

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Valdemar Korfitsen.

GAMLE MINDER

optegnede af

en gammel Kjøbenhavner.

KJØBENHAVN.

AXEL ANDERSENS FORLAG.

1885.

Rasmussen & Olsen. — København.

INDHOLD.

En Fortale.

Minder fra Alhambra	Side 1
Minder fra den gamle „Borgerdyd“	— 34
Minder fra Hospitalet, I.	— 71
Min første og sidste Praxis	— 92
Minder fra Hospitalet, II.	— 110
En Ungdomserindring fra Ermelundshuset	— 131
<i>En Aftale</i>	— 148

En Fortale

til
Læseren.

Gamle Minder her De finder,
Minder fra de unge Dage.
Tiden rinder, Livet svinder,
Og af Venner og Veninder
Er kun Minder snart tilbage.

Vil De høre min Fortælling?
Det er, som De vel kan ane,
Saadan et Slags Pærevælling,
Rap! Rap! fra den grimme Ælling,
Der ret aldrig blev en Svane.

Just af melancholske Toner
Vil De dog ei høre mange.
Det er lystige Personer
Mest, som her til Høibords throner,
Her i mine Sagn og Sange.

V. K.

Minder fra „Alhambra“.

Motto: L'histoire du théâtre comme l'histoire du monde — c'est l'histoire de la femme.

Arsène Houssaye.

Lyt ei her til Laurbærblades
Kvad en Sommernat urolig
Om en maurisk Ommiahdes
Længst forsvundne Kongebolig!
Hist paa Andalusiens Sletter,
Hvor Guadalquivir glider,
Stolt Ruinen end beretter
Storværks Id fra svundne Tider.

Det Alhambra, jeg vil mane
Atter frem for Nutids Blikke,
Det vil Ingen længer aue,
Hvor i Fortid det mon ligge;
Skjændt dets Taarne høit mod Skyen
Strakte sig med dristig Seen —
Ikke meget langt fra Byen,
Lidt tilhøre i „Alléen“.

Georg Carstensen, Africaner af Fødsel, — hans Fader havde været Gouverneur paa Guinea Kysten — men Kjøbenhavn i Sind og Skind, cand. phil. og Lieutenant ved Studentercorpset, var et født Geni paa Fornøielsernes Omraade.

I Slutningen af Trediverne udgav han et Par æsthetiske Ugeblade, „Portefeullen“ og „Figaro“, der vandt en Del Tilslutning*). For yderligere at trække Folk tilhuse fik han i Begyndelsen af Fyrerne den Ide at indføre Vauxhall efter Londonermønster her i Kjøbenhavn. Han fik Tilladelse til at oplyse Rosenborghave med orientalske Lamper og at indbyde Publicum til mod en Dalers Entrée pro persona at nyde Musiken i den glimrende oplyste Have. Sine Abonnenter sendte han hver et Frikort for en Herre med Dame. De tre Vauxhallsaftener vandt stormende Tilslutning, og vor Figaro kunde glæde sig ved en velfyldt Portefeulle. Sligt giver Mod, og nu var det, at han fik Ideen til Tivoli, „Institutionen“, som de franske Journalister døbte den i 1867.

Han søgte Audiens hos Christian VIII, og hvordan han nu bar sig ad eller ikke —

„Han fik sgu' dog Governøren
Til at lukke Bastionen op,“

som der staaer i Tivolivisen; og det var et hid-

*) Æsthetisk seet, vare de just ikke Vidundere af Vid og Aand, hvad man kan slutte deraf, at I. L. Heiberg døbte Udgifveren „Viehgaro“.

til fredhelligt Sted for profane Dødelige. Men det var just paa den Tid, da Frihedsbestræbelserne begyndte at blive til Alvor herhjemme, og Kongen, ganske sikkert fiffigt paavirket af vor maitre de plaisir, som han senere døbttes, var ikke blind for Fordelene ved det gamle Kneb, „panes et circenses“, til at indlulle de urolige Gemytter med, og Carstensen fik som sagt Tilladelse til at indrette et Tivoli med Fyrværkeri og Vauxhall, Concert osv.

„Han sagde: Bliv Lys! og lyst der blev
Ved orientalske Lamper.

Og der i Lysets funkende Glands
Han flettede Glædernes brogede Krands
Og prægtige Eventyr digted';
Kjedsommelighedens traurige Bo
Forvandlede' den lystige Figaro
Ved et Lune, som aldrig svigtede'.

Den 15de August 1843, Napoleonsdagen, var en Mærkedag i Kjøbenhavns Historie. Da aabnedes Tivolis Porte for første Gang, og omtrent Enhver, der blot kunde krybe eller gaae, og som havde en Mark tilovers, gav Møde, i al Fald en af de første Aftener.

Den, der skriver dette, var dengang en ganske lille Purk, men han kan dog dunkelt erindre, at han med sin Fader og Moder var derude den tredie eller fjerde Aften, saa levende et Indtryk gjorde al den Herlighed paa de treaarige Øine.

Foretagendet var sikret alt fra første Færd af, og Carstensen havde al mulig Udsigt til trods sin hensynsløse Flothed og Ødselhed i alle Retninger at blive Millionair paa nogle faa Aar. Men hvordan det nu gik eller ikke? Mere beregnende Naturer, end han var af, vidste efter et Par Aars Forløb at spille ham Alt ud af Hænderne, og senere blev Tivoli som bekjendt en vid Arena for al Slags Actiejobberi og for Kaffeverters og Consorters Machinationer.

Carstensen reiste saa til Amerika, hvor han bl. A. ledede Bygningen og Ordningen, kort sagt hele Arrangementet med Verdensudstillingen i Philadelphia. Han skal have tjent uhyre mange Penge, men han var dog ikke saa dreven i, hvad Amerikanerne kalde „smart“, at han jo blev pudset grundigt af tilsidst, og saa kom han her tilbage midt i Halvtredserne som en fattig Mand.

Det utaknemmelige Tivoli, som han dog havde et bestemt Krav paa, afviste ham kort og godt og vilde ikke vide noget af ham.

Først efter hans Død satte man en lille Buste op for den geniale Stifter, en Buste, der efter Forlydende med det Allerførste skal have sit Pendant i et Monument over en afdød Kaffevert, der senere i en Række af Aar var den ledende Aand paa Etablissementet, og som nok forresten endnu den Dag idag gaaer igjen derinde gennem alle sine efterladte Actier, der dominere paa Tivolis stormende Generalforsamlin-

ger og bringe hvert et lidet oppositionelt Spurvepip, der kvidrer for Smagen paa Profitens Bekostning, til flux at forstumme.

Det er jo ikke godt for Spurve at komme i Tranedands! —

Oprørt over, at man aldeles afslog hans Bistand og forkastede hans nye Ideer, besluttede Carstensen at anlægge en concurrerende Anstalt, om end i mindre Stil, saa til Gjengjæld maaske i en nok saa elegant.

Paa det Terrain, der strækker sig imellem Frederiksberg Allée og Gl. Kongevei, og som nu begrændses af Mynstersvei og Hauchsvei, laa der dengang en prægtig, stor og skyggefuld Have, som tilhørte en ung Enke, der nyligt havde ægtet *Emil Horneman*, den livsglade og elskværdige Componist af vor bekjendte Nationalsang: „Den tapre Landsoldat“.

Den letbevægelige Horneman blev begejstret over Carstensens Ide; de gik i Compagnie sammen, og ikke længe efter overraskedes Kjøbenhavnerne en skjøn Dag af en Indbydelse til Actietegning paa „*Alhambra*“.

Jeg erindrer tydeligt det flotte Prospectus, der, i „Illustreret Tidendes“ Format paa fint Velinpapir, med Tegninger af den eventuelle Hovedbygning i maurisk Stil og Masser af Grundrids etc., en Dag blev kastet ind paa Montrerne i min Faders Butik paa Østergade. Dette Prospectus imponerede Publicum. Noget saa Elegant havde man aldrig seet i den Genre her-

hjemme, og Actietegningen gik da ogsaa straalende i Begyndelsen. Senere indtraadte der vel en Standsning, og Stifterne havde vistnok mange Gjenvordigheder at kæmpe med, men Carstensens Energi vidste at beseire alle Hindringer, og efter et Par Aars Forløb aabnedes Alhambra for Publicum.

Etablisementet gjorde strax stormende Lykke. Terrainet var vel ikke meget stort, men Alt var saa smukt og saa stilfuldt.

Lige fra den udmærket smukke Hovedbygning og ned til den mindste Chiosk, fra Hovedindgangen med dens store Portal og til de smaa Lysthuse ud til Alléen og Gl. Kongevei, var Alt holdt i maurisk Stil.

Kom man fra Alléen ind i Haven, traf man først paa et lille Buskads, der lukkede for Udsigten, eller rettere Indsigten, fra Alléen; naar man passerede det, laa strax den prægtige Hovedbygning i al sin imponerende Skjønhed, med de slanke Taarne og Minareter med Halvmaanen foroven, ligefor En. Gik man op ad Hovedalléen, den nuværende Alhambravei, kom man lige til Bygningens Portal; tilhøre var der da en aaben Porticus, der førte rundt til forskjellige Restaurationslocaler og Bazarer i Stueetagen, tilvenstre var der en lignende, der førte ind i den ud til Haven aabne, lette og luftige Concertsal, der var prydet med et Flor af levende Blomster og store Potteplanter med et Springvand i Midten. Der bagved laa det rum-

melige Conditori med flere mindre Værelser med Udgang til Haven, som iøvrigt vrimlede af alle Slags.

Her var Pantomimetheater, russisk Svinggynges, den første hertillands, — Tivoli kom accurat 25 Aar bagefter med sin, efterat M. V. Brun, en Tidlang administrerende Directeur i Alhambra, havde opfrisket Mindet om den ifjor Vinter paa Dagmartheatret i Markedsscenen i „Tiggerstudenten“, — her var et mindre Theater, som benyttedes afvexlende til Skyggespil, Taagebilleder, Quartetsang osv., endvidere et større Concertlocale, Münchenerhallen, der dog nok aldrig svarede Regning, men kun voldte Bryderier — Værten hed nu rigtignok ogsaa Bryde — og endelig ovre paa den anden Side „det hvide Hus“, der staaer endnu som en smuk lille Villa, men hvis Stueetage dengang benyttedes til Café chantant. Saa var der desuden en Kunstnerplaine med Tribune, smukke Blomsteranlæg, Løvhytter med Rosenbosquetter og Caprifolier i Mængde — kort sagt! Alt var baade hyggeligt og smagfuldt.

Og dog vilde Anstalten ikke rigtigt trives. Den laa for langt fra Byen; deri havde Tivoli, som ogsaa i sit større Terrain, et væsentligt Forspring for sin unge Medbeiler. Carstensen og Horneman maatte give det over i andre Hænder, men tilsidst havnede det dog hos en Søn af den oprindelige Eierinde af Terrainet. Han drev Etablissementet med stor Energi i flere Aar,

men maatte dog tilsidst ogsaa sige Pas, og i 1869 blev hele Driften standset, Alting solgt, den deilige Have sløfet og Grunden udparcelleret.

Alhambras Løbebane var kun kort, men den var til sine Tider saare glimrende, og den, der som Fortælleren har tilbragt saa mange muntre Ungdomstimer derinde, kan nok føle Lyst til at opfriske gamle Minder, ifald Nogen bryder sig om at høre derpaa? —

Det er en broget Række af mere eller mindre bekjendte Navne, der ere knyttede til Alhambra, ligesom fra Frederik Madsens og Bertha Lindas og til Orlichanskys og Saffts; og næsten til ethvert af disse Navne knytter der sig en lille Historie.

Alhambras Skjæbne var nøie knyttet til dets Hovedbygning. Der laa Tyngdepunktet for det Hele. Det gjaldt først og fremmest at samle Publicum der, og det var derfor nødvendigt stadigt at have friske Kræfter, nye Trækplastre.

Ved Siden af den ordinaire Comedie, der hovedsageligt bestod af Vandeviller og Farcer, og som fra Begyndelsen af lededes af M. V. Brun, og hvor Frederik Madsen første Gang optraadte for et kjøbenhavnsk Publicum, uden at man dengang anede, at han snart skulde blive Kjøbenhavnernes Yndling par excellence, deres flotteste og vittigste Bonvivant og, naar undtages Hultmann og maaske Christian Schmidt, tillige den eleganteste, ved Siden heraf er der i Tidernes Løb optraadt en Hærskare af Dand-

sere og Dandserinder, Eqvibrister og Ildkonger og Magikere og al Slags Djævelskab.

Man har gyst over Spøgelser i „Dissolving Wiews“, og man har grædt over „Herren seer dine Veie“, samtidigt med at man levende har interesseret sig for „Et fattigt ungt Bybuds Eventyr“ og har slugt „Bukkefoden“ med Begjærlighed.

Det første større Balletselskab, der optraadte paa Alhambras Scene, var, saavidt erindres, *Espinozas*. *Gredelues* var maaske tidligere, men i al Fald mindre.

Espinoza var selv en kostelig lille Fremtoning. Han var fra det sydlige Frankrig eller maaske, efter Navnet at dømme, fra Spanien, næppe 9 Qvarter høi, men Fyr og Flamme fra Top til Taa. Det var en Fornøjelse at see ham tumle med sine 15—16 Dandserinder, der lystrede hans mindste Vink. Han taalte ikke et Kny og var saa ilter som Sprængkrudt. Han var selv en fortrinlig Groteskandser, der i Pirouetterne snurrede sig rundt som en Top og slog Entrechats huit — ja, jeg troer næsten Entrechats dix, der omtrent vare ligesaa høie som Fyren selv, alt imedens hele corps de ballet figurerede rundt om „le petit diable“.

Iblandt Damerne mindes jeg specielt den slanke Soffy og den buttede Stéphanie.

Soffy, der ikke blot var Espinozas, men ogsaa Publicums erklærede Favorit, var en høi, meget smuk Englænderinde med et ualmindelig

svært, blond Haar. Hendes tour de force var: midt i en stormende Cancan at slynge det ene Ben omtrent lodret tilveirs, holde Støvlehælen fast med Haanden og da svinge sig rundt en halv Snes Gange eller mere, hoppende paa det andet Ben. I vistnok et Halvthundrede Aftener itræk drønedes Alhambras Hovedbygning af Jubel over dette Kunststykke, og da Efteraaret kom, var Publicum saalidt træt af at see derpaa, at hun kunde begynde forfra inde i Folke-theatret med det samme smigrende Resultat.

Stéphanie var Pariser i Sind og Skind, lige morsom paa Scenen som udenfor denne. I Cancanen figurerede hun som Herre; bl. A. dandsede hun jevnligt som Ypperstepræst med Tiara og langt, ærværdigt Skjæg.

Iblandt Datidens saakaldte „petits crévés“, var der En, som gik under Navnet „Kartoffel-svaleren“, fordi han udmærkede sig ved en altid aabentstaaende Mund, der gav ham et vist, fremfor hans Medborgere, distingueret, omend ikke synderlig opvakt Udseende. Han sværmede stærkt for Clarisse, en høj, smuk Brunette, og hans Vogn med rød Kudsk paa Bukken kunde ofte sees holdende udenfor Alhambra om Formiddagen, for at vente paa Mademoiselle til en Diner efter Prøven.

Alhambras Scene, der var meget stor, udmærkede sig især ved en glimrende Plads bag Scenen, baade til Paaklædningsværelser, Maskinrum osv. Vel stod der drakonisk ved Indgan-

gen til Scenen: „Uvedkommende forbydes Adgang“, men Directeuren fortolkede sit eget Forbud med stor Liberalitet ligeoverfor Venner og Bekjendte. Der var derfor tidt overmaade gemtligt bag Coulisserne om Aftenen.

En Eftermiddag, da jeg, der ikke om Aftenen hayde været derude, aflagde Stéphanie en Visit, fortalte hun mig med mange morsomme Gesticulationer og udtryksfuld Mimik, hvorledes et Par fine Herrer den foregaaende Aften var bleven vist Døren paa den høfligste Maade af Verden, da de havde trængt sig op bag Coulisserne. Da jeg spurgte hende, om hun ikke vidste, hvem det var, svarede hun:

„Connaîs pas les noms, Mr.; mais vous savez: l'un d'eux — c'était celui — ah! celui qui mange des pommes de terre!“

„Aah, Kartoffelsvaleren!“ udbrød jeg leende. Hun havde ypperligt opfattet Fyren og hans hele Habitus.

Apropos om Udvisninger! saa havde jeg nær en Aften delt Skjæbne med hin ufortrødne Rodfrugtspiser.

Da jeg en Aften passiarende gik op og ned ad Scenen med en af Dandserinderne, lagde Ingen af os Mærke til, at Regisseuren ringede før at give Tegn til, at Scenen skulde rømmes. Lige med Et stod den lille iltre Balletmester foran os:

„Quel est vot' service, Mr.?“ spurgte han hidsigt.

„Je ne suis pas serviteur, Mr.“ svarede jeg roligt, men forlod med det Samme med et „Votre Serviteur!“ Scenen, idet han ikke kunde lade være med at smile ad min repartie. Senere paa Aftenen drak vi en venskabelig „bock“ sammen og gjorde dermed hinandens Bekjendtskab.

En Dag foreslog Stéphanie mig, at jeg skulde skrive hendes Levnetsløb i en Feuilleton; det var meget romantisk, fortalte hun. Da jeg nok kunde have Lyst til at høre hendes Livs Eventyr, begyndte hun ogsaa Beretningen, i hvilken et knust Hjerte naturligvis spillede Hovedrollen. Det lykkedes mig dog ikke at faae noget Helt ud af det knuste Hjerte, da hun pludseligt forlod Selskabet henad Efteraaret, hvorved ikke blot hendes Levnet, men ogsaa *Murgers* samlede Værker, som jeg havde laant hende et Par Bind af, for bestandigt bleve incomplete. Saa gjerne jeg end vilde, formaaer jeg derfor ikke at meddele synderligt mere om den vittige og elskværdige Stéphanie, der aldrig lærte at udtale mit Navn.

Det var Espinoza, der satte „Bukkefoden“, „le pied de mouton“, i Scene, denne 8 Acts Boulevardfarce med dens mangfoldige Forvandlinger og Overraskelser og Hocuspocus af enhver Art; glimrende Décorationer, directe forskrevne fra Paris, her hidtil ukjendte Maskinerifinesser og en raffineret Udstilling af tricôtklædte Dandserinder, hvilket Altsammen lokkede det brave Kjøbenhavn ud i Frederiksberg Allée og fyldte

Theatret en Masse Aftener. Hvis jeg ikke tager Feil, var det i dette Stykke, at det elektriske Lys første Gang blev anvendt paa en dansk Scene; under alle Omstændigheder var det Alhambra, der heri som i saa meget Andet gik forud.

Muligen var det dog Kathi Lanners store, sorte, forlorne Lokker, der første Gang viste sig i rødlig Glands for dets skarpe, sønderlemmende Kritik.

Kathi Lanner! o, hvor mange kostelige Minder knytter der sig ikke til dette Navn for en gammel Kjøbenhavnner!

Hun var en Datter af den berømte Valse-componist og selv en meget routineret Solodandserinde, og saa førte hun med sig en hel Sværm af store og smaa, baade unge, smukke og kvikke Terpsichoristinder, iblandt hvilke *Bertha Linda* straaede som en Koh-i-nor imellem de andre Perler.

Bertha Linda var udmærket smuk og især glimrende formet. Hendes Dands var fuld af „verve“ og „vigueur“, som det hedder i det choreographiske Sprog, og hendes Smil var uimodstaaeligt. Den Gang var hendes Navn endnu temmelig ubekjendt; snart var det paa alle Kjøbenhavnernes Læber, og senere er hun bleven lovprist og beundret i alle Europas Hovedstæder, saavel i Paris og London som i St. Petersborg, Wien og Berlin, paa hvis første Operascener hun har høstet utallige Triumpher; specielt skal

„der greise Keiser“ en Tid lang have ladet sig i høj Grad bedaare af hendes Vendinger ved Solodandserens Førelse, og hun var da ogsaa i lang Tid knyttet til Berliner Hoftheatret.

For nogle faa Aar siden trak hun sig i Wien tilbage fra Scenen for at ægte den berømte Maler Makart, hvis yppige Dianaer, Nympher og Undiner man ikke har Vanskelighed ved at see, at „die holde Bertha“ har staaet Model til flere end en af.

Efter den Tid more Nyhedsbladene sig med afvexlende at fortælle, at hun er skilt fra sin Mand, og at hun som øm og opofrende Hustru kun lever for at pleie ham under hans Nervesvækkelse.

Noget Sandt skal der forresten være i, hvad de kjære Blade fortælle; thi, ifald hun ikke er skilt fra Makart og den Beretning altsaa er gal, saa er der al Rimelighed for, at hun, forudsat da, at han virkelig er nervesvag, i saa Fald pleier ham i hans Sygdom eller dog har sørget for, at han ikke er blottet for al Hjælp under denne, der ifjor endte med Døden.

Foruden Bertha Linda udmærkede sig den blonde Amélie baade ved Skjønhed og smuk, gratieus Dands. Specielt udførte hun Kunststykket, den bekjendte Dands „Jeune et vieille“, med øienforblændende Virtuositet.

Og saa var der endelig Amanda, den mørkøiede, livsglade, forviltrede, man kunde gjerne

sige forsorne Amanda Simmelhack, der dandsede „Czardas“ saa ganske mageløst.

Hvor mon hun nu er henne i Verden?

En Ven af mig fortalte en Gang, at han nogle Aar senere havde seet hende i Thaliatheatret i Hamborg ved Siden af en rig, mosaisk Handelsmatador, bedækket med Smykker og Diamanter, men bleg og udtæret at see til, hun, der var saa frisk og frodig som en Blomst i den vilde Natur!

Da jeg hørte det, fik jeg Ideen til Tilberedelsen af følgende

Kjælende Pulver.

Hun dandsed „Czardas“ som den Bedste!
Med Sporen klirrende paa Hæl
Som paa den fyrigste blandt Heste
Hun fløi i Dands med Liv og Sjæl.

Det hvide Bryst, den røde Kofte,
Baretten paa det sorte Haar,
Den bløde, dog saa stærke Hofte
Gav Ungersvenden Ulivssaar.

Jeg stod beundrende i Kredsen
Af Skaren, der sig trængte frem,
Og hørte mangt: „O, holdes Wesen!“
Med Andagt læspet dæmpet frem. —

„Det er en ægte Bøhmerinde
Med Fyr og Flamme, Ungdomsmod!
Man seer jo Czeckerblodet rinde
Med Lynets Fart fra Top til Fod.“

Jeg negter ikke, jeg blev lovlig
Benauet ved min Nabos Ord — :
„Jeg saa, hun dandsed' i „St. Pauli“
Paa en af Kneiperne ifjor.“

Saa var der ogsaa den lille, kjønne Catharine Clémenceau, mere udmærket ved Kvikhed og Humeur end ved sin Dands. „*Majolica*“ døbte jeg hende en Aften, og det Navn beholdt hun i al Fald her; det var en Forkortelse af „*ma jolie Ca-tharine*.“

Ved et Balletselskab pleier man ikke at tage synderligt Notice af de uheldige Appendices, der kaldes Dandsere; imidlertid kan jeg dog ikke negte mig den Fornøielse med et Par Ord at omtale det uforlignelige Dukkebarn, Franzesco, Solodandseren med det lille, sorte, vixede Over-skjæg paa det røde og mælkehvide Friseurskilte-physiognomi. Det var Penge værd at see ham hver Aften, kort før Tæppet skulde gaae op, at komme ind paa Scenen, huldsaligt bukkende og naadigt smilende til begge Sider, og derpaa stille sig i en studeret Attitude midt paa Scenen, hvor han øvede langsomme, svævende Pirouetter og Fodstrækninger, idet han øiensynligt med Velbehag nød sine egne velformede Laar og Lægge, som han coquet lod circulere for en i hans egen Indbildning beundrende Kreds.

Hast Du mich gesehen?

Nei! da indgjød Balletmesteren, Alberti, en ganske anden Respect. Det var en høi, energisk Mand at see til, og naar han viste sig paa Scenen,

klappede i Hænderne og raabte: „Platz!“ saa foer alle Uvedkommende i et Nu bag Coulisserne, og alle de Agerende vare paa Pletten omtrent i samme Øieblik.

Det hed sig, at han var gift med Kathi Lanner; hvordan det nu end forholdt sig, saa beboede hun og han sammen med Bertha Linda og Franzesco en lille Villa, ude i Villaqvarteret, som Kathi Lanner nok havde kjøbt.

Paa Scenen dandsede disse Fire ofte en lystig Cancan sammen, hvor Alberti gav en overmaade comisk, engelsk Gentleman i al hans stive Værdighed. Paa Villaen, fortalte man, at der nok ogsaa opførtes en ret gemytlig Cancan med indbyrdes Figureren, idet Alberti, Ægtemanden, var Bertha Lindas erklærede cavaliere servante, medens Franzesco var Fruens, Kathi Lanners, Cicisbeo.

Honny soit qui mal y pense! —

Under den Kathi Lannerske Periode paa Alhambra udvidedes Kredsen af de Begunstigede, der havde Adgang bag Coulisserne, ganske betydeligt, og der var saaledes Aftener, hvor enkelte af vore Blade vare repræsenterede omtrent ved hele deres Redactionspersonale.

De enkelte Redactionsmedlemmer ynde i Reglen Balletten og dens kvindelige Udøvere, Redactionen som Helhed protegerer den sjældent i sine Spalter — naa! det er jo saa almindeligt, at Theori og Praxis divergere.

En Aften overværede jeg saamæn endog-

saa, at en bekjendt Redactionssecretair præsenterede sin ægteviiede Hustru for Bertha Linda bag Coulisserne midt imellem alle de halvtblottede, tricotklædte Dandserinder, der langs Coulisserne stode og øvede sig i Ankelstrækninger og Fodslag paa henved 150⁰ fra Jordens Plan.

Det var nemlig høieste „Chic“ imellem disse Damer, naar man converserede dem, da at lytte til En med et Smil, alt imedens de støttede sig til en Coulisse eller holdt i et Maskintov og gjorde deres Øvelser ligefor Næsen af En.

Bertha Linda havde nok indført denne Mode, der snart blev adopteret af de Andre lignend til 7—8 Aars Smaaunger, der næsten overgik de Voxne i Coquetteri, naar man et Øieblik for Spøg indlod sig med dem. Der var nemlig en halv Snes smaa Pigebørn med i corps de ballet.

Morsomt er det at gaae og være et nøgternt Vidne til denne Coquetteren à l'outrance. Nogle gjorde sig gjældende med Blomsterbouquetter, Andre, deriblandt hin redigerende og præsenderende Ægtemand, havde gjerne store Kræmmerhuse med Bonbons eller lignende mere substantielle Opmærksomheder med sig.

Af de mere notable Courtiseurer erindrer jeg saaledes omtrent hele Officiersbesætningen paa den store amerikanske Monitor „Miantonomoh“, som i nogle Uger laa her paa Rheden. Chefen, en meget ordinair Person af Udseende, med et køteragtigt Opstopperphysiognomi, en ren Bulldog

at see til, var aldeles borte i Bertha Linda, som Alberti imidlertid vaagede over med Argusøine.

Det vakte derfor ikke stor Forundring at høre, at alle Ballettens Damer havde været til en Diner déjeunatoire i Officiersmessen ombord paa Americaneren, afhentede og ilandsatte under Stjernebanneret. Bertha Linda medbragte et kostbart Uhr med Kjæde som Erindring om Besøget. Da Maaltidet var endt, havde man spredt sig rundt om i Skibet for at bese det, Nogle havde været paa Batteriet, Andre i Taarnene o. s. v. — Bertha havde nok havt Leilighed til at beundre Chefens comfortable Kahyt agterude bagved Archeliet.

Iblandt samme Primadonnas sukkende Celandoner kan jeg ogsaa mindes en ung, smuk Russer, en Fyrst Dolgorucki, blev der sagt. Han var der i flere Aftener itræk, og vi havde talt noget sammen, da han havde søgt Oplysning hos mig om Et og Andet.

En Aften fortalte han mig glædestraalende, at et Par af Damerne, deriblandt Bertha Linda, havde taget imod en Indbydelse til en Souper efter Forestillingen i „Hôtel Phoenix“, hvor han boede.

Jeg ønskede ham naturligvis „une bonne aventure.“

„Mais Mr. Alberti sera de la partie, je vous en préviens,“ tilføjede jeg.

„Sans doute! Mais il faut, qu'il se recommande, quand nous avons soupé.“

„Espérez, mais ne croyez, Mr.!“

Nogle Aftener senere traf jeg ham atter bag Coulisserne.

„Hein! comment va-t-il, Mr.?“

„Ah! vous avez eu raison, Mr. — Sacrrr . . .!“
var Svaret med en Bjørnebrummen.

Da Klokken var bleven henad 2 om Natten, havde Alberti koldblodigt sagt:

„Wollen wir nach Hause fahren, liebste Bertha?“

„Wie Du willst, mein Freund!“ og saa kunde Russeren more sig med at tælle de tømte Champagneflasker.

Nei, skulde Fæstningen erobres, maatte Balletmestercommandanten ikke være tilstede. I saa Tilfælde kunde der maaske nok være Tale om en Capitulation — hun var altfor indtagende til at være uindtagelig!

Det var dog ikke Bertha Linda alene, der bragte Forstyrrelse ind i de letfængelige Mandfolkehjerter; derom vare saamæn alle hendes pirouetterende og coquetterende Kammerater enige med hende. For de unge Mænds Vedkommende var dog nok det Hele forbi, da de smukke Trækfugle henad Efteraaret droge til varmere Himmelegne, men for en enkelt ældre, moden Cavaliers Vedkommende var Sagen ikke endt hermed. For ham gav den Lannerske Ballets Besøg i Kjøbenhavn Anledning til et helt Familiedrama, der først fik sin Afslutning, da han døde for et halvt Aarstid siden.

Historien var dengang saa bekjendt, at der ikke kan være Tale om nogen Indiscretion ved at omtale den.

Ballettens Musikdirecteur blev engageret her i Byen ved Ankomsten. Det var en ikke længere ganske ung, meget dygtig, dansk Musiker, som var gift og havde en 5—6 Børn.

Orchesteranførerpladsen har sine Behageligheder under en Balletforestilling, men den har ogsaa sine farlige Sider, især for et fyrigt Temperament, der dagligt har en Snes unge, smukke, letklædte Kvinder baade Formiddag og Aften figurerende foran sine syndige Øine.

Musikeren qvæstionis var snart aldeles be-
daaret, elleskudt, specielt af en Enkelt bestemt, og da Balletselskabet reiste herfra, tog han med som dets Musikdirigent; men han kom aldrig senere tilbage. I Udlandet etablerede han sig med Dandserinden og stiftede der for anden Gang Familie. Til hans Ære skal det dog siges, at han lige til sin Død mindedes sin her efterladte Familie, som han jevnligt sendte Penge hjem til og corresponderede med; men selv kom han som sagt aldrig, hvorimod han engang gjorde Skridt til at faae en af sine Sønner over til sig. Han kom nemlig senere i engelsk, militair Tjeneste, i hvilken han som dygtig Musiker gjorde Carrière. I flere Aar var han den øverste Musikdirigent over alle den indiske Hærstyrkes Musikcorps, et Slags Musikdirecteur med Capitains Rang og Station i Madras. Senere kom

han til Fæstningen Gibraltar, hvor han døde ifjor Vinter, elsket og agtet af Foresatte og Underordnede. Nogen Tid før sin Død havde han skrevet efter sin Hustru; Dandserinden var død i Mellemtiden. I de mange Adskillelsens Aar havde de stadigt skrevet til hinanden som gamle Venner, og den forladte Hustru opdrog da ogsaa Børnene paa en smuk Maade. En af Sønerne er nu Orchesteranfører og Familiefader i Finland.

Galt var det, men godt gik det!

Et Selskab, der en Tid lang vakte storartet Opmærksomhed og skaffede betydeligt Tilløb til Alhambra, var Araberselskabet *Beni-Zoug-Zoug*. Det var just ikke ved sine Skjønheder, at det admærkede sig, thi Kvinderne vare grimme som Arvesynden med deres tykke Læber og fremstaaende Underliv. Men vare de ikke smukke, saa vare de til Gjengjæld smidige, stærke og behændige, baade Mænd og Kvinder, Deres gymnastiske Øvelser vare i Sandhed Non plus ultra af Akrobatik. Omars, Høvdingens, fortsatte Række af forlænds Saltomortaler uden Tremplin Scenen flere Gange rundt var noget hartad utroligt. Det saa bogstaveligt ud, som om han snurrede sig frit om i Luften; kun et svagt Pik i Gulvet antydede, at han for hvert Saltormortale satte af med den høire Fodspids.

Han dreiede sig nemlig halvt paa den ene Side.

En høj, muskuløs, afrikansk Neger gjorde

fabelagtige Spring paa Plainen, hvor han tog Tilløb og paa de bare Fødder satte af fra en skraatstillet Granitsten som fra et Springbrædt, for derpaa i et Saltomortale at kaste sig paa- langs over 24 Mand med Bajonetgeværet i Hvil, staaende to og to ved Siden af hverandre. Idet han endte Springet, stod han et Øieblik urokke- lig som en Støtte plantet i Jorden.

Den, der skriver disse Linier, har altid in- teresseret sig levende for Gymnastik og selv drevet Kunsten videre end de fleste Dilettanter, saa at han tør betragte sig som Sagkyndig, men efter at have seet Araberne har han aldrig bekymret sig om at see de senere Akrobater, her har været.

Deres Menneskepyramider ere vistnok heller ikke nogensinde naaete, endsige overgaaede. En høj, meget mager Beduin, eller hvad det nu var for en Kabyler, med meget tynde Lægge, stablede i et Øieblik 9, mest Voxne, op paa sig selv; en af dem slyngede sig baglænds om- kring ham som et Mavebælte. De øvrige stode 4 Mand høi paa Skulderen eller bleve tildels holdt ud i hans Arme; naar de vel vare an- bragte, dreiede han sig rundt med hele Com- mersen, hvorefter de i et Nu atter vare opløste. Den lille Praas, der stod øverst, kastede sig med Dødsforagt ned i Armene paa sin Moder, der med aldrig svigtende Sikkerhed greb ham nede paa Gulvet.

En anden herculisk bygget Araber, der i

Modsætning til den foregaaende havde colossale Arme og Ben, er en Aften seet dreie sig rundt med 12 Mennesker paa sin Krop.

For den Sidste tog det dog en Ende med Forskrækkelse; thi da de et Par Aar efter kom hertil og optraadte i Tivoli, spurgte jeg En af dem, som jeg gjenkjendte, hvor Harun, — som jeg troer, han hed, — var blevet af.

„La jambe de lui est brisé un soir au Cirque impériale à Paris sous une pyramide,“ svarede han med orientalsk Phlegma.

„Ils tombèrent donc tous à la terre?“

„Sans doute! — cela va sans dire, Mr.; mais Harun seul ne se leva pas.“

Skinnebenet var ligefrem knust under den enorme Vægt.

En lille Digression i Anledning af deres Tivolitournée turde maaske være tilladt.

Der var dengang her i Byen en meget velhavende, ung Mand, sin Faders Søn, der holdt meget af at more sig, især med flydende Varer af ikke altfor svage Grader. Han var Stamgjæst paa Tivoli, hvor hans Fader eiede en stor Del Actier og derfor havde meget at sige derinde. Den unge Mand beundrede Araberne, hvem han stadigt trak om med og tracterede — de skulde jo ikke dandse paa Line om Aftenen — og han fik derfor Tilnavnet „Beni-Zoug-Zoug“.

I Kraft af Faderens mange Actier havde han faaet den forfløine Ide, at han vilde see at

blive valgt til 3die Directeur i Tivoli; han vilde saa knytte sine arabiske Gjæsteverner for Livstid til Etablissementet.

En Aften, da vi med flere Stamgjæster sade sammen i Tivolipavillonen, kom hans Directeurvalg paa Talen.

„Vil Du virkelig være Directeur, Zoug-Zoug?“ spurgte jeg, hans gamle Skolekammerat, ham.

„Ja, gu' vil jeg saa! Jeg kan s'gu' være li'esaa god som de fleste Andre,“ mente han, og i Retning af negative Egenskaber kunde han maaske ogsaa have nogen Ret heri; men i Anledning af hans store Forkjærlighed for de vaade Varer og de deraf flydende Extravagancer bemærkede jeg dog:

„Ja, hvis Du bliver den tredie Directeur herinde, saa kan man da synge med Ploug i „Fostbroderlaget“:

„Tredelt er Tivolis Stamme,
Men *Roden* er kun een!“

Han blev imidlertid ikke Directeur, Araberne maatte reise, og denne deres Beskytter er død for flere Aar tilbage.

En lille Episode fra deres Afskedsforestilling paa Alhambra falder mig ind. Der var fuldt Hus, og jeg sad paa første Bænk paa Amphitheatret ligeved Scenen. Kort før Tæppet skulde gaae op, lagde jeg Mærke til en ung, kjøn Pige, som jeg oftere havde seet derinde, og om hvem man sagde, at Høvdingen Omar havde benaadet

hende ved at tilkaste hende sit Lommetørklæde, som skulde være bleven modtaget.

Hun stod bagved Bænken med Favnen fuld af Bouquetter og saa høist ulykkelig ud, fordi hun ikke kunde komme frem. Jeg disponerede just over Pladsen ved Siden af mig; jeg tilbød hende derfor Afbenyttelsen af samme. Hun takkede og havde da nu ogsaa Leilighed til at kyle sin elastiske Tilbeder den ene Bouquet i Hovedet efter den anden. Det var en hel Blomsterregn!

„Jeg bliver misundelig, Frøken,“ udbrød jeg, men hun ændsede det ikke.

Da Tæppet faldt, spurgte hun, hvad det var, jeg havde sagt — „jeg maatte undskylde hendes Aandsfraværelse.“ Jeg gjentog det altsaa, idet vi fulgte ad mod Udgangen.

„Men jeg under saamæn gjerne Omar alle Blomsterne, naar blot jeg maa faae Blomsterpigen,“ tilføiede jeg.

Hun tog smilende imod min Arm, og vi spadserede lidt omkring og nød en liden Forfriskning. Efter en lille halv Times Forløb, da hun altsaa kunde beregne, at Omklædningen var forbi, reiste hun sig, takkede og sagde:

„Ja, nu maa jeg op og see til mine Blomster; Farvell!“

„Adieu donc, ma belle !

Adieu donc, cruelle !

Jamais de nouvelle

Tu n'auras de moi !“

mumlede jeg edderspændt; men deri tog jeg dog fejl, thi senere har hun saamæn spillet

i flere Smaastykker, jeg har skrevet. Hun blev nemlig en ganske flink Skuespillerinde og senere gift med en Provindsdirecteur. Men det var længe efter, at hun havde spillet Scheherazade i Araberens 1001 Nat! —

Imellem Alhambras faste Stok fra Begyndelsen af og lige til Enden maa først og fremmest nævnes Familien Orlichansky, der senere er bleven europæisk bekjendt som hørende til de første Stjerner i Circus Renz. Faderen var en dansk Mand, hvis egentlige Navn nok var Ole Jansen; han havde en 4—5 Sønner fra en 16—17 til en 6—7 Aar, som han, liggende paa Ryggen, spillede Bold med paa Fodballerne paa en saa fortvivlet, halsbrækkende Maade, at det udelukkede enhver som helst Mistanke om Faderkjærlighed eller Familieømhed, den Æmhed fraregnet, der var en uundgaaelig Følge for begge Parter af de forfærdelige Bums, naar en af Poderne blev kylet op under Loftet i et dobbelt Saltomortale og saa atter faldt ned og blev siddende eller stundom opreist staaende paa den Gamles Fodballer.

Desuden præsenteredes der jevnligt Ildkonger, Dissolving Wiews med gruelige Spøgelsefigurer, neapolitanske Fester i Haven med Vesuv og den blaae Grotte paa Capri, som en Aften gav en glad Ungersvend Anledning til at gaae bagved Lærredet for at see, om ikke Capriciosa skulde have forstukket sig der; ægypt-

tiske Fester med Obelisker, Pyramider, Sphinxer, ved hvilke sidste det Gaadefulde blot bestod i det Spørgsmaal, der uvilkaarligt paatrængte sig En: hvad de havde der at gjøre? Saa var der Skyggespil og Quartetter paa det lille Theater i Haven, kort sagt! der var al mulig Afvexling, men Tivoli havde nu engang Overtaget.

Endelig var der en hel Række af Bryderkampe.

Det var det samme Aar, da salig Safft havde overvundet Heygster paa Ridebanen og derved var bleven Dagens Løve. Han fik nu en Øludskjænkning i Alhambras Have; det trak en Del Beundrere til, og samtidigt blev der forskrevet en Bryder — det var den bomstærke Kempf, efter Sigende en tidligere preussisk Artillerieunderofficier.

En Aften optraadte Safft imod ham og blev kastet efter alle Kunstens Regler.

Safft blev rasende, og da de efter Forestillingens Slutning kom ind i Bræddehytten for at klæde sig om, vilde han fare ind paa Kempf for at drikke ham en Skalle; men denne forstod Uret; han tog Mester Urian i Brystet og satte ham baglænds ud igjennem hele Bræddewæggen, hvor tilkaldte Folk maatte see at berolige den dethroniserede Fyrste.

Linedandserne og Eqvilibristerne *Hoffmann* op *Overgaard* hørte ogsaa til de jevnlige Gjæster i Alhambra. Især den Sidste udmærkede sig ved en forbausende Courage. En Aften saa jeg

ham staae og gyngede uden Balancerstang paa en slap Line, der var udspændt øverst oppe i Prosceniet lige over Orchestret; en anden Gang slog han Saltomortaler paa 2 Alen høie Knæstyler, skjøndt det er halsbrækkende nok blot at gaae paa dem. Han morede sig ogsaa med at sætte sig midt paa den høie Line ude i Haven, hvor da Hoffmann spadserede over ham, og senere lod han denne bære sig paa Ryggen i hele Linens Længde. I det sidste Tilfælde vidste man ikke rigtigt, hvem man mest skulde forundre sig over: Den Bærende eller den Baarne.

Af den Første var det vel baaret, men den Sidste blev dog velbaaren, Deres Velbaarenhed, og kom paa en Maade høiest paa Straa.

Disse to Mænds jevnlige Samvirken, der næsten fik Udseende af en indbyrdes Kappelstrid om, hvem der var den Forvovneste, gav Anledning til følgende Spørgsmaal og Svar i Calembourgmaneren:

Overgaaer Hoffmann Overgaard?

Nei, Overgaard overgaaer Hoffmann!

Men Hoffmann gaaer over Overgaard — paa Linen nemlig.

Ærede Læser! undskyld denne Ordeqvilibristik, som dog let overgaaer selv den Bedste, naar han taler om Equilibristerne Hoffmann og Overgaard.

Equilibrister, Jongleurer og Athleter spillede

i det Hele en stor Rolle paa Etablissementet, en Del maaske, fordi Directeuren, iøvrigt en urban, dannet Mand, selv var et Stykke af en Kæmpe i Kræfter.

En Aftenstund kunde jeg let være kommet i Kløerne paa en af disse stærke Mænd, men jeg slap heldigvis fri for Tiltale.

I flere Aftener itræk havde jeg i Concertsalen bemærket en smuk, men meget coquet, ung Dame, der stadigt var ene. Jeg fik Leilighed til at vise hende en lille Opmærksomhed med en Stol eller noget Lignende; vi kom til at vexle et Par Ord, og da Afdelingen i det Samme var forbi, fulgtes vi ud i Haven, hvor det just begyndte at skumre. Samtalen gik nok saa livligt og fortsattes i en af de smaa Løvhytter, hvor man sad næsten aldeles skjult for de Forbigaaende — heldigvis! thi pludseligt udbrøder den unge Dame, idet hun dukker sig bag min Ryg:

„Gud! der er min Mand. Jeg troede, han skulde optræde nu.“

„Hvem er deres Mand?“ spurgte jeg, idet jeg opdagede en velproportioneret Hercules, der speidende gik i nogen Afstand fra Løvhytten.

„Det er N. N., Athleten. Vi blev gift i forrige Uge; han er en Franskmand, men jeg er fra Nyboder; men derfor kan vi jo komme meget godt ud af det sammen!“

„Ja, Gud bevares, Fru N.; det er der ikke

det Mindste iveien for; men saa troer jeg dog ikke, det er saa heldigt, at De tilbringer Hvedebrødsdagene i lukkede Lysthuse med fremmede Herrer, naar han er i Nærheden?“

Hun lo og forsvandt, men jeg trøstede mig med at nynne Heines:

Ein Jüngling liebte ein Mädchen,
Sie hat einen Anderen erwählt —“

Slutningsstrophen havde især noget virkeligt Trøstende for mit skuffede Haab, naar jeg varierede den en liden Smule:

„Es ist eine alte Geschichte,
Sie bleibt doch ewig neu;
Und wem sie eben passiret,
Dem bricht er das Kopf entzwei.“

Heldigvis var jeg dog sluppet fri for Athleten, og senere saa jeg ikke noget til den unge Hustru, der aabenbart sværmede for skarpe Modsætninger, thi hans Volumen var da mindst det dobbelte af mit.

Naa! i Erotiken kommer det jo mindre an paa Stoffets *Hvad* end paa Behandlingens *Hvorledes*, og jeg havde nu behandlet hende paa den nydeligste Maade af Verden ved at stille et ubegrændset Quantum Vanilleis, Chocolate eller svensk Banco i Perspectiv —

„Aber wem es eben passiret,
Bricht leicht das Kopf entzwei!

At Alhambra var rigt paa Afvexling i sine Forlystelser, have vi seet; ikke des mindre gik det stadigt tilbage i financier Henseende trods

al anvendt, utrættelig Energi, og 1869 var Alhambras sidste Saison.

Endnu den 10. August samme Aar havde det udfoldet hele sin Glands og Herlighed for det forbausede Kjøbenhavn ved en Folkefest i Anledning af Kronprindsesse Louises Indtog samme Dag. Det var en Folkefest i Ordets sande Betydning og en nobel Afslutning paa en kort, men smuk Tilværelse. Portene stode paa vid Gab for Alle og Enhver, og et Lys-hav bølgede de Besøgende imøde, medens Musikken brusede fra alle Kanter.

Alhambra var cavalmæssig til Fingerspidserne; hos dets rige Frænde derude ved Passagen titter altid Kræmmernaturen frem. Naar Alhambra gjorde Folkefest, indbød det Folket gratis, og ikke som Tivoli, der gjør „Folkefest for hele Kjøbenhavn“, som det hed, da Judic optraadte derinde, mod dobbelt Entrée og Udelukkelse af Abonnenterne.

Der ved de, hvorledes Madposen skal skjæres!

Es hilft kein Maulspitzen, muss gepiffen sein! er Valgsproget.

Som sagt! Efteraaret 1869 var Alhambras sidste. Kort efter bleve Bygningerne nedrevne, alt Inventarium og Materiale solgt, Veie afstukne og Terrainet udparcelleret.

Men den, der nu en stille Sommeraften gaaer langs ad de folketomme Biveie, Mynsters-Alhambra- og Hauchsvei, vil ikke let falde paa,

at denne Plet for en Snes Aar tilbage var Skuepladsen for alslags Liv og Lystighed og Tumblepladsen for Tusinder af glade Menneskebørn.

Alt er i Overgang! siger Heraklit: fra Sygdom til Sundhed, fra Liv til Død, fra Bevægelse til Hvile o. s. v.

Det er sandt! men — for at slutte med en Pirouette — den Overgang overgaaer næsten Hoffmanns Overgang over Overgaard!

Minder fra den gamle „Borgerdyd“.

„Borgerdyden“, Kjøbenhavns gamle Borgerdydskole, som den ogsaa kaldtes i Modsætning til den senere oprettede „Borgerdyd“ paa Christianshavn, havde, da jeg efter Sommerferien 1846 som sexaarig Pøge kom ind i den, alt fra Professor Nielsens, Gamle Nielsens, Tid et grundfæstet Ry som en udmærket Opdragelsesanstalt, der paa den Tid aldeles havde taget Luven fra den hensygnende Metropolitanskole.

Kort iforveien havde dens borgerdydige Existens unegteligt været slemt truet. Skolen stod, da Lærere og Elever en Morgenstund til sædvanlig Tid indfandt sig, uden nogen Bestyrer; Bartholin var reist sin Vei og kom aldrig tilbage. Men med en Hurtighed i Beslutning og

Handling, der saa at sige laa i Jordbunden der paa Stedet, constituerede Lærerpersonalet sig strax som Notabelforsamling, og ud af sin egen Midte valgte det da den, der skulde fortsætte Skolegjerningen som Bestyrer, *eo ipso* som Eier af Skolen.

Den senere saa bækjendte Arbejderfører og Folketribun, *Christian Vilhelm Rimestad*, var den Mand, Valget faldt paa, og ikke let vilde man kunne have truffet nogen heldigere end denne begavede, energiske, omtrent trediveaarige Mand, der var lige elsket og respecteret af Lærere og Disciple saavel paa Grund af sin Dygtighed som for sit Lune, ikke at tale om den Respect, som hans vældige Lussinger indgjød os Drengene. Det var jo adskillige Aar, førend Rimestad kastede sig over Politiken og stillede sig som Candidat til Folkethinget. Da den Tid kom, ja, saa begyndte det at gaae tilbage med „Borgerdyden“. Politik og Borgerdyd gaae jo ikke altid godt i Spænd sammen. Men dengang Rimestad overtog Skolen, da levede endnu den gamle Aand i den, og det skal være disse Liniers Opgave at mane denne frem paany gennem nogle faa Billeder fra Skolelivet dernede i Reverensgaden, hvor senere det russiske Kapel blev bygget paa vor Legeplads.

Hvad der nærmest karakteriserede Tonen i denne min Bardoms kjære Skole, var det hjertelige, kammeratlige Forhold, der herskede mellem Lærere og Disciple. Ikke saaledes at for-

staae, at der var noget Sødladent, Kanelvællingeagtigt tilstede — tvertimod! en vis spartansk Aand var udbredt over det Hele, men man følte sig uvilkaarligt Allesammen solidariske, hvortil det vistnok ikke saa lidt bidrog, at det var en gammel Skik, at Ingen let blev Lærer der i Skolen, udenat han tidligere havde været Discipel i den og var dimitteret fra den.

Paa den store Legeplads, der ved en høj Mur var adskilt fra Reverens- og Laxegaden, kunde det hænde, at Lærerne blandede sig i Legen, udenat det gjorde noget Skaar i deres Prestige. Rimestad selv kunde det godt falde ind — naar vi spillede „Langbold“ eller „Batterone“, hvor den solide Vidskelædersbold, efter at være slaaet op imod Muren, skulde gribes af den, der blev raabt op af den Kastende — at række ud over Hovederne paa den forsamlede Klynge, gribe Bolden fra dem, der da i et Nu spredte sig for alle Vinde og hver især søgte at undgaae hans alt Andet end blide Kast, naar han efter et hurtigt Sigte sjældent feilede En af os.

Mest glædede vi os til Friquarteret mellem 2 og 3, naar vi i de høiere Classer skulde have ham selv i sidste Time. Havde vi da t. Ex. faaet en vild „Kjædetagfat“ igang, hvor de Yderste i Kjæden undertiden bleve svungne rundt, saa de svævede frit i Luften og maatte passe at holde godt fast, hvis de da ikke vilde slynges hen imod Muren i den anden Ende af

Gaarden, ja, da lød hans Stentorstemme, naar Skoleuhret slog ti Minutter over fuldt Slag som Tegn paa, at „Friquarteret“ var forbi: „*Bliv nede!*“ og saa kunde vi fortsætte Legen endnu i en fem Minutter, til den sidste Fugl var fanget; men dette Extratillæg af Fritid staaer endnu for mig som nogle af de lykkeligste Øieblikke i mit Barndomsliv. Naar vi da kom op i Classen, var al Leg forbi, og det blev den bedrøveligste Alvor for den, der ikke kunde sin Lectie.

„Du kan komme ind i Sangsalen, naar Klokken er tre!“ lød det for den Rædselsslagne, der som oftest begyndte at synge sin Begrædelsessang med det Samme ved Tanken om det obligate Spanskrørsaccompaniment, der ventede hans Rygstykker om en liden Stund derinde i den store Sal, hvor vi *ordinarie* lærte baade Noder og Unoder, i gamle *Berggrens* Sangtimer.

Rimestads egne Fag vare Dansk, Historie og Geographi og, saavidt jeg ved, latinsk Poesi i øverste Classe, og jeg har aldrig haft nogen Lærer, der som han kunde fængsle sine Elevers Opmærksomhed, hvad enten han beandtet fortalte os om de gamle Spartanere og deres Haardførhed eller om de unge Persere, der lærte at ride, skyde med Bue og tale Sandhed, eller han læste op af Thiers's Revolutionshistorie, som han lod os komme tilgode i et smukt og flydende dansk Sprog lige fra Originalens Text,

eller han fortalte os om Gunnar fra Hlidarende og læste store Stykker op af Njals Saga.

Den spartanske Tapperhed og Haardførhed og Persernes Sanddruhed, det var dengang hans Kjæpheste, og tidligt og sent var det hans smukke Opgave at søge at vække vor Begeistring i samme Retning. Løgn og Sladder blev ogsaa ubønhørligt straffet, og det bar gode Frugter; der var ikke Mange af os, der ikke betragtede det som en Feighed at lyve, selv om vi ved en Nødløgn kunde frie os for corporlig Revselse; og hvad Haardførheden angik, saa bleve Adskillige af os næsten Fanatikere. Jeg for mit Vedkommende kan saaledes erindre, at jeg som Dreng to Gange har lagt et Svovlstikkehoved midt i min venstre hule Haand og koldblodigt stukket Ild paa det og ladet det brænde mig et lille Hul ned i Haandfladen uden at fortrække en Mine. Jeg bevarer endnu et haardt Ar i Haanden fra disse barnagtige „Heldenthaten“.

Fra disse mine første Skoleaar bevarer jeg saagodtsom udelukkende lyse Minder. Forholdet imellem Lærere og Disciple og imellem os selv indbyrdes var i det Hele fortræffeligt, og for de Fleste af os var det en ren Fornøielse at møde om Morgenen paa Skolen med dens liflige, velordnede Blanding af Alvor og Leg.

Da kom 1848, og Tidens stærke Dønninger naaede ogsaa vor lille Mikrokosme.

Krigen udbrød, og de Fleste af vore yngre

Lærere gik frivilligt med — blandt Andre erindrer jeg Dorph, Hauschultz, Lembcke og Chiewitz, der nok alle bleve Officierer. Vor afholdte Gymnastiklærer, en brav Jægercapitain Husum, maatte først afsted, og Gymnastikundervisningen, der altid var bleven drevet med stor Iver, blev i Begyndelsen en Del negligeret, da Ledelsen var overdraget til hans Assisterer, et Par Underofficierer ved Garden, deriblandt den daværende Tambourmajor; de formaaede ikke ret at imponere de unge Aandsaristokrater. Lidt efter lidt bleve vi dog grebne af Tidens almindelige Krigsbegeistring, og da Skolen anskaffede en Del Trægeværer med klingende Messingbeslag, exercerede og manoevrerede vi nok saa tappert under Tambourmajorens Commando nede i Skolegaarden. Indirecte grebe vi Smaadrenge dog ogsaa lidt ind i de store Begivenheder derovre paa slesvigske Grund, idet Classerne skiftevis nede i Gaarden bleve beskæftigede med Patronrulning for Laboratoriet paa Christianshavn, der leverede os Krudt, medens en Lærer indviede os i den dengang temmeligt primitive Patronfabrication. Den drivende Kraft, der ved Hjælp af den haarde Musketkugle maaske senere forarsagede mere end een Fjendes Død paa Valpladsen, havde vist ofte faaet sit Tryk af de bløde Barnefinger paa Legepladsen.

Initiativet hertil var vistnok udgaaet fra Rimestad, der, som man vil kunne forstaae, var stærkt grebet af Tidens Begeistring, der den-

gang fik Udslag i Stort som i Smaat hos Enhver, der ikke alt fra Fødselen af var designet til fremtidig „Transtøvle“. Hvis han ikke som Familieforsørger og Skolebestyrer havde haft et stort personligt Ansvar og mange Forpligtelser, var han upaatvivleligt selv gaaet med i Krigen. Nu nøiedes vi med at rulle Patroner til de Levende og pille Charpie til de Døende.

I Timerne fortalte han jevnligt Nyt fra Krigsskuepladsen, og hvad enten Glæden over en Seir eller Sorgen over et Tab tegnede sig i hans sympathetiske Øine, saa vidste han altid at faae os Børn revet med.

Jeg erindrer saaledes en Episode fra det sidste Krigsjaar 1850, der gjorde et stærkt Indtryk paa alle os Drengene.

En Formiddag kom han ind i Classen og fortalte os med bevæget Stemme, at vor afholdte tidligere Lærer, Capitain Husum, var falden paa Ærens Mark — saaledes var det endnu dengang Skik og Brug her i Kjøbenhavn at kalde Valpladsen.

Taarerne rullede nedad de Flestes Kinder, da han derpaa opfordrede os til at hilse vore Forældre hjemme og bede dem om at yde Bidrag til en Sølvkrands, som Skolen agtede at lægge paa den faldne Krigers Kiste, naar hans Lig om kort Tid blev ført hertil og skulde begraves fra Garnisons Kirke.

Saavidt jeg ved, var der ikke En af os, udenat han Dagen efter mødte med en Specie

eller to til Krandsen; men hvo skildrer vor Glæde, da vi nogle Dage senere fik Underretning om, at Capitain Husum vel var haardt saaret, men at der dog var al mulig Grund til at haabe paa hans Liv.

Det viste sig senere, at Kuglen var gaaet ind i den høire Side af Brystet, havde knækket et Ribben, hvoraf en Stump havde læderet den ene Lunge, som han nok ogsaa efterhaanden helt mistede. Imidlertid levede den kraftige Mand dog adskillige Aar derefter med det Restende, og jeg erindrer, at han efter Krigen en Dag besøgte Skolen og takkede os, fordi vi saa smukt havde villet erindre ham og ære hans Minde. Ved samme Leilighed viste han os en Gulddaase, som han foruden Ridderkorset havde faaet af Kong Frederik den Syvende, og i hvilken den budbringende Kugle laa velforvaret, efterat den paa Lazarethet var taget ud af Ryggen paa ham.

Med alle Bidragydernes Samtykke blev Sølvkrandsen med forandret Inscription lagt paa Kisten, der gjemte en Aandens Heros, nu, da Valpladsens Helt ikke fik Brug for den.

Oehlenschläger var netop død i de Dage, og Rimestad, hans varme Beundrer, havde tidligt lært os, hvad vi skyldte Forfatteren til „Digterens Hjem“ og saa mange andre deilige Digte, som vi maatte lære udenad fra Ende til anden, hvad der rigtignok viste sig at være haabløs

Gjærning at prøve paa for Adskillige, naar Digtet var paa et hundrede Vers eller flere.

Det vil af det Foregaaende være indlysende, at Skolegaarden, vor Legeplads, spillede en meget betydelig Rolle i vor muntre Skolegang. Det var kun undtagelsesvis, at man saa En eller Anden liste sig ind i Porten for, useet af Lærerne, at læse over paa Lectien til den følgende Time. For de Fleste af os havde Legen og Bevægelsen i de ti Minuters Fritid imellem hver Time en altfor stor Tilløkkelse til, at vi skulde ville ofre det Behagelige ved Legen for det Nyttige ved en overfladisk Repetition af en mangelfuld Lectielæsning i Hjemmet, selv om man havde en vis Anelse om, at der muligvis nok ovenpaa den søde Kløe kunde følge en sur Svie eller rettere efter den søde Kløe paa Legepladsen kunde følge de fæle Kløe paa Sangsalen, hvis der i Timen vankede et Nul i Protocolen.

I første Række af vore Lege stod det alt omtalte Boldspil, der blev drevet efter en stor Maalestok baade i Form af „Langbold“, „Lok i Hul“ og „Batterone“, hvor enhver Feil paa-drog Vedkommende „en Streg“, der maatte udsones med, at den Paagjældende maatte stille sig op ad Muren som Maal for den haarde Bold. Den af Modspillerne, der fik fat i Bolden, efterat den var kastet ud af Ofret, søgte da, og i Reglen med Held, at ramme Senerne i Haserne; det var et af de mest sensible Steder paa Legemets

Rygside, idet man nemlig havde Lov til at dække Hals og Nakke med Trøiekraven og Kaskjetten. Blev Bolden under Udslyngningen grebet i Luften, havde den i Øieblikket fungerende Profos Tilladelse til at stille sig umiddelbart bagved Delinquenten. Blev den derimod fanget paa Jorden, skulde han staae i lige Linie ud for det Sted, hvor han fangede den. Traf han ikke, fik han selv en „Streg“, som senere maatte indfries. Der var, som man seer, meget nøiagtige Regler for Sporten, og Enhver bøiede sig ubetinget for Loven, selv om den var nok saa haard og Viskelædersbolden maaske endnu haardere, endskjøndt der sjeldent var Nogen, der lagde Fingrene imellem; men det var jo ogsaa kun de raske Drengene, der indlod sig paa sli­gen Sport, hvor en Knæhase undertiden negtede at gjøre Tjeneste, naar man skulde op ad Trapperne, hvor gjerne man saa vilde skjule, at Slaget havde ramt paa det ømme Sted.

Boldens Behandling var af Adskillige drøvet til en sand Virtuositet. Jeg erindrer saaledes en temmeligt lille Fyr iblandt Kammeraterne, som i Kraft af en overordenlig Smidighed i Ryghvirvlerne, forbundet med Muskelkraft i Armen, kunde sætte en omtrent to Tommers Vidskelædersbold næsten lodret tilveirs saa høit, at der skulde gode Øine til at følge den. I Reglen greb han den selv omtrent paa samme Plet, hvorfra han havde kastet den.

Naar Rimestad fik Øie paa en rigtigt god,

fast og dog elastisk Bold, morede det ham undertiden at prøve den ved at slaae den ned imod den faste Jord paa Pladsen, og saa sprang den tidt op i Høide med Skolebygningens Tag. De Kraftigste af os kunde høist drive den op til første eller anden Sal — hvad Under, at han for os stod som Personificationen af den farnesiske Herkules? — dengang maaske heller ikke ganske med Urette.

Næstefter Boldspil øvede vi os med megen Iver og delvis stor Færdighed i „Paradisspillet“ med tunge, flade Sten, der, efter først af den Spillende med et behændigt Kast at være anbragte i den bestemte Triangel eller Qvadrat uden at berøre den omgivende Streg, atter ved Hjælp af et bestemt Antal „Fur“, „Nips“ eller „Rør“ skulde praktiseres ud af „Paradiset“, hvor der forøvrigt ikke blot var et „Himmerige“, men tillige et „Helvede“, maaske en dunkel Reminiscens fra Edens Have efter Syndefaldet. Her var det strengt forbudt „at gaae over Stregen“ — Alt skulde gaae i Hop.

Som i Boldspillet blev der her udviklet en forbausende Færdighed af Flere saavel med Hensyn til Kastets Sikkerhed ind i det undertiden 20--30 Alen lange „Paradis's“ smaa Rum som i Retning af Kraft, naar t. Ex. et enkelt „Nips“, der foretoges med Fodens Sideflade af den Spillende, der stod paa eet Ben oppe i „Hatten“, kunde slynge Stenen langt ud over hele „Paradisets“ Længde og stundom ind igjen-

nem Skolens Kjældervindue, hvad der dog høist paadrog Spilleren et høilydt: „Forsigtig!“ der ganske vist ikke kom den paagjældende Rude tilgode.

Undertiden blev der leget „Himmelspræt“, hvor det gjaldt om at holde sig stiv, naar man stod for Tour til at blive kastet en 5—6 Alen op i Luften under en tactfast Opsang; den Ængstelige krummede sig undertiden sammen, hvoraf Følgen blev, at han som en compact Masse faldt ned paa et enkelt, høist to Par Arme, der ikke altid havde Kraft til at tage imod Stød, og saa plumpede Fyren igjennem ned paa Jorden, og det gjorde ondt — ja, saa kan Du ha'e det saa godt, fordi Du er bange! var hele Trøsten, han fik, naar han ømmede sig.

Om Vinteren, naar Forholdene tillode det, var Kasten med Snebolde mellem de forskjellige Classer, i Reglen de to øverste imod alle de andre, høieste *fashion*. Hvor man dog længtes efter Frostsne, og hvor man følte sig oprørt, naar man fandt de faldne Snemasser skaffede tilside af høiere Magter, hvad enten det nu var af Tøveir eller *Peters*, Skolepedelens, Feiekost. Den Sidste, Feiekosten, spillede undertiden Forsynets Rolle og skaffede Sneen afveien, naar de foregaaende Tourneringer vare gaaede ud over altfor mange Ruder. Den eneste Trøst, man i saa Fald undertiden havde i sin Sorg, var den, at Peter fra Aften til Morgen efter

Rimestads Ordre ved Paagyldning af Vand paa Resten af den bortfeiede Sne havde faaet konstrueret os en kæmpemæssig Glidebane, naar det frøs tilstrækkelig haardt.

Og saa var der Ingen, der fik Lov til at krybe sammen i sit Vintertøi i en Portkrog.

„Ud paa Banen med Jer, Drengel!“ raabte den kraftige Mand, idet han stillede sig for Enden af Banen for at tage imod; „og se saa, om I kan rokke mig!“

Ja, saa stormede vi paa i sluttet Række, den Ene klods i Kjølvet paa den Anden, men trods de vældigste Bums, undertiden af en 7—8 store Tampe saa godt som i compact Masse, var det sjældent, at han flyttede sig blot et Hanefjed.

Han var en Kæmpekarl, og Sagnet om, at han som ung Student i en Vægterbataille havde hængt Vægteren op paa en Murkrog i Kavaiens Nakkestrøg, vandt almindelig Tiltro.

Men Fastelavnsmandag var dog vor største Festdag om Vinteren. Skoleballer blev der nemlig ikke afholdt i min Tid, men derfor kunde de Dandselystne af os dog rigeligt faae vor Lyst styret, idet der jevnlige blev afholdt Bal saa i den ene, saa i den anden af Kammeraternes Familiehjem, og der blev saa de, der ikke i Øieblikket vare „Uvenner“ med Vedkommende, inviterede med.

Uvenskab imellem os, skjøndt blodigt, da

det i Reglen stammede fra en ikke gjengjældt Næsestyver, var dog sjeldent af lang Varighed.

Men det var Fastelavnsløierne, jeg skulde tale lidt om, idet jeg haaber ikke at trætte med Skildringen af disse undertiden maaske vel vilde Børnestreger, der dog alle mere eller mindre havde deres Udspring fra den rationelle pædagogiske Recept, der har til Opgave at producere: *mens sana in corpore sano*.

Naar vi om Morgen Kl. 9 mødte i Skolegaarden, saae vi strax to smukt pyntede Tønder smile os imøde, en større og stærkere for de større og en mindre og svagere for de mindre Disciple.

Den mindre Tønde, kan jeg dog erindre, var engang for stor for de Smaa, som i den Anledning afsendte en Deputation til Rimestad, der havde Øie med os Andre, for at anmode ham om at slaae et Par „Slag for Fædrelandet“ paa den lille Tønde, som de slet ikke kunde faae Bugt med.

De havde efter et Par Timers vedholdende Anstrengelser, skjøndt tildels hjulpne af Læreren i Forberedelsesclassen, en aandeligt dygtig, men legemligt ikke meget stærk, theologisk Candidat, ikke formaaet at faae stort Andet end Papirspynten og Silkebaandene ramponerede.

Rimestad tog en forsvarlig Kølle i Haanden, langede et Slag ud, der vistnok kunde have gjort det af med en Marsktyr, og Tøndebaand og Staver, Bund og det Hele, omtrent paa Op-

hængningsstykket nær, ramlede ned, saaat de nok maatte trække Lod om alle Gevinsterne paa den ene nær, der skulde afgjøre, hvem der blev „Kattekonige“.

Selve denne Slaaen „Katten af Tønden“ var dog ikke Hovedfornøielsen til Trods for de smukke Gevinster, der kunde erholdes, især af de Større, hvor det gjerne var en eller anden dansk Digters samlede Værker, der tilfaldt „Kattekongen“. Hovedfornøielsen bestod deri, at vi mødte i Costume og saavidt muligt forsøgte at spille den Rolle, som Costumet fordrede.

I et af mine første Skoleaar havde jeg ved den lille Tønde slaaget en mindre Gevinst ned, og den bestod af et kjønt lille Gevær med imiteret Løb, men med rigtig Aftrækkerlaas, Piston og tilhørende Fænghætter, saaat jeg kunde knalde dygtigt løs med Bøssen.

Det var dels dette Gevær og dels de stadiige Beretninger fra Krigen derovre, der havde givet mig Blod paa Tanden, thi Aaret derefter mødte jeg, ved Hjælp af en fiffig Læredreng hjemme paa min Faders Værksted, costumeret som „Freischärler“ i en hjemmelavet Dragt; han havde lavet mig en slesvigholstensk Cocarde, Turnerskjærf o. s. v., og selv havde jeg lært „Schleswig-Holstein meerumschlungen!“ udenad.

Da jeg nu kom og brølede denne Vise i Gaarden som den værste Skrighals af en Vildtydsker, kan jeg erindre, at en af mine ellers gode Venner, der var costumeret som dansk

Orlogsmatros, i Medfør af sin Rolle bad mig om at holde Mund med den Sang, hvis jeg ikke vilde have, at min graae Bulehat med Fjer og Cocardé skulde smage hans Kølle. Jeg vilde naturligvis ikke stikke op og lavede mig til at gaae paa med Geværkolben, men saa kom Rimestad og skilte de to Hanekyllinger ad, idet han humoristisk bemærkede, at en Friskaremand som be- kjendt aldrig indlod sig paa at slaaes, naar han da var ægte, og at jeg derfor var gaaet ud af Charakteren.

I vore indre Stridigheder blandede Lærerne sig iøvrigt saa lidt som muligt. Vi fik i Reg- len Lov til at afgjøre alle Tvistigheder imellem os selv enten i Skolegaarden eller i Gymna- stiksalen, der i alvorligere Tilfælde af Secon- danterne udvalgte til hemmeligt Mødested for de unge Duellanter, der dog kun gik paa med de blottede Klinger, som kaldes for „bare Næver“.

Traditionen fra de rigtige gamle Latinskoler holdtes i Ære. Den høiere Clásse hævdede saaledes ubetinget Suprematiet over den lavere, hvad jeg en Dag fik at mærke, da jeg ved Friquarterets Ophør ville trænge mig frem foran en af Kammeraterne i „Sjette“, da vi skulde op ad Trapperne; selv var jeg dengang kun i „Syvende“, og første Classe var den øverste. Han tog mig nemlig bagfra i Kraven og spurgte mig, om jeg ikke vidste, i hvad Classe han (E.) var, og i hvad Classe jeg (V.) var?

„Jo, jeg ved nok, at Du er Fux i „Sjette“, og at jeg er Dux i „Syvende,“ svarede jeg „ge-lassen“, og en knaldende Lussing var det vel- fortjente Forfatterhonorar for dette mit første Vittighedsforsøg.

Det betaler sig ikke at være altfor vittig i denne traurige Verden, men i Reglen bliver man da ogsaa med Alderen klog af Skade og ender correct som — en Dødbider.

Hvor Meget der i det Hele overlodes til os selv, fik jeg en Dag et Bevis paa, da en af de „store Classer“ kom med en Delinquent i Skole- gaarden.

Han havde sladret i et Classeanliggende, og, som naturligt var, Vedkommende havde faaet deres Straf af Vedkommende, men nu gjaldt det Sladreren og l'esprit du corps.

Sladderhanken, en lang, stærkt bygget Krabat, kom løbende i Spidsen ned paa Plad- sen og gjorde strax Front mod Classekammer- raterne, der fulgte efter. Duxen, der senere som Artillerieofficier faldt paa Dybbøl Skandser, gik henimod ham.

Sladderhanken: „Vil Du slaaes, Peter Larsen?“

P. L.: „Her er ikke Tale om at slaaes, H., men Du skal ha'e Bank af dine Kamme- rater, fordi Du har sladret;“ og — En! To! Tre! — var Fyren omringet, lagt paa Ryggen og Expeditionen paa hans posteriora begyndt og fuldendt under almindelig Taushed, ikke alene

af Delinquenten, der dog havde Æresfølelse nok til ikke ved Brøl at gjøre sin Skam mere officiel end nødvendigt, men ogsaa Taushed af Executores sacramenti og af os Tilskuere, som derved modtog en gavnlig Lære for Livet, den nemlig: aldrig at svigte godt Kammeratskab!

Men det var Fastelavnsløjerne, vi kom fra! Det var „Freischärlerens“ Skyld! — ja, hvor saadan en Fyr kan føre En hen, det er aldeles utroligt!

Engang havde jeg af min Fader faaet Lov til at leie et Slags Bajadsdragt med Bjælder og Tilbehør, og saa maatte jeg „auf Verlangen“ dandse Chineserdands og slaae Hoved- og Reiespring og mere eller mindre vellykkede Saltomtaler oppe paa Gymnastiksalen for Lærernes Damer, der i ikke ringe Mængde altid indfandt sig, dels for at see paa Lystigheden, der foruden „Katten af Tønden“ bestod i at „bide til Bollen“ og iblinde at søge at sønderslaae en Jydepotte, ligeledes om mindre Gevinster, dels for at hjælpe til ved den rigelige Servering af Chokolade og Boller, som fandt Sted ved samme Leilighed.

Om Sommeren var Skoleskovtoure, hvor vi som oftest tidligt om Morgenen marcherede ud ad Strandveien med vaiende Faner under klingende Hornmusik og lystige Trommer, vor kjæreste Fornøielse. Nogle Vogne havde vi vel med, men de benyttedes kun af de ganske Smaa, undtagelsesvis paa Hjemmarchen om Aftenen

af en eller anden Tyksak, der var blevet „mat i Sokkerne“.

Det første Hvil blev gjerne gjort i Ordrups Krat paa den store Plaine lidt inde i Skoven, naar man kommer over Ordrups Høi og Sletten nordfor den. Derfra gik Marchen gjerne over Mosen, forbi Kongekilden, til Fortunen eller Ermelundshuset, hvor vi fik Kaffe og Boller i Haven, og derefter legede vi, anførte af vore Lærere, „Røvere og Soldater“.

Rimestad anførte som oftest Røverne, og kunde vi saa finde ham, ja saa var det en ren Svir at fare løs paa ham og hænge sig om Hals og Arme og Ben paa ham; i Afstand lignede han da en Gulliver, der var oversaaet med Lilleputter, hvoraf den Ene efter den Anden under jublende Latter trillede om i Græsset, naar han hurtigt dreiede sig rundt.

Ja, det var herlige Timer dengang, lige opmuntrende, troer jeg, for Lærerne og for os Disciple. Længe forud glædede vi os til Skovtouren, adskillige af vore Fædre da med; thi det var ikke saa sjældent, at nogle af dem, som personligt kjendte Rimestad og et Par af Lærerne, efter Indbydelse traf sammen med os henad Eftermiddagen. Engang erindrer jeg saaledes, at min Fader med en Ungdomsven af sig, en af Akademiets Professorer, som ogsaa havde en Søn i Skolen, stødte til os i Fortunen, hvad der blandt Andet affødte en Portion Jordbær med Fløde for os to Drengene ovenpaa Carbonaden,

som vi hjemmefra havde Penge med til. Kaffe og Boller sørgede, som alt bemærket, Skolen for; Smørrebrød havde vi med i Tornistret og Penge paa Lommen; desuden vankede der Appelsiner i Mængde, især for dem af os, der vare gode Væddeløbere; thi i Dagens Løb blev der jevnligt udsat Præmier for dem, der vilde concurrere. I mine unge Dage var jeg endda ikke saa daarlig en „*Coureur*“, og jeg høstede da heller ikke saa lidt af den søde Frugt.

Naar man saa omsider træt og udaset var kommet hjem Lørdag Aften og havde hvilet ud om Søndagen og passiret lidt om Skovtouren om Mandagen, saa kom Alvoren pludseligt tittende frem i Klassen, naar Læreren mindede os om, at nu nærmede vor Examen sig, og at nu maatte vi være dobbelt flittige ovenpaa den havde Fornøielse; saa vilde jo ogsaa Sommerferien smage desto bedre.

Naa! heldigvis for Mange af os var det ikke noget Grundprincip hos vore Lærere der i Skolen, hint lidt egoistiske „*docendo discimus!*“ — nei „*dicendo docemus*“ c.: ved at fortælle og forklare lære vi bedst fra os, det var den gyldne Regel, der gennemgaaende blev fulgt — man undskyldte al denne latinske Børnelærdom! men ved i Tanken at bevæge sig indenfor hine classiske Mure faaer man som en vis latinsk Stilemag i Munden, og den forplanter sig uvilkaarligt til Læberne. Paa Grund af hin Regel var det ikke vanskeligt selv for den mindre bega-

vede Elev at følge med, naar han da ikke „sad og sov“, men Gud naade ham, hvis det blev opdaget, at han var uopmærksom!

Og naar Examensdagene saa kom — ja, saa var der Liv og Fart i Tingene. Forældrene mødte i Massevis for at høre paa den livlige Examination og de som oftest flinke Præstationer. Og naar saa Slutningshøitiden afholdtes i den festligt smykkede Gymnastiksal, hvor Rimestad, efterat en „*för tillfället*“ forfattet Sang var afsunget af os Børn, ledet af Berggren, i et beaandet Foredrag talte om Skolens Maal og om vore fælles, Forældres som Læreres og Elevers Pligter, ønskede Velsignelse over det svundne og udtalte Haab for det kommende Aar og endelig uddelte Ros til de Flinkeste og Formaninger til de mest Efterladne — ja, saa var det en hel Fest for de Flinke, der bleve udmærkede i det høistærede Publicums Nærværelse, og vel ogsaa for de Andre, for „om lidt er den Sludder forbi, og saa har vi Sommerferie!“

I den kommende Maaned var der jo Ingen, der skulde sætte en ulykkelig anden Stemme til Spanskrørets Coloraturer paa Sangsalen!

Hvormeget vi Drengene nu end holdt af Skolen, saa kan det jo ikke nytte at negte, at vi holdt nok saa meget af Ferien, især om Sommeren, naar Sveden i Spandevise sprang ud af Panden under Tydningen af Brocapitlet hos Cæsar: *de bello gallico*.

Der var dog een Sommerferie, som jeg for

mit Vedkommende erindrer, at jeg imødesaae med en vis Spænding, der ikke var ganske fri for en Smule Benauelse.

Min Fader skulde til den første Verdensudstilling i London, og mine Tanter, hos hvem mine Søstre efter Moders Død vare i Huset, nærrede en velbegrundet Rædsel for i over en Maaned at skulle passe paa den Vildbasse, der gjorde dem det broget nok, naar han om Søndagen kom ud paa „*Solitude*“, hvor han bl. A. paa et Par 1¹/₂ Alen høie Knæstylter, fastspændte til Benene, marcherede op og ned ad Havestuens gelænderfrie, høie Trapper, risicrende at brække den unge, haabefulde Hals ved et Feiltrin; hvor han ude i den store Have skjød Spurve med Terzerol eller Pusterørspile og tyang sine Søstre til at afgive deres uskyldige Hænders Rygside som Skive for de sidste, der sjeldent forfeilede Maalet. I Sandhedens Interesse maa jeg dog bemærke, at den unge Bøddel ligeledes tvang dem til paa nært Hold at puste Stoppenaalene, der vare forsynede med tykt Uldgarn, ind i hans egen Haand til en Opmuntring og for at give dem Courage — „det gjorde jo slet ikke ondt!“ mente den unge Spärtaner.

Følgen af Tanternes Ugjæstfrihed blev, at jeg efter Rimestads venskabelige Tilbud skulde boe hos ham, medens Fader var borte.

Min Kjærlighed til Manden gjorde, at jeg paa en vis Maade glædede mig til dette Ophold, men paa den anden Side indgjød min Respect

for ham dog en vis Frygt for det Kommende, Frygt for Indskrænkninger i min Feriefrihed, for Hindringer i mine Rygeøvelser, der netop vare begyndte med det heldigste Resultat — jeg kastede yderst sjældent op af een Cigar og kunde næsten taale to „lette Cuba til 5 for 8“,

Al Frygt var iøvrigt overflødig! Den Dag, jeg mødte med mit Tøi — det var en af de første Dage i Ferien — blev jeg modtaget af den elskværdige Frue i Huset, som gik ovenpaa med mig, hvor hun anviste mig mit eget Værelse — Noget, jeg ikke tidligere havde kjendt.

Jeg følte mig allerede som en hel Cavalier.

Dernæst blev jeg underrettet om Spisetiderne, naar det convenede Herren at være hjemme, og forresten haabede hun, at jeg vilde betragte Leiligheden nedenunder som mit Hjem.

Kort efter kom Rimestad selv op til mig og ønskede mig Velkommen, og jeg kan ikke nægte, at jeg blev himmelglad, da han aabnede en Dør, der stødte op til mit Værelse, med de Ord:

„Ja, her er mit Værelse, og naar Du kjeder Dig, skal Du blot see Dig lidt om her paa Reolerne, saa finder du nok en eller anden Bog, som kan interessere Dig. Værs'god! lad, som Du var hjemme, min Dreng!“

Det var saa hjerteligt, som det kunde være, og jeg befandt mig da ogsaa fortræffeligt i al den Tid, jeg opholdt mig der i Huset.

Med Hensyn til Benyttelsen af hans gode Bibliothek var jeg dog meget discret, udenat

jeg ellers vil gjøre mig nogen speciel Ære af min Delicatesse — det var nok den rene, skjære Sommerferiedovenskab, der dicterede den.

Min Frihed havde jeg, kan jeg godt sige, i Et og Alt; selv Tilfredsstillelsen af mine Ryge-lyster ovre i Gaarden blev stille ignoreret.

Jeg erindrer kun en Middag, da der af *pater familias* blev gjort en liden humoristisk „Anspielung“. Jeg kom temmelig sent hjem den Middag efter med en Kammerat at have været ude og bragt rigelige Røgofre til Søndermarkens Dryader. Vi skulde lige tilbords, saa jeg netop fik Tid til at vadske mig lidt. Jeg erindrer tydeligt, at det var Lammesteg med Grønærter og Jordbær med Fløde, som det skulde gaae ud over. Næppe havde jeg dog faaet et Par Mundfulde ned, førend jeg mærkede, at jeg fik ondt, og hurtigt maatte jeg reise mig fra Bordet og bede om Undskyldning, da jeg ikke følte mig ganske vel.

„Stegen smager Dig nok lidt røget?“ spurgte Rimestad, spydigt smilende, medens jeg baade rød og bleg ilede ud for at ofre til Mørkets Guder.

Den Maade at tage Sagen paa var fuldstændigt rationel, ialfald ligeoverfor mig, thi jeg vogtede mig vel for Extravagancer i den Retning for Fremtiden, saa flou var jeg blevet over hans Sarcasme. En Dragt Prygl vilde sikkert have bevirket det stik Modsatte, og det vidste Rime-

stad, der havde et mærkværdig skarpt Blik for de forskjellige Drengindividualiteter.

Gymnastiksalen ovre i Skolebygningen stod i Sommerferien fuldstændigt til min Raadighed, og næsten dagligt havde jeg Besøg af Skolekammerater, der ikke vare paa Landet, med hvem jeg da tumlede paa Legepladsen eller Voltigerhesten i Gymnastiksalen, hvor vi undertiden efterlignede de lakedæmoniske Ynglinge under de olympiske Lege, idet vi gymnasticerede *in puris naturalibus*, hvad da slet ikke bevirkede, at vore Spring bleve slettere, tvertimod adskilligt lettere, da vi først vare blevne vante til at løbe paa bare Fødder paa Gulvet.

Det var i det Hele en meget fornøielig Sommerferie; kun en eneste Gang var Rimestad lidt vred paa mig, og forresten troer jeg nok, at Vreden var mere officiel end egentlig alvorlig ment; men jeg mistede da foreløbigt Brugen af min lille Terzerol, som jeg ellers havde opnaaet en ret betydelig Skydefærdighed med — jeg støbte selv Kuglerne til den i en Kugleform, der var lavet hjemme paa Faders Værksted.

I samme Hus, hvor jeg opholdt mig, var der nedenunder en yngre, ganske livlig Husjomfru, som jeg af og til gjorde Løier med. Da hun engang foreholdt mig, at jeg dog var en rædsom vild Dreng, fortalte jeg med stor Alvor — jeg have jo allerede dengang læst adskillige Romaner — at det kom sig af bare Fortvivlelse.

Jeg led af en ulykkelig Kjærlighed, og det var denne min Ulykke, jeg søgte at glemme.

„Jeg troer, Drengen primer!“ udbrød hun leende og forsvandt for dengang.

Da jeg Dagen efter saa hende, gik jeg meget sønderknust og ulykkelig forbi hende.

„Hvad er der iveien?“ spurgte hun.

„Hun er troløs, den Slange!“ sukkede jeg med et Postetræs Kraft og Dybde.

„Han er og bliver gal!“ sagde hun, stadig leende.

Jeg skal lære hende! tænkte jeg ved mig selv, fast besluttet paa at spille Comedien tilende; jeg ilede op paa mit Værelse, ladede Terzerolen med løst Krudt og en forsvarlig Forladning og løb atter nedad Trapperne, hvor hun endnu stod, ifærd med at børste nogle Sophapuder eller Sligt.

„De troer altsaa ikke paa min ulykkelige Kjærlighed?“ spurgte jeg, idet jeg holdt Terzerolen skjult under Trøiens Bryst.

„Aa Passiar, min Engel!“

„Godt — ja, Haan og Spot og Hjertesorg paa engang, det vil jeg ikke overleve!“ raabte jeg med megen Pathos, trak Pistolen frem, spændte Hanen og fyrede den af med et vældigt Knald. I det Samme lod jeg mig falde, men det Værste var, at hun faldt virkelig; hun besvimed, Skuddet kaldte Folk ud paa Trappen — der boede nu kun et Par Familier i Huset, som jo kjendte mig. Hvad enten de nu senere

morede sig over Historien eller ikke, en kaad Drengestreg var og blev det jo, og Rimestad tog Terzerolen i Forvaring, saaat mine Øvelser i Pistolskydning foreløbigt bleve suspenderede, naar da ikke mine Lommepenge en enkelt Gang tillode mig at gaae lidt ud og more mig paa Delcomyns Pistolskydebane i Sølvgade, hvor et Par Kammerater sammen med mig stundom skjød tilmaals om Chocolate hos en Conditør i Frederiksberggade, hvor der var en smuk Jomfru, som vi bragte vor ridderlige Hyldest.

Vi vare fremmelige Børn dengang! Jeg var ikke fyldt tolv Aar, og de Andre vare næppe fjorten — dog! Paludan-Müller anerkjender jo allerede Amors spirende Magt hos den fjorten-aarige Dreng, og jeg var jo i Classe, altsaa i Niveau „med de Fjortenaars“. Man husker nok Advarslen til Adam Homos unge Pleiemoder:

„Handl derfor med de fjorten Aar lidt varlig;
Thi vid: en Dreng paa sexten, han er farlig!“

Ingen af os var jo forresten kommet til det faretruende Moment endnu, men Chocolate med pidsket Æggehvide søbede vi dog i os, saa det stod efter.

Da Pistolskydningen foreløbigt maatte lægges paa Hylden, nøiedes jeg med Pusterøret, hvis Behandling jeg ogsaa havde drevet det vidt i; men der viste Rimestad sig dog næsten som min Mester, skjøndt han vist ikke i mange Aar havde havt fat i et Pusterør. Da han en Dag saa den lille Idrætsmand gaae nedad Trappen

med sit for Spurvene temmeligt skjæbnesvangre Vaaben, kaldte han mig ind i Stuen, hvor jeg erindrer, at et Par af Lærerne netop havde spist Frokost med os. En Del af disse hørte til hans hjemlige Kreds, hvad der naturligvis ogsaa bidrog til et cordialt Forhold i det Hele.

Stemningen var livlig, og Rimestad foreslog nogle smaa Paréer paa, at han skulde puste et Voxlys ud med en Pusterørspil i ti Skridts Afstand. Tanden blev klippet ganske kort, da Flammen jo ellers vilde blive for stor til at slukkes af Pilen.

Som sagt, saa gjort! Et Lys med et lille Blus blev stillet op i Spisestuen, og gjennem Døren fra Dagligstuen fyrede Rimestad, eller rettere sagt, han fyrede ikke, thi han pustede tvertimod Fyret ud de to af tre Gange og vandt Paréen.

Som ganske Ung skal han jo have været en Mester i al Slags Sport; at Bue og Pusterør ikke vare forglemte, er derfor naturligt. —

Sommerferien var forbi, og nu begyndte Skolegangen. Jeg blev stadigt der i Huset, da min Fader paa Hjemreisen var kommet til Skade med sit Knæ paa Banegaarden i Køln. Han blev nødt til at lægge sig tilsengs, da han kom til Berlin, som han før sine Forretningers Skyld lagde Veien over, og der maatte han i en Maa nedstid blive hos en Ungdomsven, medens jeg som sagt „*stannade kvar*“ i min Lærers gjæstfrie Hjem.

Jeg kan ikke undlade at berøre, at min Faders tyske Vært og min danske vare lige gentile, altfor gentile! — trods al Protest vilde Ingen af dem vide af nogen Godtgjørelse for Opholdet, og Tydskeren havde endogsaa halvt med Magt bortført Papa fra Hôtellet, hvor han pleiede sit daarlige Knæ.

Naa! Skolegangen var altsaa begyndt, og den gik ganske i det tidligere Spor; det mere kammeratlige Forhold, der havde hersket imellem min Lærer og mig under Ferien, blev hurtigt reduceret til de tidligere, mere normale Forhold, og Alt gik i den gamle Gænge.

Skolegaarden spillede stadigt en stor Rolle i vort Liv, og havde der været krigerisk Aand i Skolen tidligere, saa blev denne ikke mindre efter Krigsaarene. Vi levede indbyrdes næsten stadigt paa Krigsfod, den ene Classe ligeoverfor den anden, dog uden personligt Nag. I Gaarden fandtes der flere skarpe Kroge, der tildels dannedes af Gavlene paa Nabohusene. Disse Kroge havde de forskjellige Classer for en Del valgt sig til deres respective Hovedkvarterer, og jeg erindrer saaledes, at vor Classe havde en af de hyggeligste og luneste paa Pladsen, ikke at tale om, at det var den, hvor man mest ugenert kunde bøde paa mangelfuld Forberedelse hjemme, ved i Friquarteret at læse over paa sin Lectie — Krogen kunde nemlig ikke iagttages fra Lærerværelset eller i det Hele taget oppe fra Skolebygningen.

Denne Krog med dens forskjellige Agre-
menter havde Classen over os faaet Kig paa, og
vi skikkelige, intet Ondt anende Kananiter skulde
nu jages ud, forat Jøderne kunde tage det for-
jættede Land i Besiddelse.

Efterat vi i et Friqvarter vare blevne for-
drevne ved Overrumpling, bleve vi enige om at
møde mandsstærke i Krogen i det næste Fri-
qvarter og stille os der i Svinefylking, de Store,
Hopliterne, bagerst; de kunde jo med deres
lange Landser og Hellebarder, *alias* Linealer og
Krykkestok, rage over Hovederne paa de Min-
dre af os, Peltasterne, som skulde staae forrest
og tage imod Stød. Den strategiske Disposition
blev nøiagtigt fulgt, og trods de voldsomste
Anløb lykkedes det ikke Modstanderne at for-
drive os, men jeg kan ikke nægte, at jeg, der
som en af de Mindste stod allerforrest og mindst
en tre fire Gange fik en blodig Næse i Sammen-
stødet, ikke var rigtig vel tilfreds ved Tanken
om, at vi naturligvis skulde begynde forfra den
næste Dag.

Dog — Æren blev reddet; Ingen svigtede,
og Positionen hævdedes trods gjentagne Over-
fald, men Duxen havde jo ogsaa før Kampen
mindet os om, at vi kæmpede „*pro aris et focus*“
— for Ar og Fugtel, som en vittig Hund, der
havde faaet et blaat Øie under Kampen, temme-
lig nøiagtigt oversatte det.

Kamp og Kappelstrid hørte til vort daglige
Brød, men Raahed og Simpelt i Ord og Gjer-

ning blev næsten altid mødt med Protest af Kammeraterne, udenat jeg derfor vil paastaae, at den blev udryddet; protesteret blev der ialfald, naar den kom frem. Alt i Alt vare vi en Hob stærkt protesterende Krabater.

Men de unge Protestanter skulde ogsaa faae deres Knæk, og man kunde saamæn gjerne sige, at det kom fra Katholikerne.

Da vi en Morgenstund indfandt os paa Skolen, blev det os betydet, at vi for Fremtiden skulde holde Friquarter paa Gymnastiksalen oppe i øverste Etage.

Farvel Kjædetagfat, Batterone og Paradis!

Le paradis perdu! — vi vare i Sandhed sparkede ud af vort Barndomsparadis, og det af en Del ubarmhjertige Tømrere og Murere, der alt tidligt om Morgenen havde indfundet sig for paa vor Legeplads at afstikke Grunden til et græsk-katholsk Capel.

Det var Borgerdydskolens Bartholomæusnat! thi fra den Tid gik det mere og mere tilbage.

Adskillige Tegn havde i længere Tid tydet paa, at Alt ikke var, som det skulde være. Nu, da Legepladsen var solgt af Eieren, en rig Hosekræmmer — Skolen havde nok ikke saa lille en Leierestance — var det, som om Ævret var helt opgivet. Hvad Grunden til den kommende Jerusalems Forstyrrelse oprindeligt var, skal jeg ikke videre indlade mig paa, men at Bestyrelsens politiske Færd, hvorved Skolens Gjerning blev meget betydelig forsømt, ikke var uden

Andel heri, det turde næppe være Tvivl underkastet.

Nu var det ikke saa sjeldent, at Rimestad var borte fra Skolen i et Par Dage itræk — til Vælgermøder ude i Landet — og saa gik det, som det bedst kunde.

Flere af de ældre Lærere forlode Skolen, og adskillige af Eleverne fulgte med. En enkelt Classe, kan jeg erindre, blev næsten helt afbefolket; der var kun een Discipel tilbage, og han kom ind til os, specielt i Latintimerne, for at mættes med Smulerne fra de Riges Bord — ja, Gud hjælpe os for vor Kundskabsrigdom i de Aar! — Han var et Par Classer nedenfor os, saaat Udbyttet trods al hans Flid og Begavelse nok ikke kunde være stort.

Senere blev han en af vore mest fremragende Skuespillere. Han vilde studeret Philologi, men opgav det efter et Par Aars akademisk Studium. Om hin Omvæltning med det russiske Capels Grundlæggelse, og hvad deraf resulterede, havde givet ham „gyngende Grund“ at bygge videre paa, skal jeg ikke kunne sige; nok er det — han opgav Fru Grammatica og inclinerede med megen Charme for Miss Thalia, og vi Andre have ingensomhelst Grund til at beklage os derover.

Disciplinen slappedes efterhaanden mere og mere, og det varede ikke længe, inden vi bestode af en Fløk uvorne Dreng; men Alting bidrog ogsaa dertil. Rimestad var ofte borte, Lærerne kom jevnlige for sent paa Skolen; Localerne

vare den Vinter i Reglen iskolde, naar vi kom om Morgenens, og Peter havde ingen Kul, saaat det bogstaveligt et Par Gange hændte, at Blækket i Blækhusene var frosset. Under saadanne Forhold var jo al Undervisning næsten en Umulighed. Opad Formiddagen fik vi jo vel i Reglen i Kakkelovnen, men de første Par Timer tilbragte vi hyppigt i et iskoldt Værelse.

Dog! Noth bricht Eisen o: Nød bryder Isen — selv i Blækhusene. En vindskibelig Medborger havde opdaget, at der laa store Masser af „Ros“, Bjælkeaffald, ovre i Capellets Kjælder.

„Hvad om vi „holede“ det?“

„Men hvem vil gjøre det?“

„Loddet skal afgjøre det.“

„Men det er Tyveri!“

„Det var ingen Synd i Sparta at stjæle, naar blot Tyven ikke forraadte sig selv,“ bemærkede en classisk dannet, ung Mand.

„Husk paa Spartaneren, der paa Torvet blev sigtet for at have stjaalet en Ræv, som han holdt skjult under sin Kappe. Han nægtede Tyveriet, skjøndt Ræven paa samme Tid bed ham ind i Brystet. Da den naaede Hjertet, styrtede han død om, men Æren var reddet,“ tilføiede en anden Sophist.

„Det er sandt!“ udbrøde alle sjettede Classes Spartanere. „Lad os saa trække Lod! Man kan da høist risicere en Lussing af en Tømrersvend, og Fanden skulde sidde her og give Grønlændernes Parti uden Sælhundeskind“ —

„Og Trantoddy!“

Ja, saa foretog man en Razzia, og disse bleve hyppigere og hyppigere. Svendene derovre gave os forresten Lov til at tage Rosset, da de hørte, at de Smaa ikke kunde holde Varmen. Ingen af os kom saaledes til at gjøre sig skyldig i en saakaldet „Ungdomsubesindighed“, som det saa kjønt hedder, naar en eller anden Lømmel har gjort sig fortjent til Ris paa Raadstuen.

Men jeg vil ile hurtigt over det romerske Riges Undergang og kun berøre, at vor Uvornhed tiltog Dag for Dag. Læreren i Naturhistorie blev en Dag lidt længe borte, og da der var koldt i Stuen, bleve vi enige om, at vi slet ikke vilde have ham ind. Vi satte Tavlen for Døren, men da han saa kom, væltede han, der var en lille, tætsluttet Fyr, hele Historien, skjøndt vi Alle havde sat Skuldrene imod. Han holdt saa en Tordentale til os, skrev en vældig Anmærkning i Protocollen, men tilføiede, at han ikke kunde informere, da Classen var iskold — Rimestad var fraværende.

Da han var ude af Døren, udbragte vor ellers temmeligt spagfærdige Dux et „Længe leve T.!“

„Hurra!“ brølede vi Allesammen, paa det lille Skuespilleremne nær, der henne i en Krog forbauset saa paa den Comedie.

T. kom tilbage, holdt en ny Harangue, satte

en tyk Streg under "uforskammet Opførsel" i Anmærkningsprotocollen og forsvandt.

Af slige Træk, der kunde suppleres med mange flere, vil det være klart, at det Hele gik sin Opløsning imøde. Vi vare blevne luddovne Allesammen, og det Eneste, vi undertiden udviste en Smule Energi ved, var de jevnlige Chorsange paa Gymnastiksalen, naar vi vare kjede af det Hele. Texten lød saalunde:

„Lov! — Lov! — Lov, Lov, Lov!
Lov! — Lov! — Lov, Lov, Lov!“

Men selv i den Sang var der ikke den samme Appel som i de gode, gamle Dage, da vi gjerne engang om Maaneden, naar det en Dag var rigtig smukt Vejr, Alle fra Øverst til Nederst, bleve enige om i sluttet Trop at løbe Gaarden rundt under denne Opsang. Da jeg var lille, løb jeg altid i Spidsen, truttende som et Slags Trompeter, hvorfor Rimestad døbte mig: Cornificius, en Hornblæser.

Dengang fik man ikke altid sit Ønske opfyldt, skjøndt der var Fart i Sangen; nu var det ikke saa vanskeligt. Lærere og Disciple vare nok omtrent lige kjede af det Hele, og henad Foraaret tog Rimestad da ogsaa en bevæget Afsked paa Gymnastiksalen med de tilbageværende Lærere og Elever.

En Del af os, hvoriblandt jeg, var alt en Maanedstid iforveien taget ud af Skolen, da vore Forældre havde indset, at det var den

rene Ruin at lade os blive der. At jeg ikke forlængst var taget ud, fik jeg mange Aar derefter at vide, var, fordi min Fader halvveis havde betragtet det som en Æressag ikke at forlade det synkende Skib, saalænge der blot var det mindste Haab om Redning.

De Fleste af os kom paa Nørregade; men hvilken Forandring fra de store, høie, lyse Stuer med faa Elever til disse lave, overfyldte Classer med 30—40 Elever i. Alt var smaat og spinkelt og indsnevret, lige til Voltigerhesten.

Kort efter blev ganske vist det primitive Gymnastikhus revet ned og en anseelig Skolebygning opført i Baggaarden. Under Restaurationen benyttede vi Metropolitanskolens Gymnastikhus, flere Classer ad Gangen, men der var Pladsen ikke stort bedre. Med en dygtig Springstok kunde man tilnød tage hele Salen i et Spring — nei, den gamle „Borgerdyd“ savnede man overalt og i alle Henseender, og i mangan en ledig Time, naar vi havde Lov fra Skolen, gik vi hen til de gamle Mure ved Reverensgade; vi kravlede opad de halvtfærdige Trapper i Capellet og stirrede i hele halve Timer over i de kjære gamle Classeværelser, som vi havde maattet forlade.

Bliv ikke bange, høistærede Læser! Rimestads Drengene vare ikke blevne til sygelige Elegikere; nei, jeg skal confidentielt fortælle Dem: Døtreskolen var flyttet ind i vort tidligere Locale, og der var saadanne nydelige Smaapiger

paa vor Alder, som de Fleste af os kjendte en Del af fra Selskaber og Baller. Saa forstaaer De jo nok, at vi bleve flittige Kirkegjængere, ja endogsaa traadte over i den græsk-katholske Kirke for Kvindens Skyld?

Og hermed ender Sagaen om den gamle „*Borgerdyd*“.

Minder fra Hospitalet.

I

Det tør vel ansees for at være temmelig almindeligt, at et Menneske ikke i Et og Alt er fuldstændigt tilfreds med den Stilling, som han nu engang er kommet i her i Verden, den være forresten saa god, som den være vil. Menneskenaturens sædvanlige Higen udover det Nærværende og Længslen efter det Bedre, Uopnaaelige, vil ialfald ofte gjøre sig gjældende hos Mangfoldige og stundom lade dem føle Savn og Utilfredshed selv i ret lykkelige Forhold. I saadanne Timer er det, at man kommer til at tænke tilbage paa, hvad man kunde være blevet, hvad man i tidligere Tider af sit Liv har tænkt paa engang at ville være, og det er saadanne Timer, jeg troer at turde sige, at de allerfleste Mennesker af og til opleve.

Se, jeg for mit Vedkommende er nu blevet til en fattig Skribent, og skjøndt jeg i det Hele

befinder mig taaleligt vel i denne Stilling, saa kan jeg dog ikke nægte for mig selv eller min Samvittighed, at jeg undertiden finder, at Positionen kunde være mere glimrende, og saa kommer jeg tidt til at speculere over, hvad jeg muligvis kunde være blevet til, og hvad jeg i de forskjellige Tider af mit Liv har tænkt at ville slaae ind paa.

Jeg vil nu ikke berøre alle de Flyvegriller, som jeg i Aarenes Løb har beskjæftiget min Phantasi med i den Retning; jeg vil kun omtale et Par af de mere rodfæstede Ideer med Hensyn til min fremtidige Etablering, som jeg erindrer i sin Tid at have havt.

Allerførst kan jeg da mindes, at jeg alt fra mit andet—tredie Aar, naar Høiesteret skulde aabnes, fra mine Forældres Vinduer i Store Kongensgade saa de skrammererede Herolder paa Heste med Skaberak ride forbi med Hestgardens pragtfulde Trompetere foran. Denne Aabningsfest gjorde et dybt Indtryk paa min barnlige Phantasi, ikke mindst da de lueforgyldte Kyradsertrompetere, saaat jeg i flere Aar paa Slægt og Venners Spørgsmaal om, hvad jeg vilde være, altid gav det aldeles bestemte Svar, at det var min urokkelige Beslutning, at jeg vilde være Trompeteer ved Hestgarden.

Med Aarene tabte dog denne min Ærgjerrighed sig, saaat Hestgardens Opløsning en Sned Aar senere slet ikke bragte mig til Fortvivlelse eller gjorde mig brødløs. Jeg forandrede

nemlig senere min Bestemmelse, idet jeg først vilde være Mechaniker, som min Fader, derpaa vilde jeg gaae til Høiskolen, men da jeg saa blev Student, ja, saa bestemte jeg mig for det medicinske Studium.

Den sidste Beslutning, mener jeg endnu i dette Øieblik, at jeg skulde holdt fast ved; der er maaske Andre, der mene, at jeg havde egnet mig bedre til Trompeter?

I Medfør af min Bestemmelse om at ville studere Medicin gik jeg en Morgenstund ud i Amaliegade paa Almindeligt Hospital, som dengang var vort største Hospital og bekjendt for sine dygtige Læger.

Jeg ringede paa hos den udmærkede Chirurg, Professor L—, kom ind, blev venligt modtaget og, efterat jeg havde fremført mit Ønske om at nyde godt af hans Veiledning, gav han mig Anvisning paa Stuen G ovenpaa, hvor jeg kunde gaae op og vente paa ham — Stuegangen skulde begynde om et Øieblik.

Altsaa gik jeg ovenpaa, fandt Stuen, bankede paa og blev lukket ind af en ældre Madame, der, efter at have hørt, hvad jeg vilde, lod mig komme indenfor.

„De andre Doktere maa strax være her,“ sagde hun, idet hun atter gav sig ifærd med sit Arbeide, der bestod i at give hele Stuen den sidste finere Overhaling, før Stuegangen skulde begynde.

„De andre Doktere!“ tænkte jeg ved mig

selv; „Du er nok altsaa udnævnt til Doctor? — Det var ellers et hurtigt Avancement.“

Jeg saa mig om i den store, lyse Stue, og jeg kan ikke nægte, at jeg blev meget behagelig overrasket. Jeg havde ikke før været paa en Hospitalsstue, og som de fleste Andre bildte jeg mig ind, at Indtrykket af en saadan først og fremmest maatte være melancholsk.

Intet mindre!

Stuen var rummelig og lys, og der var høit til Loftet. Solen skinnede venligt ind paa de propre, hvide Senge og det blanke Gulv.

Og nu Patienterne!

Ja, jeg havde belavet mig paa en vis alvorfuld Mine, et melancholsk, medfølende Ansigtstudtryk — dog! nu gjør jeg dog nok mig selv Uret; jeg følte virkelig Noget i den Retning, men det havde nær knebet lidt med at bevare Anstanden. Det var nemlig en kvindelig Stue, og næsten fra alle Sengene tittede der nysgjerrige, tildels smilende Ansigter frem. En Enkelt laa og sov, men næsten ikke en Eneste saa jeg den Dag, der saa lidende og ulykkelig ud, som jeg havde forestillet mig maatte være Reglen. Naar undtages de ganske Enkelte, der lide af svære Smerter, som det ikke staaer i Lægernes Magt at lindre, saa faae næsten altid Patienterne paa et Hospital et mere eller mindre tilfreds Udseende, naar de først ere blevne lidt acclimatiserede; dels vel fordi de ligge mellem

Lidelsesfæller — *commune naufragium dulce!* — og ikke omgives af lutter sunde og raske Medmennesker, der som i Hjemmet friste til stadige Sammenligninger og stille eller højrøstede Veklager over Ens egen enestaaende Ulykke, dels vel ogsaa fordi de have Bevidstheden om, at al den Hjælp, det staaer i menneskelig Magt at yde, er tilstede og ydes beredvilligt. Af disse forskjellige Grunde er det vistnok, at man som sagt paa et Hospital seer langt færre bedrøvede Ansigter, end den Udenforstaaende som oftest antager.

Victor Cherbuliez siger etsteds i en af sine fortræffelige Fortællinger:

„Vore store Hospitaler ere prægtige Paladser for Elendigheden. Den Fattige, den, der maa gaae barbenet, bliver her behandlet gratis eller saa godt som gratis af de største Læger, som ellers kun Rigmanden kan kalde til sit Sygeleie, og der bliver ham en Forpleining tildel, som Millionairen har ondt ved at skaffe sig i sit Hjem.“

Og det gjælder fuldt saa vel her hos os som i hans store Fædreland.

Mit første Indtryk var altsaa en Desillusion, men rigtignok en af de behagelige, naar jeg undtager, at den lille Ubehagelighed var forbundet med Udrivningen af Illusionen, at jeg i Øieblikket følte mig som Gjenstand for omtrent hele det livlige Personales mønstrende Blikke.

Det varede dog ikke længe, førend flere af de nye Kammerater, „de unge Doktere“, som de kaldtes, indfandt sig; Enkelte kjendte jeg, og for de Andre blev man præsenteret, og nu gik Passiaren nok saa livligt; foreløbigt dreiede den sig dog ikke, som jeg havde ventet mig, om Fracturer eller Contusioner; det var nærmere om Tivoli, Charlottenlund o. Dsl.

Jo, der bagved mig stod dog To, der alvorligt afhandlede et alvorligt Thema!

„Ja, hendes Stemme har tabt sig voldsomt i den sidste Tid,“ ytrede den Ene.

„Under de Forhold“, sagde den Anden, „er det s'gu' ingen Under! Naar Sommeren er forbi, skal det ikke undre mig, om hun helt har mistet Stemmen.“

„Det er rimeligt nok! med den Diæt, saadan' Mennesker fører, kan det næsten ikke være Andet, om de saa var født med Lunger som en arabisk Fuldblods.“

„Er det en af Patientinderne her, som De taler om?“ spurgte jeg i min Naivetet.

„Nei, gu' er det ei! — det er en af Sangerinderne ude over Stalden. Hun havde saadan en kjøn Stemme, og nu er hun saa hæs som en Ravn.“

„Der er nu forresten ikke tabt Stort ved det,“ mente den Anden, „for hun har altid sunget uforskammet falskt.“

„Naa, saadan!“ tænkte jeg ved mig selv. — Jeg gik lidt til Siden og kom derved til at

overvære en lærd Discussion af et Par andre unge Videnskabsmænd.

„Ja, jeg troer nu alligevel, at hun brækkede *tibia*,“ bemærkede den Ene.

„Er det muligt?“

„Ja, det saa saadan ud. Jeg havde ikke Tid til at blive længer —“

„Ja, saa er hun færdig. Herregud! og hun havde saadan et deiligt Fodskifte. Saa er den Historie altsaa forbi.“

„Hvad for Noget!“ udbrød jeg, „er et Benbrud saa farligt?“

„Ja, de er jo nødt til at skyde hende.“

„Skyde!“ raabte jeg forfærdet. „Hvad skal det betyde?“

„Vi taler om Arabella, Hinnés prægtige Skimmel, som igaar faldt ved Væddeløbene paa Ridebanen.“

„Naa, saadan!“ —

Foreløbigt opgav jeg at forsyne mig med chirurgiske Kundskaber ad sokratiske Vei, det vil sige: under Samtaleform.

Da slog Uhret ude paa Gangen otte Slag. Et Øieblik efter aabnedes Døren, og Samtalen forstummede øieblikkeligt, da Professoren traadte ind med et „Godmorgen, mine Herrer!“ og derpaa begyndte han Stuegangen fra yderste høire Fløi, der var nærmest Døren, og Stuen rundt til yderste Venstre paa den modsatte Side. At han saaledes syntes at give Høire Forrangen, var kun rent tilfældigt. Den Mand var aldeles ens

ligeoverfor Alt og Alle, saavidt jeg da for-
maaede at see. Men forresten troer jeg ikke, at
selv den mest encouragerede Venstremand, selv
den rødeste Socialist, vilde faldet paa at demon-
strere imod ham; han indbød til alt Andet end
overflødigt Vrøvl!

Professor L— var en af de mest helstøbte
Skikkelser, man kunde tænke sig. Af Ydre var
han høi og muskuløs, temmelig mager, men
dog stærkt bygget, med et marqueret Ansigt,
der paa samme Tid udtrykte Venlighed og Be-
stemthed. Der var en ganske mærkværdig, om
man saa kan sige, olympisk Ro udbredt over
hans Personlighed, som ikke svigtede ham i
de mest kritiske Situationer. Det var en Mand,
der aldrig lod sig overraske! Skjøndt han til-
syneladende var noget kold, bankede der dog
det varmeste, det mest medfølende Hjerte i
Brystet paa ham. Om ham kunde man med
fuld Ret sige: nihil humani a se alienum
putat.

Saaledes erindrer jeg engang, at han havde
foretaget en vanskelig Operation, som alle Can-
didater og vistnok han selv med havde betrag-
tet som haabløs. Patienten overlevede dog Ope-
rationen, og da der var hengaaet en Fjorten-
dagstid, betragtedes han som værende udenfor
al Fare, men Helbredelsen vilde nødvendigvis
tage længere Tid. Det var tydeligt for os Alle,
at Professoren havde kastet sin Forkjærlighed
paa denne Patient, som han havde reddet fra

den næsten sikre Død ved et sandt Mesterstykke i Retning af operativ Behændighedskunst. Hver Dag forbandt han ham selv og talte saa venligt og opmuntrende til det unge Menneske, en ellers kjernesund Knøs fra Landet, der i Kaadhed havde forvoldt sin egen Ulykke.

Godt og vel Treugersdagen efter Operationen, da vi en Morgenstund indfandt os paa Stuerne, fik vi at vide, at det unge Menneske efter et stærkt Feberanfald om Natten var død tidligt om Morgenen. Professoren var bleven kaldt op af sin Seng, som han havde forlangt, hvis der indtraf noget mere Alvorligt, men der var Intet at gjøre, og al hans Omhu havde været forgjæves. Manden med Leen havde her været den Stærkeste.

Den Morgen saa han mørkt bedrøvet ud, da han kom for at begynde Stuegangen; et Menneskeliv, som han troede at have frelst, var sluppet ham ud af Hænderne, og det pinte ham.

Og saa er der dog Folk, der ville paastaae, at den første Betingelse for at blive en dygtig Chirurg, det er den: at mangle Hjerte!

Nei, Høistærede! De tager storligen fejl!

Men De bør vide, at høttalende, blødsødent Føleri er ikke ganske det Samme som Hjerte, og at den Operateur vilde gjøre sine Patienter en daarlig Tjeneste, der gav sig til at raabe Au! omkaps med dem, naar han var nødt til at skjære væk.

Og saa at see ham gaae saa omhyggeligt og sysle med de smaa Børn, der i Mængde bleve lagt ind paa Hospitalet for Knæ- og Hofteskader, *Tumor albus* og Coxalgi og Vorherre ved, hvad det Altsammen var, eller færdes om alle disse smaa scrophuleuse Grimrianer, der dog kunde see saa glad taknemmelige ud blot for et venligt Ord, dem, han havde saa mange af til de smaa Stakler, der paa Grund af daarlig Pleie, Forsømmelse eller „Gjengangervæsen“ — ja, nu kan man jo vel nævne Ordet — vare bestemte til et mere eller mindre ulykkeligt Liv — naa! en saadan Mand havde ikke Hjerte?

Alle de Smil, der om Morgenen modtog ham fra disse tre- fireaars Menneskekjendere, talte tydeligere end alt Andet.

Blot en Brøkdæl af hans og da forresten af de fleste dygtige Lægers, især Hospitalslægers Hjertelag kunde være mere end tilstrækkeligt til at forsyne et Douzin Stykker af dem, der snakke vidt og bredt om deres eget følsomme Hjerte og Andres Mangler i den Retning.

Der hører stor Opofrelse baade af Tid og Flid til, for i Længden at udfylde en Plads som overordnet Hospitalslæge.

Interesse for Videnskaben driver, hedder det. Javel! men den Interesse falder i dette Tilfælde sammen med Interessen for Individerne, og Interessen for Individerne er nok det, man i

daglig Tale pleier at kalde for Hjerte — lad os dog være enige om det!

Det er ganske sandt, at den Læge, vi her tale om, næsten altid, naar han havde Selskab hos sig, og det havde han ofte, da hans Familie satte stor Pris paa Selskabelighed, forlod Selskabet Kl. 10 for at sætte sig til at studere eller for maaskee at see til en eller anden mislig Patient paa en af Stuerne ovenpaa. Sligt regnede Mange for Aandsarrogance, Ligegyldighed for de elskværdige Medmennesker, der havde gjort ham den Ære at spise hans Mad og drikke hans Vin; men mon han dog ikke igrunden viste en større Interesse for Selskabet i det Hele og Store, netop! fordi han forlod sit eget mindre Selskab?

Man undskyldte denne lange Digression! Min Kjærlighed og Beundring for denne Mand, jeg har talt om, har ført mig lidt ud af Sporet, og dog! en Skildring af Almindelig Hospital, saaledes som det dengang var, maa nødvendigvis beskjæftige sig en hel Del med den, der ialfald repræsenterede en af Pulsaarerne i hin Organisme.

Det var Stuegangen, vi kom fra. Ja, hver Morgen mødte man, som sagt, lidt før Kl. 8, forudsat at man ikke sov over sig, men det vilde man nødtigt gjøre, især naar man havde en Patient paa en af de første Stuer.

Enhver Volonteur fik nemlig, efterhaanden som han kom lidt ind i den manuelle Del af

Kunsten, lærte at „slaa en Renversé“ eller „lægge en Testudo“, *) sine bestemte Patienter at passe, det vil sige: at forbinde, touchere, elektrisere o. s. v., og der var et sandt Kapløb imellem os om, hvem der kunde faae de fleste. At der ikke udvikledes mindst Iver, naar det gjaldt en ungdommelig Skiønhed, som forresten var en *rara avis* paa Hospitalet, følger af sig selv; Professoren sørgede stedse for, at ialfald de mere Stadige af os havde omtrent lige mange Patienter at tilsee, men Skjønhedshensyn tog han ganske vist ikke under Fordelingen.

Engang, da vi netop stode foran en ny, ret kjøn Patientinde, som skulde have et Bind lagt, mindes jeg, at Professoren, der den Dag ikke havde sin Noticebog hos sig, forhørte sig hos os om det respective Antal af vore Patienter, forat han kunde tildele den af os, der havde de færreste, den forhaandenværende.

„Hvormange Patienter har De?“ spurgte han En af os.

„To!“

„Og De?“

„Tre!“

„De?“

„En!“

„Jeg har kun en halv, Hr. Professor,“ lød der en Stemme; „vi er to om Patienten paa L, der faaer sat Moxer.“

*) term. techn. i Forbindingskunsten.

„Ja, saa tag De den Patient,“ sagde Professoren smilende til den Tjenstivrige, der mindes Scenen, fordi det var en af de faa Gange, vi saae et Smil paa hans alvorlige Ansigt.

En anden Episode mindes jeg ligeledes, der, saa bedrøvelig den paa en vis Maade var, dog fik alle os Unge til at lee, medens Professoren bevarede sin sædvanlige Alvor.

Det var en Møllersvend, der var kommet ind paa Hospitalet paa Grund af en Fractur. Da vi om Morgenen kom hen til ham, ytrede han et levende Ønske om at faae Lov til at staae op og være oppe.

„Nei, min gode Mand,“ sagde Professoren; „De har meget bedre af at blive liggende,“ og paa Latin antydede han for os, at Fyren var Alkoholist.

Den af Candidaterne, der havde taget Journal over ham, ytrede, at det havde han dog ikke mærket noget til, da han blev lagt ind.

„Jo, jeg kan see det paa hans Blik,“ sagde Professoren, og henvendt til Mølleren, spurgte han ham: „Drikker De meget Spiritus, min gode Mand?“

„Ja, fra jeg blev Voxen, har jeg altid taget min Snaps til min Mad.“

„Hvor gammel er De nu?“

„Jeg er 39 Aar.“

„I hvor mange Aar har De drukket Brændevin?“

„Det er vel saadan ongefær en 40 Aar.“
lød Svaret i fuldt Alvor, og det blev modtaget paa samme Vis af Forespørgeren, der blot henvendt til Candidaten ytrede:

„Troer De endnu, at den Mand er ganske klar i sine Begreber?“

Men for at tale lidt om os selv, saa vare vi Volonteurer paa chirurgisk Afdeling vel henvend en Snes Stykker, naar vi mødte fuldtalligt; kom saa dertil tre til fire Candidater, saa vil det være klart, at det var en ganske anseelig Stab, der ledsagede Feltherren, naar han foretog sin daglige Mønstring.

Se, der var jo dem, der mente, at flittig Hospitalsgang, ihærdig Hjemmelæsning og stadig Frequenteren af Forelæsninger paa Universitetet og chirurgisk Akademi var den eneste rigtige Methode, og det kan der maaske være Noget i. Imidlertid vare vi dog Adskillige, der antog, at Methoden var antiqveret, og at man, for med Tiden at kunne blive en dygtig Chirurg, maatte gribe Sagen mere rationelt an. Først og fremmest gjaldt det jo om at erhverve sig et sikkert Øie og en fast Haand — det var jo tydeligt nok, at uden det kunde man aldrig blive Operateur, og med Professorens Kunst dagligt for Øie var det et Maal, som nok kunde vinke en ung Ærgjerrighed.

Nu er det jo en bekjendt Sag, at Legemet lider af for megen Stillesiddn og Øinene af overdreven Læsen, især ved Lys, og derfor lovede

man sig selv, ikke at overanstrengte sit Legeme og sine Øine altfor meget ved slig usund Beskjæftigelse. Fægtning og Gymnastik styrker hele Muskel- og Nervesystemet, og derfor bleve vi ivrige Idrætsmænd i den Retning, ligesom vi alt fra det tidlige Foraar dagligt besøgte Svømme-flaaden, som stod til Disposition ude i Havnen bagved Hospitalsgaarden, naar man gik over „Larsens Plads“.

At Billardspil ligeledes udvikler baade Haandens Fasthed og Øiets Sikkerhed og Skarphed, er sikkert nok, og det vil derfor være indlysende, for en velsindet Betragter, at det igrunnen var af rent videnskabelige Hensyn, at vi jevnligt tilbragte hele Aftenen og stundom en Del af Eftermiddagen tillige paa en eller anden Billardstue for at gjøre os til rigtigt dygtige Mennesker. At vi, for tillige itide at vænne os til Ro og Koldblodighed, disse Egenskaber, der ere af et saa uskaterligt Værd for en Operateur, jevnligt havde en lille Parée paa første Bal, anfører jeg *en passant* for at vise, hvilken Alvor der var i vort Studium og hele vor Stræben.

Der var virkelig ogsaa Flere af os, der paa denne Maade opnaaede et ganske udmærket Resultat, baade Ro, Sikkerhed, skarpt Øie og en fast Haand; desværre fik Videnskaben ikke senere Brug for de dygtigste af disse Studerende, der i den Grad gik op i Detaillerne, at de aldeles tabte Totaliteten af sigte. Den theoreti-

ske Side af Sagen blev helt forsømt, Cantussen *) ignoreret, og hvad nyttede saa Alverdens glimrende manuelle Færdigheder?

Dog — inden man kom saavidt, at man opgav det medicinske Studium, oplevedes der en Del, og at et Hospitalscursus, hvor overfladisk det end gennemføres, dog altid bringer et Udbytte for Livet hos den, der har Evne til at tænke sig lidt om, vil næppe Nogen falde paa at bestride. Den tidlige Fortrolighed med Liv og Død under de forskjelligste Former giver ialfald undertiden en Modenhed, der ikke saa let eller da saa hurtigt erhverves i det daglige Liv. At der hyppigt kan følge en Del letsindig „laissez aller“ med i Kjøbet, kan paa den anden Side ikke nægtes. Den lidt pessimistiske Livsanskuelse, som ofte er en af Frugterne af mangt et ellers resultatrigt og smukt medicinsk Studium, er correct opfattet af hin Franskmand, der skildrer Liv og Død „kurz und bündig“ saalunde:

*„On entre et crie,
Et c'est la vie ;
On crie et sort,
Et c'est la mort !“ —*

Vi have hørt, hvorledes Patienterne oplevedes af Professorens Komme om Morgenens, saaat man næsten kunde sige, at det for en stor Del var ret glade Ansigter, man saa paa

*) den medicinske Forberedelsesexamen.

sin Morgenvandring langs de mangfoldige Senge. Det følger af sig selv, at vi Volonteurer, naar vi kom i Berøring med en eller anden Patient, gjorde Vort for ved en munter Bemærkning at lokke et Smil frem under de alvorlige Forhold, og det lykkedes som oftest, naar man da havde en lille Smule Lune.

Der var dog Omstændigheder, under hvilke det fornøiede Udtryk hurtigt forsvandt fra Alles Aasyn; det var i det Øieblik, Professoren standsede udenfor en Patients Seng med de Ord til Stuekonen:

„Vil De sørge for, at Porteurerne bringer den Patient ned paa Operationsstuen.“

Saa vidste Enhver Besked, og selv den Letsindigste blev alvorlig.

Det var jo høist tvivlsomt, om Lidelsesfællerne nogensinde oftere skulde see det Menneske, der snart skulde bæres ud af Stuen i Portechaise, og som de maaske Uger itræk havde passiareet med, mange Gange ogsaa spøgt med, trøstet og selv faaet Trøst af, ja sluttet sig til, saaledes som to Mennesker undertiden kunne slutte sig til hinanden, naar de ligge Side om Side paa et Hospital med det store Ubekjendte som et truende Phantom foran sig. Ja! da aabne Hjerterne sig ganske anderledes end ude i Livet, og da kan der gaae en Gysen igjennem Contubernalen, naar Porteurerens Ankomst bebudes for Sidemanden.

En umiddelbar Afsked staaer for Døren!

Ingen ved, om det er for Evigheden, og Mange er der, som forudsee en lignende Excursion i en nær Fremtid.

Der var nok til at sætte Tankerne i Bevægelse! —

Operationsstuen, der laa paa første Sal, var tillige Consultationsstue for Folk fra Byen, og her forefaldt der mange snurrige Scener. Chloroformeringen gav specielt oftere Anledning til besynderlige Hændelser.

De Fleste falde som bekjendt hen i en ren lethargisk Tilstand, hvori de vist næppe følede Allerringeste til Smerten og mangen Gang længe efter en Operation t. Ex. slet ikke ane, hvad der er foregaaet. Der var saaledes engang en Mand, der fik den store Taa og dens Sidemand i Geledet exarticulerede, da de, efter at have været med ved et Koldbrandstilstælde, vare blevne utjenstdygtige for Livstid. Da Vedkommende med en mægtig Forbinding om Foden kom op paa Stuen igjen og der i Løbet af Dagen blev talt til ham om Operationen, idet Enhver gik ud fra, at han var paa det Rene med sit Tab, spurgte han forbauset, hvad man mente — han var jo blot bleven undersøgt, forklarede han, men forresten havde de ikke gjort noget ved ham. At han havde sat et Par Tæer overstyr om Formiddagen, anede han slet ikke.

Andre var der, som i den bedøvede Tilstand laa og snakkede uafadeligt om Løst og Fast og undertiden indviede En i deres mest

intime Livsforhold, som oftest dog paa en meget usammenhængende Maade; saa talte de om Tivoli og Alhambra — om Drikkevarer, som de mente at nyde i Selskab med gode Venner, og Professoren gik i Reglen fuldstændigt ind paa deres Tankegang, og alt imedens han førte Kniv og Pincette, hvoraf Liv og Død var afhængig, talte han, tilsyneladende ganske uoptaget, om Tivolioure eller Sligt med den Phantaserende, der sommetider overraskede ved at give et fornuftigt Svar midt under Bedøvelsen.

Engang var der en ung Pige, paa hvem en Finger blev borttaget. Midt under Operationen udbrød hun:

„Nei, Ferdinand! nei, søde Ferdinand! Du maa ved Gud ikke — vil Du nu strax la'e være, Ferdinand!“

„Ja, nu er vi strax færdige!“ sagde Professoren; men hun blev ved:

„Nei, Ferdinand! vil Du nu vær's'go' la'e være?“

Ferdinand maa aabenbart have været meget uartig!

Fy, Ferdinand!

Iøvrigt maa Chloroformeringen altid foretages med den største Agtpaagivenhed. I Reglen var der hele tre Mand beskjæftigede med den; den Ene holdt Tørklædet for Næse og Mund, den Anden passede Hjertets og den Tredie Pulsens Slag. Ikke desto mindre er det

hændet undertiden, skjøndt ganske vist meget sjældent, at En er gaaet bort med det Samme.

En Dag kom der en Pige ude fra Byen ind paa Operationsstuen for at faae et Par Tænder trukket ud. Hun havde svære Smerter, nogen Betændelse var tilstede, og for at lette det Hele saa meget som muligt for alle Parter, fik hun efter sit eget Ønske „Noget ind at blive væk paa“.

Efterat hun vel yar bleven chloroformeret paa det tilstedeværende Leie, standsede pludseligt Hjerteslaget. Der blev stor Allarm i Leiren; baade Candidaten og hans Medhjælpere rystede og tumlede med hende, men Alt forgjæves! I det Samme kom Professoren ind ad Døren.

„Hvad er her paafærde?“ udbrød han; men uden at oppebie noget Svar tog han et kort, determineret Ryk i hendes ene Skulder.

„Vaagn op!“ raabte han kort og bestemt, og som skudt ud af en Kanon foer hun i samme Øieblik op og satte sig overende, idet hun stirrede forvildet paa ham, der roligt gik videre.

Ved at overvære Sligt kunde man ikke lade være med at tænke paa de gamle Mirakelhistoriør om Dødes Opvækkelse. Der var et Øieblik, hvor man var stærkt fristet til at troe, at Professoren raadede over Evner og Kræfter, som vare af en anden Art end dem, vi Andre besade; og det forstaaer sig — det gjorde han da igrunden ogsaa!

Vi have nu været paa Stuerne og paa Operationsalen; tilbage staaer en liden Visit i Obductionslocalet, om De saa synes?

Obductionsstuen var ialfald dengang det uhyggeligste Locale i hele Hospitalet, og det blev ikke hyggeligere derved, at et gammelt Lem fra „Almindeligheden“ fungerede som et Slags Assistent for Lægerne. Han var gyseligt grim, halt og skeløiet, og hans „nom de guerre“ var „Cadaver-skræderen“, da han nemlig havde det Hverv at sye de obducerede Lig sammen før Begravelsen.

I Tiltale førte han Navnet „Almind; han paastod, at han var døbt saalunde — muligt, at det var saa! (Almén?) men i Almindelighed vare vi da enige om, at han havde været saa længe paa „Almindeligheden“, at han troede sig baade født, døbt og opkaldt sammesteds.

Dog! det er vist bedst at komme bort fra disse mindre behagelige Omgivelser, men dermed ere vi ogsaa færdige, thi naar man først har været paa Obductionsstuen, saa er selvfølgeligt Alt forbi.

Min første og sidste Praxis.

Skildringen af min Hospitalsvirksomhed og min daværende Opfattelse af den vordende Læges rudimentaire Studier vil sandsynligvis have givet den skarpsindige Læser en vis Formodning om, at Forfatteren aldrig kom synderligt længere end til Rudimenta.

Nogle faa Aars Studium efter egen, selvopfundne Recept bragte mig da ogsaa ganske rigtigt til at opgive Methoden og samtidigt forlade Hospitalet som chirurgisk Student for ikke senere at komme der, undtagen som chirurgisk Patient adskillige Aar derefter..

Ikke desto mindre vilde Skjæbnen, at jeg skulde komme til at udnytte min opsamlede Viden i Retning af Forbindingskunst og optræde som Praktikant i Statens Tjeneste.

Det var i Begyndelsen af 1864.

En Bekjendt af min Familie, der var gaaet

af fra Marinen som karakteriseret Overlæge, men som havde meldt sig til Tjeneste iland, da Krigen stod for Døren, fortalte mig en Dag, at Søetatens Stabslæge var en Del i Forlegenhed for yngre Medicinere. Da han vidste, at jeg i et Par Aar havde gaaet under den dygtige Professor L., mente han, at der vel maatte være hængt Noget ved, og han opfordrede mig da til at melde mig til Tjeneste.

„Sit Fædreland skylder man Alt, hvad man kan udrette!“ sagde jeg nok saa „Rask“, og saa meldte jeg mig da hos Stabslægen.

Paa hans Spørgsmaal om mine Qualificationer, svarede jeg ganske oprigtigt, at de ganske vist vare overmaade smaa; Etatsraaden smilte, og jeg forklarede ham nu Anledningen til mit Komme, den Opfordring nemlig, der var stillet til mig af den gamle Overlæge, som han jo godt kjendte, og som vistnok ogsaa havde talt til ham om mig.

Indtrykket, jeg gjorde, maa vel ikke have været helt uheldigt, thi en otte Dagstid derefter fik jeg fra Marineministeriet et imponerende Brev, adresseret til Hr. Underskibslæge V. K., i hvilket jeg, samtidigt med Udnævnelsen som saadan, forefandt en peremptorisk Ordre til uopholdeligt at melde mig hos Chefen for Fregatten T—, Hr. Orlogscapitain M—.

Brevet var forsynet med sort Rand og sort Lak, saaat det forsaavidt saa bedrøveligt nok ud, men jeg kan dog ikke nægte, at jeg allige-

vel blev ganske fornøiet over den uventede Ære og Tillid, der vist mig. Hele det sorte Apparat stammede fra Landesorgen over Frederik den 7.s Død.

Jeg begav mig nu flux ud paa Efterforskning efter den mig ganske ubekjendte Orlogscapitain, hvis Bopæl ikke stod anført i Brevet og stod galt anført i Veiviseren. Omsider fandt jeg ham dog, præsenterede mig, fik en Masse kongelig Mønt, baade Gage og Udrustningspenge, og saa gav jeg mig ifærd med at udruste mig, idet jeg allerførst drak et Glas god Vin med mig selv paa Held og Lykke til det Forestaaende.

Nogle faa Dage derefter gik jeg ombord efter først at have meldt mig hos Næstcommanderende, og nu gjorde jeg Bekjendtskab med min prægtige og elskværdige Contubernal for de følgende ni Maaneder, en svensk Magister og *medicinæ candidatus*, som alt et Par Dage iforveien havde taget vort fælles Lukaf i Besiddelse.

Lukafet, der laa agterligst i Skibet, var et hyggeligt lille Rum med to Køiepladser, den ene ovenover den anden. Til den øverste maatte man entre op, hvad der under stærk Søgang, især i en Stemning af den Art, som Svenskerne kalde „*lagom*“, kunde have sine temmeligt store Besværligheder. Jeg fik derfor snildeligt denne Plads overdraget til min nye „*bror*“, idet jeg stærkt urgerede, at jeg

som Underskibslæge naturligvis maatte subordinere mig og derfor ligge underst. Han bøiede sig godmodigt og gemytligt for dette Argument.

Da den Sag vel var bragt iorden, skulde jeg jo orienteres lidt ombord og først og fremmest da besee Stedet for vor fremtidige Virksomhed, Sygelocalet og Apotheket. Magisteren førte mig derfor ud paa Banjerne — det er tredie Dæk; der var omtrent bælgmørkt.

„Ja, *bror min!* her er Stedet, Sygehuset, Lazarethet eller hvad I nu kalder det, med to „Oppassersker“ — det var et Par robuste Smedesvende i det daglige Liv, der her fungerede som Gangkoner — „og her seer Du Apotheket.“

„Er det her?“ udbrød jeg med en vis Rædsel.

„Ja, *bevar's!*“

„Det var ta mig fan roligt, det!“ — men her kan man jo hverken see eller høre.“

„Så får man känna!“

„Känna?“ spurgte jeg. „Naa! man maa føle sig for — javel! — ja man kan da altid føle Pulsen.“

„Förstå's!“

Under „Klart Skib“, altsaa naar vi vare i Fægtning, blev der dog anvist os et andet Rum; det laa rigtignok en Etage dybere nede, men der blev lyst op med Lanterner.

Hvad Apotheket angik, Stedet for min for-

nemste Idræt i den nærmeste Fremtid, saa laa det ude i den bagbords Skibsside og bestod af et lille Rum, der fik sit sparsomme Lys fra et saakaldet Køøie, som traurigt saa ned paa nogle Reoler med Krukker og Flasker og et fastgjort Bord. Hint Køøie mindede dog altid Athenes tre Sønner ombord, Overlægen, Skibslægen og Underdittoen, en lille Smule om $\beta\omega\omega\mu\epsilon\varsigma$ Αθήνη, den køøjede Athene.

Men ellers maatte man i det Hele tilstaae for sig selv, at der var en ganske betydelig Forskjel paa, hvad der iland forstaaes ved Hospitalspleie, og hvad der ombord kan præsteres i den Retning.

Hygieinens første Fordringer, frisk Luft og Lys, vare aldeles eluderede, og hvad Sygepleien angik, som paa Hospitalerne øves af blide Kvinders bløde Hænder, saa besørgedes den, som alt anført, her af en jydsk og en fyensk Smedesvend, der dog i samvittighedsfuld Omhu for deres Patienter med deres barkedede Næver maaske nok kunde tage Kampen op med mange af de „kjærlige“ Gangkoner paa Hospitalerne; og her vankede der dog aldrig Douceurer eller Slikkerier af Patienternes besøgende Slægt.

Naa! lad os saa springe *in medias res!* som Procuratoren sagde til Modparten, efterat han selv havde begjært Anstand i et Aarstid itræk; eftersom Forfatteren nu har været tilstrækkeligt

længe om Indledningen, vil han gjøre hin Vismands Ord til sine.

Eqviperingen var endt, Fregatten var lagt ud paa Indrerheden, Krudtet var kommet ombord, og Ordren om at gaae Syd paa havde vi modtaget.

Saa dampede vi da en skjøn Morgenstund ud forbi Trekroner, som vi sendte et dundrende Farvel, der blev besvaret med et ligesaa højrøstet „Lykke paa Farten!“ og videre ned til Kieler Bugt, vor første Station.

Her laae vi nu i en fjorten Dagstid, vel nærmest for at indøve Mandskabet, forinden vi toge fat paa vor egentlige Gjerning, Blokeringen af de preussiske Østersøhavne. Frostveir og Snetykning forfulgte os næsten uafslædigt, og det var slet ikke morsomt ikke at kunne see mere end et Par Kabellængder udover Skibssiden.

Der var ikke Andet for! man maatte see at leve i sine Erindringer!

„Her for Anker midt i Kieler Bugt
Flyver Tanken sine stille Veie.
Hjertet søger længselsfuldt sin Flugt
Til sit eget, kjære, lille Eie.
O, det drømmer sig saa meget Smukt,
Husker, hvad det maatte hist forlade —
Noget af mig er i Kieler Bugt,
Hele Resten er i Blancogade.“

Det var den første Strophe af et Rimbrev, der skildrede min begyndte Orlogsfærd for en

Veninde i Kjøbenhavn, og der er omtrent hele Situationen. —

Da Mandskabet var nogenlunde indøvet, satte vi Coursen østeri og dampede over til Rügen, der da for lang Tid blev vor stadige Station.

Alt gik nu sin støtte, regelmæssige Gang ombord. Naar Dagvagten nærmede sig sin Slutning og syv Glas var slaaet, lød det gjerne fra Næstcommanderende:

„Pib til Doctoren!“

I samme Nu skingrede Baadsmandsmathens Pibe over Dækket og forplantedes af Overconstablerne videre til Batteri og Banjer, medens det rundtom lød:

„De Syge til Doctoren!“

Det var Signalet til vort Dagværks Begyndelse, og Overlægen, fulgt af Magisteren og den ene Sygevogter med en Lanterne, gjorde nu sin møisommelige Vandring imellem, under — og over havde jeg nær sagt — de sammenstuede Sygekøier, medens jeg i det halvmørke Apothek syslede med mine Præparater og fortvivlet coquetterede med Køøiet, der saare sjeldent klart og smilende tittede mig imøde. Den evige Skvulpen af Søvandet opad Fregattens Kinder havde gjort, at den gjerne led af rindende Øine, og de ere jo ikke synderligt klare.

Naar „Stuegangen“, eller hvad man nu vil kalde Visitationen, var forbi, fik jeg nogle Re-

cepter opgivne, som jeg havde at effectuere, hvorpaa jeg maatte udarbeide en kort Rapport til Chefen over de Syges Antal, deres Daarlighed o. s. v.; det var nu egentlig Skibslægens Arbeide, men han kunde hverken „*prata*“ eller „*skrifva danska*“, og derfor maatte jeg overtage hans *partes*.

Naa! der var saamæn ogsaa Tid nok; thi naar det var besørget, saa var Dagens Arbeide i Reglen dermed forbi, naar da ikke et pludseligt Krampetilfælde, en Tilskadekommen, En, der var falden ned „fra Veiret“, som det hedder, naar en Mand falder ned fra Reisingen, en sjelden Gang lagde extra Beslag paa os.

Var Livet saaledes for os „Doctere“ et ret behageligt *dolce far niente* til Dagligbrug, hvor den meste Activitet udfoldedes ved det velbesatte Frokostbord, saa kom der dog Øieblikke, hvor det gjaldt om at „ta'e Benene paa Nakken“.

„En Damper om Styrbord en Streg agten for tvers!“ preies der en Dag fra Udkigget oppe i Storemers.

For dem af vore Læsere, der ikke ere det mesopotamiske Sprog fuldkomment mægtige, bemærkes det, at samme Prei vilde sige, at der kunde sees Røg ude i Horizonten tilhøre for Skibets Cours en Smule bagude.

Kikkerterne kom frem, og lidt Spænding

indfandt sig. Stedet, hvor Røgen kom fra, var nemlig et af Indløbene til Stralsund, hvor de preussiske Kanonbaade vare stationerede.

„Tre Dampere om Styrbord en Streg agtøn for tværs!“ lød det lidt efter.

„Fem Dampere o. s. v.“ fulgte derpaa.

Nu var Alting klart, der gik Melding til Chefen, og saa raabte den vagthavende Officier:

„Hornblæsere!“

Et Øieblik efter skingrede Appellens Toner gennem hele Skibet.

I et Nu vare Seilene beslaaede, Stængerne nede, Dampen oppe, Kanonerne kastede los og hver Mand paa sin Plads efter Skytsedlens Bydende. Vi Læger maatte kravle ned i Dybet, hvor vi nu, omgivne af Staben, de to Smedesvende og et Par attachederede Medhjælpere, afventede Begivenhedernes Gang.

I de første fem, sex Minutter efter Appellen var der tilsyneladende en babelsk Forvirring, men paa engang indtraadte der næsten fuldstændig Ro, og man hørte kun Maskinens brummende Bas, idet Dampen blev sat op. Snart hørte vi Skruen slaae et Par Slag, Maskinen var igang, og nu vidste vi, at Alt var parat til en lille Omgang med de Lysthavende.

„Tilhøire! tilhøire! tilhøire!“ blæstes der paa Batteriet.

„Fem Graders Elevation!“ hørte vi Batterichefen commandere. „Brænd paa!“
Bum!

„Det var det første Vers!
Det var det første Vers!
Nu kommer det andet Vers,
Lyder som saa:
Gummi elasticum!
etc.

Ja, de ærede Læsere kjende vel nok denne livlige Vise, der dog mere udmærker sig ved sin imponerende Længde end ved den rytmiske Afvexling?

Den passede nu ganske fortræffeligt til Situationen og intoneredes ogsaa saa smaat af Magisteren og mig, thi det var stadigt det samme Bum! — Bum! — Bum!

„Til de bagbords Kanoner!“ hørte vi nu, at der blev blæst deroppe.

„Hvad Pokker er det?“ udbrød En af os; „skulde de ha'e lagt sig rundt om os? — det var jo ellers ret hyggeligt, det Samme.“

Efter nogen Parlemitteren med Overlægen fik jeg Tilladelse til at gaae op paa Batteriet for at blive lidt orienteret, men dog med bestemt Paalæg om ufortøvet at komme tilbage, saa saare En blev truffet.

Det sidste Løfte blev naturligvis afgivet under Forudsætning af, at Muligheden var tilstede; skulde jeg tilfældigvis selv være denne Ene, maatte jeg betragte mig som løst fra mit

Løfte. Sandsynligheden herfor var dog ikke stor; den forholdt sig som 1—400, det samlede Antal af Besætningen, og Udsigten til at blive ramt blev yderligere formindsket ved den beskedne Afstand, Kanonbaadene holdt sig i trods vort høflige: „Vær's artig at træde nærmere, de Herrer!“

Paa Batteriet saa jeg snart, at der slet ikke var Tale om nogen Omringen. Grunden til Chargeringen fra Bagbordssiden var den, at vi vare gaaede overstag og altsaa nu laae Styrbord over, idet vi saa smaat laverede ind imod dem.

Jeg tog mig nu, med Fare for at blive dømt til Arquebusering for at have forladt min Post under Bataille, den Frihed at begive mig op paa Dækket, hvor jeg meldte mig til Næstcommanderende og bad ham om, at jeg maatte see mig lidt om, da jeg havde Overlægens Tilladelse. Det fik jeg ogsaa Lov til, og jeg satte mig nu ud paa Repos'en, Vagtbanken udenbords.

Det var et prægtigt Solskinsveir. Næsten ikke en Vind rørte sig. I Baggrunden saaes Rügens grønklædte Banker høine sig terrasseformigt, og foran havde man den blanke, blaae Sø, der zitrede i Sollyset, medens de fem sorte Smaadjævle vare piquante Staffagefigurer i Mellemgrunden.

Af og til saa man en hvidliggraa Sky fare ud fra en af dem, en Vandstraale som af en

prustende Hval steg lodret i Veiret foran En, idet Granaten ricocheterede paa Vandfladen eller lidt til Siden, og saa var det Fyrværkerinumer forbi, udenat man havde faaet Raketstokken i Hattepullen. Men som sagt!

„Gummi elasticum!
Gummi elasticum!
etc.“

der var flere, hvor den kom fra.

Smukt og elegant tog det sig ud, og nogen større Livsfare var der jo ikke forbundet med Nydelsen, da de holdt den store Afstand, som vi paa Grund af vort daarlige Maskineri med den bedste Villie ikke kunde forkorte.

I en Maanedstid omtrent plaffede vi jevnligt løs paa hinanden et Par Timerstid dagligt; ved en enkelt Leilighed fik vi af „Hamburger Nachrichten“ at vide, at vi havde demonteret en af deres Kanoner, og den Dag forsvandt de ogsaa ganske pludseligt, øiensynligt ubehageligt overraskede af de nye attenpundige Riflede, vi havde faaet ind under Vaabenhvilen.

„Ophør klart Skib!“ blev der da blæst, og saa kunde man endelig engang igjen tænke paa at faae noget Vederkvægende i Form af Middagsmad i Livet, men Klokken blev rigtignok stundom baade 7 og 8, inden Mesterkokken, der havde maattet slukke Ilden paa Kabyssen, kunde lade servere, Altsammen paa Grund af deres paatrængende Visitter, hvor de aldrig kunde blive færdige med Conversationen, skjøndt deres

Vid virkelig var alt Andet end træffende, naar en enkelt Gang maaske undtages.

Dette minder mig om en ganske morsom „Philippine“, der en Dag blev spillet imellem en af Lieutenanterne og Magisteren ved Middagsbordet. Vi vare ved Desserten, og en dobbelt Krakmandel gav Anledning til Væddemaalet om en Flaske Champagne, naar vi første Gang bleve trufne. Det skulde da afgjøres ved Philip-pinespil, som jo ellers aldrig spilles uden imellem en Dame og en Herre — ja, le nu ikke ad et Par stakkels kvindeforladte Mandfolk, der adspreder sig ved Sligt; det er jo dog kun Mindet om Dem, mine Damer, der giver dem Ideen. Havde der været en Dame tilstede, vilde naturligvis baade Magister og Lieutenant have foretrukket at spille med hende; Damen havde dog sikkerligen tabt, naar et Granatskud i Skibet skulde været Tegnet til at sige „Philippine“.

Vi havde som sædvanligt „klart Skib“, og det gik ualmindelig livligt til den Dag. Der var en Iver ved Krudtlangningen og Opheisningen af Granater fra Lasten til Dækket, der tydede paa en rask Omsætning i de høiere Regioner. Vi Doctores vare paa vor Plads nede i Lazarethet, der ved flere aabne Luger stod i Rapport til Dæk og Batteri, forat de eventuelle Saarede kunde heises ned ad den Vei.

Pludseligt er der en Stentorrøst, der preier ned igjennem Lugerne:

„Er Magisteren der?“

„Javell! hvad Godt, Lieutenant?“

„Philippine, Magister!“ var Svaret, og Lieutenanten, der var Commandeur paa Dæksbatteriet, ilede tilbage til sine Kanoner.

„Saa er vi altsaa bleven truffet.“

„*Det var djävligt, det!*“ udbrød Magisteren halvt leende; „*nu får jag, ta' mig fan! ge Champanj!*“

„Der er Ingenting saa galt, at det jo er godt for Noget,“ bemærkede jeg.

Det Løierligste ved Historien er forøvrigt det Factum, at den Vindende af de to Spillere, Lieutenanten, var den Eneste, der blev truffet ved samme Leilighed, idet en Stump af den Jernkjætting, Pyttingvantet, som Granaten havde skudt over, havde revet et lille Hul i hans Uniform uden ellers at gjøre ham nogen Skade. Den vilde aabenbart blot minde ham om, at han ikke maatte glemme at sige „Philippine“.

Se, alt dette „Klart Skibs“-Væsen kunde nu være godt nok om Dagen, for saa vidt som det holdt Enhver ombord iaande; men det var grueligt irriterende ved Nattetid at blive vækket af Appellens gennemtrængende Toner. Man var nu forresten i Reglen halvveis vækket, før de lød, idet den ene af de to vagthavende Officierer fra Dækket altid gik ned og varskoede de Sovende om, at der skulde blæses „Klart Skib“, da Kanonbaadene vare ude for muligen at overrumple os.

En — forresten overmaade elskværdig —

Reserveofficier, som vi havde ombord, havde lagt Mærke til, at tredie Doctor var meget grinagtig i sin Gnavenhed, naar han pludseligt blev purret ud, og den kjære Lieutenant Borre, der forresten senere er død, gjorde sig derfor altid en speciel Fornøjelse af at staae og nusle udenfor min Køie ved en saadan Leilighed og blive ved med sit irriterende:

„Naa, Doctor! — Doctor! kom nu op! — Der skal blæses klart Skib! hører De? — Op af Fjerene! — klart Skib! — hører De?“

„Ja, det er klart!“

„Ja, staa saa op! Sten Bille blæser ligestrax!“

„Blæse være med det!“

Sten Bille Fals var det morsomme Døbenavn paa den ene af vore tre smaa Hornblæsere, og han er da ogsaa død ifjor engang.

„Ja, De maa F . . . tordne mig op, Doctor.“

„Blæs først for syv S . . .!“ osv. osv.

Magisteren lo oppe paa Kvisten ovenover mig, jeg var lynende gal i Hovedet, Lieutenanten gottede sig, men jeg besluttede at hævne mig, og da vi saa en Dag sade sammen i Messen ved et Par Flasker Vin, læste jeg følgende lille Gemytlighed op:

Naar mit Øie er lukt,
Og naar Tæpperne smukt
Dækker Køien, i hvilken jeg sover,
Naar Magisteren støt,
Skjøndt melodisk og blødt,
Snorker lifligt sin Natsang derover —

Naar med stil't Appetit
At jeg vugges saa blidt,
Thi Fregatten er rigtig et rart Skib,
Naar da Sten Bille Fals
Blæser op til en Vals
Dette høist irriterende „Klart Skib“ —

Uh! da hænder det tidt,
At jeg faaer en Visit
Af en Mand, der saa gjerne vil „purre“;
Han er nidkjær som Faa,
For hvor han hænger paa!
Men han hedder minsæl ogsaa — Borre!

Den første Gang, vi havde Leilighed til for Alvor at blæse „Klart Skib“, var under Swine-mündeaffairen den 17. Marts, da de jomfruelige Corvetter „Arcona“ og „Nymphe“ vovede sig ud fra Stettinerhaffets Jomfrubur for coquet at inclinere for de ældre Kavalerer, d'Hrr. „Skjold“ og „Sjælland“. Imidlertid mente de slet ikke noget Alvorligt med deres Coquetteri, thi da Herrerne gik dem imøde for at indlade sig i en mere alvorlig Samtale med reelle Hensigter og blot sendte dem nogle lynende Blikke fra de forreste Kanoner foruden nogle velmente Tirader fra deres midtskibs Talerør, saa lode de dog til at blive lidt ængstlige ved deres dristige Skridt, og de ilede bort fra Rendez-vous'et under en Variation af „Cousine Lottes“ bekjendte Sang:

„Min Herre, De vover etc.“

Ved denne Leilighed vare vi fra Rügen kaldte til Hjælp, da alle Kanonbaadene, anførte af „Loreley“, vare ude, det vil sige: de holdt sig klogeligen inde i Bugten ved Jasmund. Da saa vor Fregat, der havde Ordre til at følge den Commanderende, hæsblæsende med vore syv, høist otte Mil i Vagten kom truntende i hans Kjølvand, fik vi en venskabelig Hilsen derindefra under Forbifarten.

Et Par af Officiererne ombord havde nok temmelig stærkt ivret for, at vi skulde gaae ind og rydde lidt op imellem dem der i Bugten, men Chefen holdt sig til sin Ordre om at følge Trop, og forresten kan det jo nok være, at han ved det ominouse Navn „Loreley“ nynnede ved sig selv:

„Ein Märchen aus alten Zeiten
Das kommt mir nicht aus dem Sinn.“

Vi kjendte jo ikke Jasmunderbugten saa nøje; den kunde desuden være og var vel ogsaa opfyldt af Miner, Fiskenet til at fange Skruen og lignende Underfundigheder foruden den ret anseelige Kanonbaadsstyrke, der i og for sig kunde være farlig nok, muligen understøttet af Batterier iland.

Nok er det, at Chefen svarede Interpellanterne omtrent med Heines Ord:

„Ich glaube, die Wellen verschlingen
Am Ende Schiffer und Kahn;
Und das hat mit ihrem Singen
Die Loreley gethan.“

Han vilde ikke lade sig forlokke af nogen Sirenesang, og vi gik derfor videre, for i Afstand at forlystes ved Synet af de to Corvetters ilssomme Flugt indad Swinemünde til. —

Ja, den egentligt doctorale Virksomhed er det nok igrunden ikke, jeg her har meddelt mine Læsere Stort om; men det kommer ganske simpelt deraf, at den omtrent var lig Nul. Saa-rede fik vi ingen af, og Sygdom havde vi ikke Stort af, og forresten er der ærligt talt ikke noget Raskt ved Sygehistorier.

Hele Virksomheden standsede omsider efter et ni Maaneders Togt, og dermed var min første og sidste Praxis tilende.

Vimplen blev strøget, mansagde Farvel til Skibet og Kammeraterne, og Magisteren — „Tutte“, som hans „*nom de guerre*“ var imellem „*Lundagårdens gossar*“ — og jeg gik iland for at nyde et Afskedsbæger, hvilken Ceremoni optog et Par Dagstid for os.

Saa skiltes vi, for dog et Par Gange senere at mødes i Livet, dels ovre hos ham, dels her hos mig. Senere reiste han til America, hvor han skal have skabt sig en særdeles god Existens som Læge. Men nu seer jeg aldrig min Ven „Tutte“ mere.

For et Par Aar siden kom der Meddelelse derovrefra, at han var død, og dermed er den Historie ude.

Minder fra Hospitalet.

II.

Har man først seet, hvorledes et Verbum conjugeres i Activ, saa tør det med en vis Føie antages, at Vedkommende ogsaa kan have Lyst til at see det i Passiv.

Mine Læsere have seet mig *gaae paa Hospitalet*, seet mig praktisere; muligen kunde det ogsaa interessere dem at see mig *ligge paa Hospitalet*, see mig poenitere.

Hist activ efter bedste Evne, her passiv o: Patient!

Paa en Tour til Stockholm var jeg for nogle Aar siden saa uheldig at komme til Skade med mit Ben ombord paa Damperen. Opholdet i Mälarens muntre Stad med dets Djurgårdsfarer gjorde ikke Benet bedre, og jeg maatte tage hjem for at pleie mig.

Efter med vexlende Held at have behandlet

mig selv i en Maanedstid, dels med Ro, dels med Uro, var det lykkedes mig at consolidere den begyndende *Hydarthrus genus dextri*, paa Dansk Ledevand, saa grundigt, at jeg fandt det passende at lægge mig ind paa Hospitalet.

Efter en tre, fire Ugers Førløb blev jeg atter udskrevet under Tonerne af „Farinellis“

„Men forsigtig maa man være!“

Ikke desto mindre gav jeg mig kort efter til at falde opad en Jerntrappe, hvorved jeg stødte det svage, høire Knæ imod en Kant, saa at jeg strax maatte lade mig kjøre ud paa Hospitalet igjen.

Hvorfor jeg nu netop skulde støde det høire Knæ, som nyligt havde været angrebet?

Ja, det er jo en noksom bekjendt Sag, at i slige Tilfælde foretrække altid vi Mennesker at vælge det allersvageste Punkt paa Legemet til at tage imod Stød med!

Efterat jeg ved Hjælp af et Par Porteurer var humpet fra Droschen ind i Consultationsstuen paa eet Ben og var bleven undersøgt af den vagthavende Candidat og en *Hæmarthrus Hydartrusqve* — Blod og Vand — var constateret, blev jeg strax indlagt.

Da Porteurerne kom for at bringe mig over paa Stuen, kom der en anden Candidat tilstede.

„Hvad er det?“ spurgte han.

„Det er en Skade!“ var Svaret.

Det kan ikke nægtes, at jeg i Øieblikket følte mig lidt irriteret over denne Wits.

Ganske vist var jeg kommet hoppende ind i Stuen paa eet Ben ligesom en Skade, men under de nuværende Omstændigheder fandt jeg det mildest talt malplaceret at lave Vitser i den Anledning, ialfald i mit Paahør.

Senere tabte min Vrede sig, da jeg erfarede, at „en Skade“ er en *terminus technicus* paa Hospitalet imellem de Yngre; det er Betegnelsen for eller rettere Forkortelse af „En, der er kommet til Skade“ og som saadan kan fordre øieblikkelig Indlæggelse.

Ankommet paa Stuen blev jeg modtaget af Stuekonen, den i Øieblikket Høistcommanderende med en vis overlegen, ret pudserlig *air de grande dame*.

„Her er en Patient til Dem,“ raabte Porteurerne.

„Er det en Skade?“ spurgte hun til min store Forbauselse.

„Det er det nok.“

„Af Skade bliver man klog!“ hedder det! jeg blev ærligt talt lidt gal, gal i Hovedet af „Skaden“.

Imidlertid kom jeg tilkøis, takket være Chefen og hendes Ajutant, Gangpigen, med hvem hun tumlede paa den mest comiske, overlegne Maade, idet hun samtidigt saa sippet, at det var en ren Fornøielse at see paa, arrangerede Sengen for mig, Bord og Stol, og for-

synede mig med Levereglør „*för tilfället*“, saasom: hvor jeg skulde lægge mit Lommetørklæde, hvor jeg skulde spytte osv.

Det var i det Hele en ganske mærkværdig Fremtoning, den samme Madame.

Hun havde nok tidligere været gift ganske godt, men Manden var død uden at efterlade sig Noget, og hun var da tyet herind, hvor en ældre Slægtning nok tidligere havde beklædt en Gangkones Plads, og hvor hun derfor var kjendt.

Hun havde nu meget „fine Fornemmelser“, som man siger, og hun fordrede, at man behandlede hende med stor *égard*.

Ønskede Nogen Et eller Andet og sagde: vil De gi'e mig det og det, Madame? blev hun fornærmet og lod Vedkommende vide, at man pleiede at være mere høflig, naar man ønskede en Tjeneste.

Engang efter et lille Cursus i hendes *savoir vivre*; hvor hun havde forknyttet en sølle Bonde-
mand ved at underrette ham om, at man skulde sige: maa jeg ikke be'e Dem om et Glas Vand? men ikke: aah! giv mig en Taar Vand, Madam'! da var der en Patient, der paa den mest chevaleresque Maade af Verden udbrød:

„Maaske jeg maa tillade mig at uleilige Dem, Madame, ved at be'e Dem være saa artig at gjøre mig den store Tjeneste, hvorfor jeg til min Dødsdag vil være Dem overordenlig forbunden: at bringe mig et Spyttekrus?“

Kruset kom, men rigtignok i Forbindelse med et Blik, der var saa knusende, som om det var den bare Nitroglycerin.

Iøvrigt gav hun Doctorens Parti med indre Vellyst, og det var en ren Passion hos hende at brodere sin Tale med alle mulige og umulige medicinske Udtryk.

Hun meddelte saaledes med Sikkerhed, at den Patient med Abscessen vilde blive behandlet antiseptisk med Carbol og Gagebind (*scil. Gaze-*), at en Anden skulde have Kamelthe, en Tredie skulde ligge i go' Tjære (*gouttière*), og da jeg en Dag spurgte, hvad en fractureret Nykommen egentligt feilede, fik jeg Svaret, at han havde en Fractura i Hovedet.

„Naa! og den kan han ikke taale — ja, saa er det vel en falleret Urtekræmmer?“

„Nei han er Hørkræmmer og staaer sig nok godt,“ var Svaret.

Iøvrigt var Madamen Properheden selv, og det Indtryk fik jeg ogsaa strax af hende, da jeg saa hendes lille hvide, pertentlige Pibekrave om Halsen, de smalle, sippede Manchetter om Haandleddene og den stramt siddende Sirtseskjole om den endnu ret gode Figur. Sligt forsoner med Meget, især under Omstændigheder, hvor man faaer saa meget at gjøre med et Menneske som paa et Hospital med Stuekonen, og til Trods for den alt Andet end sympathetiske Modtagelse af „Chefen“, som jeg senere døbte hende, lagde jeg mig dog ret vel tilpas paa mit nyserhvervede

Leie, fast bestemt paa ikke paa nogen Maade at lade mig afficere hverken af hendes Høihedslyster, af hendes Sipperi eller andre mulige fortræffelige Egenskaber.

Det er jo ikke min Hensigt at skrive en Sygehistorie, og jeg springer derfor, trods mit daarlige Ben, rask over alle Forbindinger, Puncteringer, Masseringer og de andre medico-chirurgiske Nydelser, jeg i Løbet af et Par Maaneder kom til at svælge i, og gaaer over til at skildre en Hospitalsdag i al Almindelighed.

Dagsskjæret kæmpede om Magten med Vaagekonens søvnige Natlampe; en uformelig Byldt henne i en Lænestol i en Krog af den store Stue giver Livstegn fra sig; Hospitalsuhret ude i Gaarden slaaer fem Slag, og kort efter vikler en liden Skikkelse sig ud af Byldten, der hovedsageligt dannes af et stort, graat Shawl, som faaer En til at tænke paa en Cocon, ud af hvilken Larven vikler sig.

Larven er i dette Tilfælde Madame Madsen, Vaagekonen, der dog næppe nogensinde bliver til en Sommerfugl — det skulde; da være af Natsværmerens Familie — og det til Trods for hendes ualmindeligt choleriske Bevægelighed baade *passando* og *parlando*.

Natlampen gaaer ud, og det gjør Madsen ogsaa, da hun nu skal til at bringe Vandfæde og i det Hele taget Toiletgjenstande omkring til Patienterne, der samtidigt vækkes til Hovedrengjøring.

I Forbindelse med Gangpigen tager hun kort efter fat paa Stuerengjøringen, der gjælder baade Gulv og Vinduer og Stole og Borde, som Madsen tumler med og rusker i og støder til med Raseri, som om det var en Flok vanartige Unger, hun var vred paa, en Masse smaa arrige Madsener, som hun skulde massere. Hun er rædsomt morgengnaven, saaat det ikke varer ret længe efter, at Chefen er kommet tilsyne i Morgenkjole med en coquet, lille Kappe paa det endnu ret fyldige Haar, førend disse To ere i en livlig Ordvexling, der snart udarter til et fuldstændigt Skjænderi; i Reglen dreier det sig om Keiserens Skjæg, der for en Maanedstid siden skal være galt barberet af en af Parterne, hvilken Historie Madsen ripper op i, formodentligt fordi hun en Gang for alle trænger til en Smule Tungegymnastik før Thetid.

Denne Morgenscene var i Begyndelsen uimodstaaeligt comisk. Gangkonen med sin *air hautain* gik og nussede om Patienterne, forbandt den Ene, froterede den Anden, sprøtede den Tredie, alt imedens hun stadigt skjød skarpt imod den vrede Madsen.

Denne blev hende ikke Svar skyldig, skjøndt hun derfor ikke glemte at vadske og pjaske, at ruppe og skruppe, saa det var en Lyst.

Faldt der en enkelt Gang fra Chefens Side en altfor bitter Pille, saa nøiedes den Gulvskruppende ikke med at give Raat for Usødet, nei, Skruppen gav et Puf til et eller andet uskyl-

digt Stoleben, saaat Stolen var nær ved at vælte.

„Madame Madsen mener nok ikke, at her er brækkede Ben nok paa Stuen?“

„Dog! Alt paa denne Jord en Ende faaer engang,
Endog Hr. Jespers Præken sidste Aftensang“,

som Baggesen har fortalt, og det Samme var da ogsaa Tilfældet med Madsens Morgensang. —

Naar Thetiden nærmede sig, var hun gjerne færdig baade med at vadske Gulvet og med at give Stuekonen Rent paa, og saa forsvandt hun for den Dag, efterat hun dog først, naar hun ikke havde været altfor urimelig, havde faaet en Spølkumme Thepottevand med, *thea demulcens* for det vrede Gemyt, om nu just ikke den officinelle.

Nu kom der et Par Fredens Timer paa Stuen, der af Patienterne mest benyttedes til Læsning, Conversation eller en liden Efterlur og af Chefen til at gjøre Modtagelsestoilet i sit Lukaf i den ene Ende af Stuen.

Kl. 8 skulde hun jo paa Stuens Vegne gjøre Honneurs for Professoren.

Klokken nærmer sig 8. Chefen gaaer fra Seng til Seng i den mest nerveuse Spænding og retter for anden Gang paa Sengetæpperne, gnider paa Stolene for tredie Gang, flytter om paa Medicinbordets Inventarium for fjerde eller femte Gang.

Adjutanten, Gangpigen, kommer løbende med Melding til Hovedqvarteret.

„Professoren er paa E,“ lyder Rapporten.

Chefen gaaer forsigtigt hen til Døren, som fører ind til Nabostuen, der nu faaer Besøg, og lytter.

„Nu er Professoren inde ved Siden af,“ siger hun med bestemt; men tonløs Stemme, som om hun vilde sige:

„Fjenden er lige under Brystværnet. Giv Agt, Folk!“

Døren aabnes, Professoren træder ind, fulgt af en Stab af Candidater og Volonteurer, der spreder sig ved de forskjellige Senge og deres respective Patienter; Trainet bestaaer af en Candidat, der kommer med Spray'en under fuld Damp, og en mere eller mindre tyk Madame, som slæber paa en stor Kasse med Forbindings-sager.

I samme Nu, Indrykningen finder Sted, er det, som om Stuens Chef blev degraderet fra Brigadegeneral til Menig af anden Classe; i et eneste Hop er hun nede fra den Piedestal, hvorpaa hun ellers seirsbevidst throner, og hun søger at gjøre sig saa lille — aa, saa lillebitte, som om hun vilde krybe i et Musehul.

Naa! Professoren besad trods al sin Dygtighed og Begavelse jo ganske vist ikke Elskværdighedens Begavelse i nogen eminent Grad, men paa den anden Side var han da heller ikke nogen Menneskeæder, som man af Madamens hele Optræden kunde fristes til at troe.

Kold og rolig, tilsyneladende ufølsom gaaer

han nu fra Seng til Seng, idet han omhyggeligt undersøger og selv forbinder den Enkelte, naar Nødvendigheden byder det. Kort og bestemt giver han sine Ordre, og han finder sig ikke i den mindste Indvending, ligesom han ved den ringeste Forsømmelse eller Uopmærksomhed øieblikkeligt er parat til at nedtordne den Ulykkelige, hvad enten det er en af Candidaterne eller af Volonteurerne, eller det kun er en sølle Gangpige, der hvirvles om af hans Vredes uberegnelige Kykloner.

Han er næsten ligesaa cholerisk som Madame Madsen.

Men der er jo rigtignok den Forskjel paa dem, at han i Reglen udretter Noget baade med sin Ro og stundom ogsaa med sin Hefthed.

Ved en Ideassociation kommer jeg til at mindes Goldschmidts aandrige Apropos, da nogle Talere i Rigsdagen i sin Tid gjorde sig bemærkede særligt ved deres stammende Foredrag.

I den Anledning bemærkede han nemlig, at de syntes at ville efterligne Monrad, der jo ikke just udmærker sig ved et flydende oratorisk Foredrag — „de stammer og hakker ligesom Monrad,“ skrev han; „muligt søger de at copiere ham, men de glemmer rent, at naar Monrad stammer og hakker, saa hakker han Modstanderen itu med det Samme.“

„*Quod licet Jovi, non licet bovi!*“ Madame Madsen. —

„Har den Patient sovet inat?“ spørger Professoren Stuekonen.

„Jo, Hr. Professor!“ lyder Svaret fra den Dristige, der selv har sovet hele Natten og derfor har sin Visdom fra Vaagekonen, som har tilbragt den omtrent paa samme Maade.

Naar Overvaagekonen, „Frøkenen“, som hun ogsaa kaldes, har gjort sin natlige Ronde i Reglen henad Kl. 12, saa er der Fred og ingen Fare, og saa sove næsten alle Vaagekonerne de Uretfærdiges Søvn.

Denne Frøken er en lidt uhyggelig Apparition den første Gang, man seer hende fra sit søvnløse Leie. Pludseligt svæver en formummet, lystklædt Skikkelse lydløst igjennem Stuen. Man hører hverken, at Døren aabnes eller lukkes efter hende, og de bløde Pampusser give ikke en Lyd fra sig.

„Saa luftig som Elverpigen
Paa Sommernattens Eng“ —
Saa let Du seer hendes Snigen
Svævende for din Seng.

Den ulykkelige Vaagekone, der gribes i utilladeligt Forhold til den bedaaende Morpheus, noteres ubarmhjertigt, og hun mister hele sit Honorar for den Nat. Kort iforveien havde der været en ny Vaagekone, hvem det ikke var muligt at holde Øinene aabne; de fortalte, at hun bogstavelig talt faldt isøvn, saa saare hun satte sig paa en Stol, selv med Mad i Haanden.

Hun led ligefrem af Sovesyge, hvad der absolut maa ansees for høist uheldigt for en Vaagekone.

Følgen heraf var, at hun allerede den første Uge var noteret syv Gange. Da hun derfor om Lørdagen indfandt sig paa Kontoret for at faae sine Penge, var der ikke en Skilling til hende. Saa opgav hun da ogsaa Forretningen — hun kunde jo sove lige saa billigt og dog bedre hjemme.

Naar Professoren langt om længe havde forladt Stuen og Madamen havde transporteret den store Forbindingskasse videre til den næste Stue, var det, som om en centnertung Sten var faldet hende fra Brystet. Nu saa hun jo ikke Bussemanden før om Aftenen, naar han blot gik igjennem Stuen for at høre, om der var forefaldet Noget.

Aa, hvor det lettede!

Men ak! forfængelige Haab! der kommer en Candidat løbende tilbage for at underrette hende om, at der skal være Klinik efter Stuegang.

„Det er ham med Lænderne“, siger Candidaten, idet han udsletter „*Lumbago*“, Sygdomsbetegnelsen paa Tavlen for Enden af Vedkommendes Seng, at den ikke skal tjene til Rette-snor for Examinanden.

Atter faaer Madamen travlt; endnu er der ingen Leilighed for hende til atter at paatage sig Chefsværdigheden. Hun maa eftersee den

paagjældende Seng, om den er dadelfri i alle Retninger — ve hende! ifald den lader noget tilbage at ønske i Retning af Properhed.

Samtidigt skal hun ogsaa sørge for Frokost til Patienterne, før de kommer igjen til Kliniken, og hun skal have varmt Vand, og hun skal være her og der og

„Hu, hei for mig og Dig! siger jeg.
Den Tid forglemmes aldrig!“

Kliniken er omsider forbi, og Formiddagens Begivenheder ere drøftede.

Socialisten, der ligger ved Siden af mig, delikaterer mig med et vidtløftigt Foredrag om de Stores Uretfærdighed!

„Mig saae de fine Herrer slet inte til idag, og igaar heller inte. Hvorlænge mon det skal vare? Vil de inte gjøre No'et ved mig, saa kan jeg li'esaa gjerne la'e mig skrive ud. Nei, naar man er en simpel Mand, gjør de inte meget Stads af En.“

„Men De ved jo, at De kun skal forbindes hver fjerde eller hver femte Dag.“

„Derfor kunde de s'gu' gjerne høre —“

„Hvordan Deres Durchlaughtighed havde behaget at passere Natten?“

„Ja, gjør De kun Nar! De er s'gu' osse Storborgere, om de nu osse vil gi'e den Frisindede. Men det er nu ligemeget! der er ingen Retfærdighed, ingen Lighed for Loven herinde paa Hospitalet.“

„Hvad er der da iveien?“

„Er det kanskesens rigtigt, at der inte bliver givet The om Morningsen uden til dem, der selv kan kjøb'en? Her skal den fattige Mand ligge og see paa, at den Fine og Fornemme kan spise Boller til Theen, og selv faaer han intet No'et“.

„Jeg synes dog, De drak The og fik Kaffebrød imorges?“

„Naa ja!“ — han trak lidt flou paa det — „men det var til Gi'endes. Det kommer jo inte Retfærdigheden ved, at en veldædig Nabo forærer En Noget; nei, Hospitalet skulde sørge for fuld Forpleining til os Allesammen, og Ingen skulde ha'e Lov til at købe Noget, for her er vi alle Lige.“*)

„Det er hørt!“ raabte Murarbejdsmanden med hæs Røst. Da den samme radicale Herre henad Eftermiddagen af et Par besøgende Venner, foruden en ordenlig Dram af en medbragt Pægleflaske, havde faaet et Par Skillinger, var han meget oprørt over, at Konen ikke vilde hente ham en halv Bayer —

„Den kan jo inte skade noget, og naar man kan betale'n —“

„Men saa skulde vi jo efter Deres Princip Allesammen have en med, naar endelig Frihed, Lighed og Broderskab skal indføres.“

*) Forholdet er senere forandret. Alt bliver nu leveret, Intet maa kjøbes.

„Det har jeg s'gu' inte Raad til; man er da sig selv nærmest.“

„Det mener jeg med, og derfor kjøber jeg mig ogsaa en Bolle eller to til min The om Morgen.“ —

Nu kommer der En, som er bleven udskrevet, hen til mig og viser mig sin Journal, hvor der er skrevet nogle utydelige Kragetæer: „*mel.*“ c: Patienten er i Bedring.

„Der staaer „*med.*“,“ siger jeg for at drive lidt Spøg med ham; „det betyder „*mediocris*“.“
„Hvad er det?“

„Maadelig! De er en maadelig Herre; det vil sige, at De heller skulde ladet være at lade Dem udskrive saa tidligt.“

Fyren blev helt benauet, og lidt efter fik jeg at vide, at han havde været ude hos en Candidat for at hente lidt Trøst. Denne kom nemlig igjennem Stuen og underrettede mig i Forbigaaende om, at der i Journalen ikke var tilføiet „maadeligt“, men derimod „bedre“, *melior*, hvad jeg ellers nok vidste.

Ved mig selv tænkte jeg: Skrev Du ikke saa maadeligt, saa var det bedre, min Ven!

Nu nærme vi os Besøgtiden mellem 10—12, men til Hverdagsbrug finder der dog ingen større Invasion Sted om Formiddagen, og Middags-timen imødesees derfor i Fred og Ro.

Maden omdeles og fortæres, efterat flere smaa Tuskhandeler ere gaaede iforveien. En enkelt „Halvkost“ er kjed af Fricassée og lyksaliggjør

en ulyksalig „Feber“, der skal ilag med en Torskehale og en Portion Vælling for sjette Gang itræk, ved at tilbyde ham at bytte med sig. En Anden følger Exemplet, medens mindre Transactioner med Hensyn til Rug- og Sigtebrød samtidigt finde Sted.

Efterat Maden er spist og Karrene ere fjernede, lyder det lidt efter fra Chefen til det converserende Selskab:

„Ja, nu skal her være Ro; Patienterne skal sove til Middag.“

Endskjøndt det hyppigt hændte, at der ikke var en Eneste, der vilde sove, fordrede Chefen dog ubetinget Stilhed paa Stuen til Kl. 3, og det af lutter Omhyggelighed for os, som hun foregik med et lysende Exempel ved at snorke efter Noder i to stive Klokketimer inde i sit Lukaf.

Kl. 3 begynder den egentlige Besøgtid.

I Reglen har Stuen Besøg af Fremmede hver Dag; en velopdragen ung Pige af den lavere Borgerstand betragter det gjerne som en kjær Pligt at see til sin Forlovede, der ligger paa Hospitalet, hver eneste Dag; hun indfinder sig desaaarsag pligtskyldigst præcis Kl. 3 hver Eftermiddag, og saavidt muligt bliver hun hos ham lige, til Klokkeringningen jager hende ud.

Et saadant Hængetræ havde vi Fornøielsen af at see paa i en Maanedstid itræk. Hun havde Strikketøiet med — Husfliden leve!

En anden Patient havde jevnligt Besøg af

sin hele Familie, der bestod af Kone og fire Børn. Naar de indfandt sig, indtoges der en gemytlig Vesperkost *en famille* af de Spise- og Drikkevarer, som Mutter havde i sine forskjellige Lommer, der paafaldende mindede om Taskenspillernes udtømmelige Hatte.

De fleste Patienter havde dog ikke saa ihærdige Venner eller Slægtninge, men til Gjengjæld vare Besøgene, naar de gjaldt hine, ogsaa desto mere kjærkomne.

Til dagligt Brug var Besøget dog ikke overvættets stærkt, men om Søndagen var det saa meget desto colossalere. Da stod Gangdøren omtrent ikke stille hverken Formiddag eller Eftermiddag, og undertiden var Stuen saa overfyldt, at Stolebeholdningen langtfra kunde strække til ligeoverfor „Leiets kredsende Mylren“.

Blandt Andet havde vi en Smedesvend paa Stuen; han havde om Søndagen Besøg af hele Hærskarer af glade Smedesvende fra Fabriken, hvor han arbeidede. De marcherede op sectionsvis, en 7—8 Stykker paa engang, og hvert Hold havde baade Smørrebrød og Brændevin med sig.

De medbragte Lærker gik flittigt rundt, naar Stuens Chef vendte Ryggen til, og en jævnt hørøstet Gemytlighed indfandt sig efterhaanden hos det ofte iforveien temmeligt animerede Publicum.

Iblandt Stuens jevnligt besøgende Gjæster fortjene ogsaa et Par unge, ganske kjønne

Bagerjomfruer at nævnes. En rødmusset og pluskjæbet Bagerdreng havde en Dag nok forvexlet sig selv med en kæmpestor Brioche og var faldet ned i Ovnen, paa hvis Overdel et Par Sten havde løsnet sig. Ved samme Leilighed var „Bäckerlein“ nær bleven bagt sønder og sammen, og han maatte paa Hospitalet, hvor han viste sig med nogle svære Brandsaar og store Vabler.

Der havde, som man siger, været „Hævelse i Bolledeigen“!

Det er aabenbart, at han var Pigernes Jens derhjemme, thi det var ikke blot de to Jomfruer, der besøgte ham, hver Gang de havde Udgangstour, men om det saa var „Mesters Datter“, en pur ung, ret net Pige, saa kom hun næsten hveranden Formiddag ud for at see til ham med Næseklemmer paa, og Alle havde de Masser af Boller og Kringler med til ham, „Mesters Datter“ desforuden „En fattig ung Mands Eventyr.“

Om Jomfruerne ene og alene kom for hans Skyld, tør jeg dog ikke bestemt paastaae. Den ene af dem blev ialfald løseligt forlovet med hans Sidemand, en ung Kobbersmedesvend, der i den Anledning lod sig udskrive den første Søndag efter Forlovelsen. Saa havde hans Kjæreste Udgangstour, og Declarationen skulde foregaae paa Frederiksberg.

Det var nu en ren Lettelse, naar Klokken endelig blev 6 en Søndag Aften og alle de Fremmede forsvandt.

Saasnart de vare borte, kom Candidaten, der førte Listen over Afdelingens Stuer og deres Patienter, og nu tilkaldtes alle Stuekonerne for at afgive Beretning om Forpleiningen og Diæten for den følgende Dag.

Der marcherede de op, disse morsomme Skikkelser, tykke og tynde, korte og lange, blege og blussende, imellem hverandre. Enhver vilde gjerne være først for at aflevere Remsen, der gik som en Kjæp i et Hjul.

„To Ænder! — Ni Patienter! — Sex Fulde! — To Halte! — En Feber!“ — Høire omkring! Løb! — men i en Fart atter omkring for med indsmigrende Venlighed at gjøre Undskyldning for sin Glemsomhed.

„For jeg vilde gjerne be'e Doctoren om to Æg og en Øl!“

Det er et underligt Sprog, det mesopotamiske!

Paa civiliseret Maal vilde hele Remsen sige, at Stuen N. N. havde sex Patienter paa Fuld, to paa Halv og een paa Feberkost. —

De derpaa følgende to Aftentimer gik som oftest ganske godt. De Besøgende havde jo bragt Nyheder fra Byen, som nu bleve gjenfortalte og samvittighedsfuldt drøftede.

Conversationen var almindelig, og de Fleste vare i ret godt Humeur, især efterat Professorens, fulgt af den vagthavende Candidat, havde gjort sin sidste Stuegang.

Nu vidste Enhver sig jo fri for videre Til-

tale for den Dag. Enkelte havde desuden faaet „Godter“ ind at gnaske paa, og det hjalp ogsaa paa Humeuret, om just ikke altid paa Fordøiel- sen. Bageren uddelte milde Gaver af sin Over- flødighed tilhøire og venstre, og Alt var lutter Solskin, saa længe Gassen brændte; thi naar Madame Madsen først indfandt sig i al sin Vrede, saa svandt Lys og Lyst med det Samme — hun slukkede nemlig ligestrax Gassen.

Med allehaande smaa Samtaler, en Blan- ding af naturlig Gemytlighed og Hospitals- gnavenhed, gaaer Tiden til Kl. 8—9. Den sig nærmende Juletid kommer ogsaa paa Tale, og Stuekonen fortæller os om Candidaterne, der pleie at sætte sig i Spidsen for en lille Indsam- ling til Bedste for de Smaabørn, der ere fængs- lede til Sygeleiet. Alle Lægerne, gamle og unge, give Bidrag, og adskillige fingernemme Patienter beskjæftige sig med at udklippe cou- leurte Papirsnet og Bonbonkurve til Juletræet, som pyntet og oplyst anbringes i en af de største Stuer.

Alle de Smaa, som ere oven Senge, blive da tilkaldte, og hver især faaer en eller anden lille Gave; men de smaa Staklers Øine straale omkap med Lysene paa det pyntede Juletræ.

Forat ogsaa de Sengeliggende kunne nyde godt af Herligheden, sluttes denne med, at et Par haandfaste Medlemmer af Festcomiteen bærer det tændte Træ omkring paa alle Stuerne, og Jubelen skal da næsten være grændseløs.

Mange Dage før denne Festlighed glæde Børnene sig til den, og mange Dage derefter tale de endnu om den; ikke saa faa Helbredelser ere vist blevne betydeligt fremskyndede ved disse glade, minderige Minutter.

Deri søge vistnok alle de unge Mænd ogsaa den bedste Løn for deres smukke Opofrelse baade af Tid og Kræfter.

Men vi kom rent bort fra Stuen, helt ud af Sagen, og det er aldeles utilladeligt, for — Hu, hei! der er Madame Madsen; hun slukker Gassen; er Du nu ikke rolig, faaer Du paa Kassen!

Ve den, der nu ikke er stille som en Mus!

Blot et Par hviskende Ord giver hende Anledning til flere Minutters hørøstet Svada.

Omtrent paa samme Tid kommer Candidaten, for ved Hjælp af Morphinindsprøitninger at skaffe En og Anden den Ro, som Madamen forgjæves søger at tilveiebringe.

Da han atter vil forlade Stuen, er der en Jyde, der har faaet Smag paa Opiater, som tiltaler ham:

„Skal a itt ha'e et Sprrrøjt, Hr. Dokter?“

„Nei! De skal itt ha'e et Sprrrøjt, Ole! — Nu behøves det ikke mere.“

En hørøstet Snorken fra Oles Side forkynder kort efter, at Doctoren havde Ret.

Snart er hele Stuen faldet isøvn. Vi ville derfor ganske sagte liste os bort i Haab om, at det ikke er gaaet vore ærede Læsere paa samme Maade.

En Ungdomserindring fra Ermelundshuset.

Allerede fra min tidlige Ungdom var jeg en ivrig Fodgjænger, og saa godt som hele det nordostlige Sjælland har jeg travet igjennem adskillige Gange baade paa Kryds og tvers. Med min Fader og en Ungdomsven af ham, vor Huslæge, Dr. W., der var Tourist om en Hals, gik Touren gjerne hver Søndagmorgen ud ad Strandveien eller ad Ordrup til, hvor Dr. W. havde en Del Patienter imellem Gaardmandsfamilierne, som han saa jævnligt benyttede Leiligheden til at besøge; eller ogsaa gik vi ad Lyngbyveien til Brede over Sorgenfri eller til Nyholte Kro, hvor Nimbs berømte Frokostbord smagte ganske fortræffeligt, naar man havde gaaet $2\frac{1}{2}$ Mil paa en Kop The og et Par Tvebakker. I Reglen kom vi saa til Klampenborg

henad Kl. 2, og ved Hjælp af en Kapervogn vare vi da hjemme til Middag.

I Pintsen toge vi gjerne med Dampskib opad Kysten til Helsingør eller Humlebæk Lør-dagften, og saa hjemsøgte vi Esrom, Gurre, Nøddebo, Fredensborg o. fl. Steder; men saa laae vi gjerne ude et Par Nætter.

Doctoren var en meget behagelig, jovial og interessant Mand at gaae med. I sin Ungdom havde han været en af den bekjendte Professor Hornemanns mest betroede Ledsagere paa den-nes botaniske Excursioner med de yngre Stu-denter, og han havde stadigt bevaret sin bo-taniske Interesse, som han uvilkaarligt meddelte sine to Ledsagere. Det var en overraskende Fornøielse at see ham næsten paa Dag og Time at kunne sige, naar man vilde kunne træffe den eller den Skovplante paa det eller det Sted t. Ex. midt i Charlottenlund med udsprunget Blomst. I den Charlottenlundske Flora findes nemlig flere sjeldnere Planter vildtvoxende; blandt Andet erindrer jeg, at vi en Formiddag efter Doctorens Anvisning vare inde paa en Plaine bagved Slottet; Stedet er nu spærret for Publicum og formodentligt sløifet som Plaine. Der skulde vi søge at finde *Fritillaria Meleagris*, som han havde beskrevet for os, og som, han vidste, fandtes vildtvoxende netop der. Med Undtagelse af eet Sted til, som jeg nu ikke erindrer, skulde det her i Danmark kun være

Tilfældet paa denne Plaine. Vor Spænding var derfor stor.

„Heureka!“ udbrød med Et den joviale Doctor, og han viste os nu med en Botanikers Henrykkelse den lille smukke Blomst med de fine Farver, som jeg ofte og ikke uden Vemod har søgt og fundet paa det samme Sted.

Nu er den vel borte ligesom de To, jeg dengang gik med derinde. Et civiliseret Hof har sjeldent Plads for den vilde Natur. Plainen, hvor *Fritillaria Meleagris* dengang glædede sig ved sin skjulte, fredelige Tilværelse, er nu nok udlagt til Staldbygninger — naa ja! der skal jo ogsaa være Plads til Staldkarle her i Verden, og saa maae Blomsterne finde sig i at gaae afveien.

Kom vi en Dag til Charlottenlund, saa gik Veien, forsaavidt som vi da ikke skulde op i Ordrup eller til „Skjoldgaarden“ foran paa Jagtveien, hvor vi altid vare hjerteligt velkomne, videre ad den lange Jægersborg Allée.

I Nærheden af Jægersborg er der et Vandløb med en Stenkiste over; endskjøndt det er begrændset af temmeligt høie Skrænter, saa skulde Doctoren dog altid derned for at undersøge den rige Flora der paa Stedet. Specielt var *Sedumfamilien* rigt repræsenteret, og som oftest fik han Et og Andet med til sit rige Herbarium.

Saa gik vi videre igjennem Jægersborg, hvis Husarrekrutskole senere er blevet saa herostra-

tisk berømt paa Grund af Jens Busk's megen Tale og Misfornøielse.

Ja, hvad skal man sige til det? Han har jo gaaet Skolen igjennem, og man kan jo igrunnen ikke undre sig over, at Manden med Henblik paa sig selv og Undervisningens Resultater for sit eget Vedkommende er misfornøiet med sin Skolegang.

Lidt Selvkritik har jo dog de fleste Mennesker!

Videre gik nu Veien over Ermelundshuset til Fortunen, hvor vi gjerne holdt Rast, og henad Middag kom vi saa til Klampenborg, hvor vi ufravigeligt modtoges af de tomme Kapervognes Kudske med deres:

„Vil De me' til Byen, Herre? Vi kører ligestrax.“

„Hvormeget skal De ha'e?“ spurgte saa Doctoren uden at standse.

„En Mark for Personen, go'e Herre!“

„Nei, otte Skilling! De skal jo ind alligevel,“ og vi gjorde Mine til at gaae ud ad den røde Port.

„Sit op, Herre!“

Og saa kjørte vi til Byen for en billig Penge og paa en behageligere Maade end nu i de kvalme eller ogsaa altfor luftige Waggoner.

Det var i de gode, gamle Tider! som man siger. Men jeg skylder dog Sandheden at tilføie, at jeg ogsaa har været med til i øsende Regnveir at give en Daler for at komme fra

Charlottenlund om Aftenen i de samme gode, gamle Tider. —

For et Par Aar siden vilde jeg en Dag opfriske disse Ungdomsminder, og jeg vilde da gjøre en Fodtour netop ad den Route, jeg nys har beskrevet.

I den Anledning gik jeg først ud til Constantia og spiste Frokost, men da jeg derpaa som i gamle Dage vilde gaae bagom Haven igjennem Laagen, der tidligere førte ind i Skoven tilhøire for Hovedbygningen, saa var Passagen her spærret.

Første Skuffelse!

Jeg maatte altsaa atter ud paa den støvede Landevei, og først da kom jeg ind i Skoven, for at gaae bagom Slottet langs Gjærdet over den omtalte Plaine — spærret!

Anden Skuffelse!

Imidlertid naaede jeg Jægersborg Allée uden videre Forhindringer, men ak, hvor forandret! Hele den landlige Charakter var borte. Alléen med alle sine saakaldte Villaer lignede mere en Gade i en Provindsby, og jeg skyndte mig derfor videre gjennem Jægersborg til Ermelundshuset, som jeg forgjæves søgte efter, for der at indtage en lille Forfriskning.

Tredie Skuffelse!

Saa kom jeg da til Fortunen, men den gamle, hyggelige Skovfogedbolig var der ikke mere; jeg havde rent glemmt, at den jo var brændt et Par Aar iforveien. Jeg traf derfor paa

et kjedsommeligt, moderne Tracteursted med tilsvarende Trælysthuse istedenfor de løvrige Smuthuller i den gamle Have med den deilige Udsigt over Bernstorffs Slot til Kjøbenhavn og udover Sundet,

Fjerde Skuffelse! der ikke blev mindre, da jeg fandt Haven vrimlende fuld af Israels Børn — og Voxne.

Den smukke Udsigt var der jo vel endnu, og Sundet laa blankt og smilende i den deilige Aften, men jeg kunde dog ikke lade være med at mumle for mig selv:

„Ak, nye Aftenrøder!
„Den nye Tid“, den møder
Med sine unge Jøder!“

Ved at tænke paa alle de Skuffelser, jeg led paa denne Skovtour, kommer jeg dog til at mindes en Skuffelse, der var nok saa bitter, og som i mine Ungdomsdage overgik mig netop paa samme Route i det nu forsvundne Ermelundshus.

Det var en Formiddag efter endt Stuegang paa Almindelig Hospital, hvor jeg dengang gik som Volonteur, at en af Kammeraterne, Harald L., spurgte mig, om vi ikke skulde lade chirurgisk Akademi være i Fred og Ro for os den Formiddag og istedenfor gjøre en Tour til Skoven i det smukke Sommerveir?

„Jo!“ svarede jeg resolut; „saa kan vi benytte Leiligheden til at botanisere — „Cantus-

sen“*) nærmer sig, og man kan have godt af lidt praktisk Øvelse.“

„Det er fuldkommen rigtigt! men vi vil dog begynde med at spise Frokost over Stalden.“

„Indrømmet! men det udelukker forresten ingenlunde et videnskabeligt Studium; der er vist nye Ræddiker, saa begynder vi Botaniseringen med dem.“

„Utile dulci! — Marchons!“

Vi gik altsaa ud ad Strandveien og naaede snart til Charlottenlund. Kort førend vi naaede Indkjørslen, udbrød min Ledsager med et Smil:

„Ja, med Stalden for Øie er vi altsaa paa en botanisk Excursion, men derfor mener jeg ikke, at vi bør forsømme, hvad Udbytte Touren muligvis kunde give for Zoologien.“

„Det følger af sig selv!“

„Hvad mener Du derfor om Recapitulation af Lidt af, hvad vi have læst om Crustaceerne med Paradigmata in natura?“

„Saagu’! Du tænker vist paa halverede Hummere i kogt Tilstand?“

„Netop! de pleier at være Fandens delicate hos Niels Husar. Senere kan vi maaske gjøre et Sideblik til de planteædende Pattedyr.“

„I Form af Lammecôteletter — ja, hvorfor

*) Populairt Navn paa den medicinske Forberedelsesexamen.

ikke? Lad os bare være rigtigt flittige, siden vi er kommet igang.“

Kort efter sade vi oppe paa Altanen og vare ivrigt ifærd med vore naturhistoriske Studier.

Da Maaltidet var endt og Kaffen drukket, spadserede vi langs Strandveien op til Bellevue; gjennem den gamle Have gik vi langs Gjærdet til Kongekilden paa den nordlige Side af Ordrup Mose, der frembyder sande Skatte for Botaniken. I Afstand glædede vi os ved den gode Bevidsthed om, at de vare der, men da vi ikke vare forsynede med de nødvendige Vandstøvler, lode vi os nøie hermed. Ved Kongekilden gik vi ind i Dyrehaven og ned til Fortunen, hvorfra vi henad Aften naaede til Ermelundshuset ved Udkanten af den smukke Ermelund.

For mig knyttede der sig mange glade Barn-
domserindringer til den venlige, gamle Skov-
fogedbolig, hvor jeg mangen en Sommeraften
havde siddet med mine Forældre nede i Haven,
hvor man fik Vand paa Maskine med Tilbehør,
medens man selv i Vognens Magaziner førte det
mere Substantielle med sig.

Her var ogsaa i sin Tid vort første større
Bedested, naar vi Drengene fra „den gamle Bor-
gerdyd“ under Rimestad vare paa Skoleskov-
tour og gjorde Holdt for at blive fodrede af
med Kaffe og Boller, efterat vi tappert havde
marcheret over hele Strandveien til Charlotten-

lund og videre ad Jægersborg Allée til Ermelundshuset.

Under fuld Musik med vaiende Faner gik vi tidligt om Morgenen fra Reverensgade. Store og Smaa og alle Lærerne i Følge. Kun de Allermindste bleve befordrede per Axe, men det var kun „Buxetroidene“, som vi syv—otteaarige Kavalerer med overlegen Haan betitlede dem. Vi Andre stolprede rask ud ad Landeveien, om det nu ogsaa henad Aften kneb lidt, naar man havde løbet Væddeløb og leget „Røvere og Soldater“ hele den udslagne Dag.

Men for at komme tilbage til Ermelundshuset, saa traadte de to unge „Carabins“ — Parisernavnet paa de unge chirurgiske Studenter — nu ind i Gjæstestuen for at faae noget Aftensmad. Strax ved Indtrædelsen saa jeg, at der var skeet store Forandringer, siden jeg sidst var der.

Alt det Patriarchalske, der havde hvilet over denne Skovbolig, syntes at være forsvundet. Buffet'en med de mange couleurve, etiqüetterede Løgneflasker, der fortalte om Marachino, Rüdeshheimer, Portvin, London mrkt. o. s. v., og de coquette Jomfruer talte et mere moderne, kjøbenhavnsk Sprog.

Vi satte os imidlertid i Sophaen og gave os ilag med de blødkogte Æg o. s. v., alt imedens vi knyttede en Samtale med de to unge Kvinder, hvoraf især den Ene var nydelig.

Det mørkebrune Haar krusede sig over en

ikke meget høi, men smukt formet, græsk Pande, under hvis tætte, letbuede, mørke Øienbryn et Par smukke blaae Øine skuede ud i Verden med et vist melancholsk Udtryk. Den lille, røde Mund dækkede over en Rad af hvide Tænder, og den slanke Figur bevirkede, at hele det lille Pigebarn var, hvad Franskmanden saa betegnende kalder: „jolie à croquer“ — det svarer omtrent til det danske mere massive „saa lækker, at man gjerne kunde spise hende“.

Da vort Maaltid var endt, og der ingen Fremmede var tilstede, og der vel heller ikke paa en Hverdagaften let kunde ventes saadanne, saa spurgte En af os Damerne, om de vilde gjøre os den Fornøielse at drikke et Glas Banco med os?

De takkede for Tilbudet, Bancoen kom, og Conversationen blev snart livlig.

Emmy, som den Melancholske kaldte sig, holdt sig dog noget tilbage. Hun var tydeligt nok forstemt, og da jeg trængte ind paa hende, for at faae Grunden at vide, fortalte hun mig, at hun følte sig saa grusom forladt herude i Skovens Ensomhed. Hendes Forældre vare begge døde for et Par Aar siden; de havde boet i Kjøbenhavn, men Folkene her vare langt ude i Familie med hende, og saa havde de taget hende til sig, men hun syntes slet ikke om at være her.

Efter Alt at dømme var det vel ogsaa den rene, skjære Interesse, der havde drevet dem;

en saa smuk Opvarningsjomfru er jo en hel Capital, saaat Familiekjærligheden ikke behøvede at tale synderlig høit for at bevæge dem til at tage hende i Huset; den havde nok ovenikjøbet forholdt sig bomstille ved dette Arrangement.

Hendes inderligste Ønske, fortalte hun mig, var nu at faae en Plads inde i Kjøbenhavn, hvor hun havde baade Slægt og Venner, „for saadan at gaae og være gode Venner med alle mulige Herrer, som kommer herud, det kan jeg slet ikke finde mig i.“

Jeg følte mig bevæget af, hvad hun sagde, og det gjorde mig ondt for den fintfølende, unge Pige, at hun saaledes skulde gaae og være Allemands Veninde paa et Beværtningssted, især naar det var hende saa meget imod, og jeg begyndte derfor strax at lægge storartede Planer, ved Hjælp af hvilke hun skulde blive revet ud af disse Forhold — som uinteresseret Ven.

Det skulde dog være mærkeligt, om jeg ikke gennem en af de mange Familier, som jeg dengang kom i, skulde faae opspurgt en Husjomfruplads eller Deslige — jeg skulde ialfald gjøre, hvad jeg formaaede, og jeg maatte nu dyrt og helligt love hende, at jeg snart vilde komme derud igjen.

„Det kan jeg altsaa stole paa?“ var hendes sidste Ord, da hun og den Anden fulgte os lidt ned ad Veien.

„Det lover jeg den smukke Emmy, og

jeg skal ovenikjøbet besegle mit Løfte med et Kys.“

„Nei, det skal De slet ikke!“ udrød hun, idet hun for første Gang under hele Besøget kom til at lee.

„Ja, naar De leer, er De dobbelt saa smuk, og derfor maa De ogsaa have to Kys;“ og det fik hun trods haardnakket Modstand. —

Du est en ung Mand, Frants! for det kan ikke nægtes, at jeg var godt paavei til at blive forelsket i Opvartningsjomfruen, som jeg et Par Timer iforveien aldrig havde seet for mine Øine. Paa hele Hjemveien underholdt jeg da ogsaa min Følgesvend med Udgydelser over hendes Deilighed samt alle mulige Planer om, hvad jeg vilde gjøre for at redde hende.

„I et saadant Værtshus maa jo en ung Pige tilsidst gaae tilbunds.“

„Det er ikke usandsynligt!“ bemærkede han lakonisk.

„Men det er jo oprørende!“

„Saa se Du, om Du kan redde hende fra at gaae tilbunds, som Du siger.“

„Det vil jeg, og det skal jeg!“

„Saa har Du s'gu' ogsaa fortjent Medaillen for Druknedes Redning,“ sagde Harald tørt, da han omsider blev træt af at høre paa min flammende Begeistring.

En Stund gik vi tause ved Siden af hinanden, saa spurgte jeg ham:

„Er hun ikke nydelig?“

„Jo, gu' er hun smuk.“

„Og synes Du ikke, at der er noget dybt — noget Melancholsk udbredt over de fine Træk?“

„Hun er vel kommet paa Kant med Kjæresten!“

„Hvor Du er udelicat!“

„Det maa jeg da antage, siden hun kysede Dig?“

„Kyssede mig! — hun var slet ikke saa alert til strax at kysse; jeg maatte jo tage Kysene med Vold.“

„Uf ja! hvor *Du* var udelicat!“ udbrød han parodierende, hvorover jeg unægteligt ikke kunde lade være med at lée.

Jeg overlod mig imidlertid atter til mine tause Overveielser, som jeg i de nærmest paafølgende Dage fortsatte i Forbindelse med Efterforskninger om ledige Jomfrupladses og det med et forsaavidt heldigt Resultat, som jeg fik at vide, at en kvindelig Slægtning af mig i den følgende Maaned skulde have en ny Husjomfru.

Det var Noget for mig; men da jeg hurtigt indsaa, at Chancerne for at faae Pladsen ikke vare de allerbedste, naar en ung, smuk Pige fremstillede sig som Opvarningsjomfru, selv om hun blev anbefalet paa det Allervarmeste af en ung, medicinsk Student, om han nu ogsaa var Neveu af Huset, saa besluttede jeg at begive mig ud til Ermelundshuset for at lægge en

fornuftig Felttogsplan sammen med den smukke Emmy.

Som sagt saa gjort! og en smuk Eftermiddag kjørte jeg da med en Kaffemølle ud til Charlottenlund, hvorfra jeg derpaa vandrede videre til mine Længslers Maal.

Da jeg nærmede mig Huset, hørte jeg Latter og hørøstet Tale inde i Stuen, og jeg besluttede mig derfor til at sætte mig ind i et Lysthus i Haven, men først maatte jeg jo inde i Stuen bestille, hvad jeg ønskede bragt ud. Jeg aabnede derfor Døren til Gjestestuen, og jeg kan ikke nægte, at det livlige Tableau, der her fremstillede sig for mig, baade kom mig noget overraskende og uventet.

Det store, runde Bord henne ved den ene Sopha var opfyldt af tomme og halvtømte Vinflasker og omgivet af fire meget rødmussede Ungersvende, der syntes at høre til den mercuriale Del af Menneskeslægten, som vi Medicinere dengang kaldte Handelsfolk og Kongtoarister.

Begge Jomfruerne vare stærkt engagerede; Emmy sad saaledes i Sophaen halvveis paa Skjødets af en af Kavalererne med et fyldt Champagneglas i Haanden. Hendes „Weltschmerz“ lod til at være et overvundet Standpunkt, thi idet jeg aabnede Døren, udbrød hun:

„Ih! Goddag, Krøltop! Velkommen i det Grønne!“

„Tak, min Pige!“ svarede jeg høfligt, idet jeg bad om at faae en halv Flaske bayersk Øl

bragt ud i Haven, hvorpaa jeg atter lukkede Døren.

Idet jeg søgte mig et Lysthus, kom jeg hurtigt paa det Rene med, at jeg dog ikke vilde anbefale min Halvtante den Husjomfru.

Med al sin Melancholi var hun dog vist lidt for livlig?

Kort efter kom hun ud med Øllet til mig.

„Naa, det melancholske Humeur har nok faaet Reisespas?“ bemærkede jeg.

„Ja, det kan ikke i Længden betale sig at gaae og være melancholsk“, sagde hun nok saa freidigt.

„Saa finder De Dem vel ogsaa i at blive herude?“

„Ja, hvorfor ikke? — Jeg skal sige Dem ganske ærligt, hvorfor jeg var saa melantrist forleden: jeg var blevet uens med min Kjæreste, og saa havde vi slaaet op med hinanden, og det er dog saa løierligt, naar man har været forlovet i et helt Fjerdingaar.“

„Ja, det har De Ret i! det er s'gu' en lang Tid. Men nu har De altsaa trøstet Dem over Tabet?“

„Ja, her kommer jo saa mange lystige Fyre, som nu dem derinde, saa glemmer man snart de dumme Kjærestesorger.“

„Den Philosophi kan jeg nok lide! Man kann nicht immer verliebt sollen, können, müssen geworden sein!“

„Ja, De maa undskylde, men jeg har ikke

været udenlands, saa det Sprog forstaaer jeg ikke.“ og saa løb hun uden at spørge et eneste Ord om Fæstevæsenet eller den foreslaaede Condition, som jo unægteligt heller ikke passede for den melancholske Emmy.

Det var en bristet Illusion, en Skuffelse, der kunde forslaae! Og det var da heller ikke i det mest rosenrøde Humeur, at jeg lidt efter gik ned til Klampenborg, og bedre blev det just ikke, da jeg ikke fandt en eneste Kaper-vogn paa Holdepladsen, og jeg altsaa havde Udsigt til at gaae alene til Kjøbenhavn, tilmed i Mørke.

Da jeg kom nedad Emiliekilde til, kom en Wienervogn kjørende. Tjenersædet var lukket, saa jeg nok, men ligemeget! for første og eneste Gang i mit Liv besluttede jeg mig til at springe op bagpaa. Uden Vanskelighed kom jeg ogsaa op paa Vognen og satte mig ganske koldblodigt ovenpaa Tjenersædet. Der var ingen velvillig Skovshoveddreng, der misundeligt brølte:

„Der er En bav!“

Men Kudsken var dog blevet opmærksom paa min ubudne Ankomst, og han var aabenbart ikke nogen god Christen; ellers havde han nok vidst, at man skal paaskjønne det Menneske, der paatager sig en Tjeners Skikkelse. Han paaskjønnede det nu paa en egen Maade, idet han gav sig til at smælde bagud med Pidsken.

„Er De gal?“ raabte jeg indigneret. „De skal nok faae Drikkepenge,“ og dermed kastede jeg et Par Markstykker over til ham paa Karethhimlen. Han smilede himmelglad til mig, og saa kjørte jeg uantastet med til Trianglen, hvor jeg sprang af.

Men da jeg nu gik hjem, lovede jeg mig selv dyrt og helligt, at det skulde være baade første og sidste Gang, at jeg befattede mig med at skaffe unge Piger Condition eller i det Hele taget gav mig af med at være Fæstemand — og jeg er da forresten ogsaa Pebersvend den Dag idag!

En Aftale

med

Læseren.

Ja, nu er disse „Minder“ sluttet!
Men hvis de har behaget Dem,
Jeg skal fast lige paa Minuttet
Faae manet nogle flere frem.

Vel har ei videnom jeg vanket,
Men ligget lovlig stærkt i Hi;
Dog har mit Hjerte stundom banket,
Hvor Andre hasted' koldt forbi.

Og Mange saae vist meget Mere —
Men det er ikke altid sagt,
I Kikkerten de observere,
Hvad der i „focus“ bliver bragt.

De store Vidder ei jeg hærged',
Jeg naaede aldrig til Montblanc,
Nei, næppe nok til Himmelbjerget
Min Pegasus sig dristigt svang.

Dog tør jeg haabe, at figura,
Min Bog, den har bevist Dem, at
Mit lille „camera obscura“
Er ikke helt ideforladt.

De muligt finder, at Paletten
I Farver ikke just var stærk?
Men dem, som findes, uden Trætten
Jeg kalde tør mit eget Værk. —

Har De lidt Glæde havt af Bogen,
Nuvel! — af Brist paa et bon-mot —
Jeg slutter freidigt Epilogen:
Au revoir et à bientôt!

V. K.

Den 7. October 1885.
